GEORGE TIMCU
FĂRĂ SUSPECŢI
Din anchetele lui ALEC ARMAŞU
JUNIMEA 1972
Coperta I: E. KABDEBÔ

CAPITOLUL I

Alec manevra cu o uşurinţă şi o abilitate de barman sticla de coniac, pe care în câteva secunde o deschise cu gesturi sigure şi, jonglând aproape, turnă în cele două pahare.

Maiorul Dinu îl urmărea zâmbind admirativ, jucându-se cu un minuscul ceasbrăţară ce-l găsise pe masă.

— Ai o îndemânare, Alec, de speriat, nu alta. Cred că te-ar angaja şi cel mai select bar bucureştean. Umbli cu sticla parcă ai avea-o legată cu ceva de mână. Pe cuvânt, dacă te vei plictisi de ceasornicărie, cred că ai putea să te faci barman.

— Ar fi a şaisprezecea meserie pe care aş încerca-o. Ideea nu e rea. O să mă mai gândesc.

Şi Alec rămase într-adevăr pe gânduri.

Maiorul îl privi oarecum contrariat. E în stare Armaşu ăsta – gândi el – ca într-o zi de plictiseală, sau Dumnezeu ştie ce, să se facă şi barman, mai ales acum, când de voie de nevoie se pensionase. Aşa se întâmplase în urmă cu doi-trei ani şi cu ceasornicăria. Pe neaşteptate abandonase pasiunea sa pentru mecanică fină şi se apucase numai de ceasornicărie. Şi făcea treaba asta cu atâta dăruire de parcă şi-ar fi descoperit, în sfârşit, adevărata vocaţie. Şi nu era prima dată când se apuca de ceva nou, absolut diferit de ce făcuse până atunci. E drept, vechea sa pasiune – ca orice primă iubire – răbufnea adesea şi atunci îşi amintea cu tristeţe şi

nostalgie de vremurile când era unul dintre cei mai temuţi detectivi, admirat chiar şi de duşmanii săi. Dar venise boala care-l obligase să se pensioneze, deşi nu avea încă vârsta. Anii oricum trecuseră, însă pasiunea rămăsese.

Aşa că acum se afla în situaţia de pensionat „pe motive de boală”, sperând însă tainic că-şi va putea relua cândva vechea sa meserie.

Maiorul tresări. Alec îl privea fix, cu ochii aceia ai lui, care oboseau prin intensitatea privirii, prin neclintirea ei rece.

— La ce te gândeai?

— La dumneata!

— Şi ce gândeai despre mine? întrebă leneş Alec.

Maiorul bău tăcut şi meditativ. Alec îl imită, apoi aşteptă răspunsul zâmbind parcă unei amintiri venite de departe.

— Ce fel de om eşti dumneata, Armaşu?

— Ne cunoaştem doar de destui ani. Nu ţi-ai dat încă seama?

— Ai dreptate. Uneori cred că ştiu totul despre dumneata, că te cunosc perfect, că nu-mi mai poţi rezerva nicio surpriză. Alteori, însă, îmi distrugi toate certitudinile, mi le pulverizezi pur şi simplu. Printr-un simplu gest, printr-o vorbă doar. Atunci îmi pari cu totul altul. Un necunoscut despre care mi se pare că nu ştiu absolut nimic. Şi trebuie să-ţi fac o destăinuire, deşi mi-e oarecum penibil. Ei bine, mie, omul care a înfruntat moartea de atâtea ori, începând cu războiul şi terminând cu ultimul criminal pe care l-am prins săptămâna trecută, mie, în asemenea momente mi-e frică de dumneata. Şi nu o dată mă intimidezi.

Alec, cu paharul de coniac în mână, se întinse alene pe imensa sofa în care trupul său subţire se pierdea parcă

între arcurile moi, obosite. După ce-şi găsi poziţia cea mai comodă, răspunse:

— Mă mir şi eu. Nu mi-am închipuit că pot inspira cuiva teamă.

— Nu e vorba de ceva fizic.

— M-aş fi şi mirat. Cu statura mea de şahist…

— Lasă gluma. Ştii la ce mă refer…

— Nu ştiu.

— Îmi aduc aminte povestea aceea nenorocită de acum câţiva ani când era cât pe ce să ne pierdem amândoi viaţa. Eu nu prea ştiu ce e frica, dar, oricum, situaţia era atunci desperată. Te văd şi acum: muşchii feţei păreau parcă ieşiţi de sub învelişul lor, iar ochii n-am să ţi-i uit niciodată. Erau de o răceală şi de o duritate aproape neomenească în momentul când dezlegat, în sfârşit, după mari eforturi, ai trimis briceagul acela minuscul exact unde trebuia. Aveai nişte gesturi de…

— De ucigaş, asta vrei să spui, nu? Hai, zi lucrurilor pe nume.

— Nu. Nu găsesc cuvântul, iar acesta e nepotrivit.

— Lasă eufemismele! Şi te rog să nu uiţi un lucru: Viaţa noastră atârna de un fir de păr, iar omul care ne păzea – dacă i se mai putea spune om – avea la activ, s-a dovedit, destule crime comise cu sânge rece.

— Ştiu. N-am uitat. Dar privirile şi mâinile dumitale în acele clipe…

— Să lăsăm astea. Hai, bea!

Tăcură o vreme, fumând îngânduraţi.

— Să-ţi spun eu ceva ce nu ştii, întrerupse Armaşu tăcerea. Sunt un mare fricos. Nu pot suferi, de pildă, întunericul, care îmi produce adesea o stare alergică, vecină cu nebunia. Şi, ca să te decepţionez total, află că nici măcar n-am vânat vreodată, deşi am avut numeroase ocazii. Tata a fost pădurar şi era un vânător pasionat.

Veneam în vacanţe de la şcoală sau de la facultate şi tata m-a luat cu el de câteva ori. Degeaba! înlemneam cu arma în mână şi vânatul putea trece liniştit, la pas, prin faţa mea. Singurul rău ce i se putea întâmpla animalului era să se împiedice singur de ceva. Şi nu mila era principala cauză a stării mele aproape paralitice din acele momente…

Maiorul îl privi lung, gândindu-se că el îl văzuse nu o dată şi astfel.

— Alee, dumneata iubeşti oamenii?

— Eu la asemenea întrebări nu răspund! Ce înseamnă să declari aşa, emfatic: „Eu iubesc oamenii”. Apoi zâmbi imperceptibil.

— Mă crezi mizantrop, nu?

— Cred că, măcar câteodată, da. Sau, cel puţin pari…

— Oamenii trebuie iubiţi cu măsură…

— Vrei să fii cinic.

— Nu. Vreau să fiu exact.

— Eu te cunosc de mult, Alec, şi ne înţelegem bine. Dar întotdeauna ceva mă opreşte să mă consider prietenul dumitale. Şi dacă stau să mă gândesc, nici nu ştiu să ai prieteni. Când vin, te găsesc lucrând, citind sau scriind în biblioteca ta ascunsă acolo în fundul atelierului. Uneori nici nu vrei să deschizi când sun şi sunt nevoit să plec, deşi ştiu că eşti acasă.

Alec privi tăcut paharul.

Maiorului i se păru că are privirea puţin tristă.

— Alec, mă gândesc uneori că dumneata ascunzi ceva. Ceva ca o rană care s-a cronicizat. Ceva ce nu trebuie să ştie nimeni, pentru că te doare şi dumneata nu admiţi să se ştie că suferi. Te-ai simţi umilit.

Alec se răsuci brusc cu faţa spre maior:

— Destul! Ajunge! Ochii îi deveniră ficşi, reci şi

hipnotici. Doar tremurul uşor al buzelor trăda un anumit zbucium, o fremătare interioară, abia ascunsă. Ar fi vrut să spună ceva, dar se abţinu vizibil.

Tăcură mult timp, parcă jenaţi unul de altul, într-un târziu Alee turnă din nou coniac în pahare, dar nu băură niciunul.

Fiecare aştepta ca celălalt să reînnoade discuţia. Maiorul se hotărî primul:

— Cum o duci cu sănătatea?

— Ca pensionarii. Când n-ai ce face, ai destul timp să-ţi asculţi cu atenţie propriul tău corp şi îţi faci şi mai multe griji. Devii clientul permanent al doctorilor, te împrieteneşti cu ei, ba chiar îi plictiseşti de la o vreme.

— Un lucru bun tot iese din chestia asta: că te tratezi. Mai ales că – în cazul tău, ca „pensionar”, dar de boală, vârsta ţi-ar permite să-ţi reiei oricând vechea ocupaţie. Totul e să te simţi bine…

— Şi chiar mă simt incomparabil mai bine, ca anul trecut, de pildă.

— Mă bucur!

— Dumneata ce mai faci? Ai vreun caz mai important?

— Am avut luna asta o anchetă care m-a pasionat.

— Şi cum a ieşit?

— L-am prins pe făptaş. Un tip foarte inteligent. Rar mi-a fost dat să văd un hoţ cu o „mână” atât de subtilă.

— Felicitări! Am auzit ceva de povestea asta şi ştiu că te-ai descurcat excelent.

— Mulţumesc, Alec.

Armaşu îl preţuia sincer pe maior şi era convins de marea lui îndemânare şi perspicacitate, chiar! dacă uneori îl tachina amical.

— Ai ceva nou? îl iscodi el.

Maiorul îl privi cu coada ochiului, zâmbind şăgalnic.

— Am impresia că ţi s-a făcut dor de treabă.

Alec nu răspunse imediat. Rămase pe gânduri o vreme, apoi spuse cu voce scăzută, privind undeva departe printre ochii abia întredeschişi:

— Cred că nu mi-ar strica o urmărire… Ştii, aşa, o cursă pasionantă. Aş dori un caz interesant, dificil «.

Maiorul îl ispiti:

— Chiar am ceva care ţi s-ar potrivi.

— Zău că îmi vine să preiau un asemenea caz şi aş renunţa pentru asta şi la expediţia arheologică pe care mi-am proiectat-o.

Maiorul rămase uluit. Numai de arheologie nu ştia că se ocupă Alee. Era cumva noua sa pasiune?

— Da, da, continuă el. Aş renunţa la toate. Tu ştii cât mi-a plăcut mie meseria asta a noastră. Dar, ia vorbeşte-mi de cazul acela care zici că mi s-ar potrivi – Bine. Faptele sunt simple. Acum o săptămână a fost găsit ucis în garsoniera sa profesorul de desen Andrei Florescu. Persoana care venea să-i facă de obicei curat, l-a găsit mort dimineaţa. Broasca Yale de la uşă era spartă. Victima a fost sugrumată în jurul orei unu noaptea cu un obiect lat, o curea, o bandă lată de pânză sau aşa ceva. Obiectul nu s-a găsit încă. Am interogat toţi locatarii, toate cunoştinţele victimei. Nimeni n-a văzut şi n-a auzit nimic în timpul nopţii! Victima a fost văzută ultima oară intrând în garsonieră la orele 9 seara. Asta e tot. Afară de broasca forţată, nimic. Nicio urmă serioasă. Absolut niciuna. N-am găsit vreo amprentă străină sau vreun indiciu cât de vag.

Armaşu îl ascultă cu toată atenţia, cu lăcomie aproape. Ochii îi luceau de o vie curiozitate.

— Deci deocamdată nimic…

— Evident, ce ţi-am povestit eu reprezintă primele constatări. Ancheta abia acum începe de fapt. Şi mai e un

caz interesant. Nişte furturi de bijuterii, care se ţin lanţ...

— Lasă-le pe astea! Crima mă interesează incomparabil mai mult.

— Şi pe mine. Bănuiesc că în spatele acestei crime „perfecte" se ascunde o mână extrem de primejdioasă, de profesionist, cu scopuri infinit mai mari, decât acela, singur, de a ucide un profesor de desen.

Alec ascultă, oarecum distrat, apoi întrebă brusc:

— Ce fel de om era victima?

— Avea 29 de ani. Fiul unui acar din Târgovişte. Părinţii i-au murit în război. A făcut liceul şi facultatea muncind până la epuizare. Ziua lucra, iar seara învăţa. Se pare că era un foarte talentat pictor. Era un om cu o voinţă extraordinară. Tot ce a făcut...

— Da. Ajunge!

Iar tăcură o vreme. Alec privea pe geam undeva departe, părând că a şi uitat tot ce vorbiseră până atunci.

— Mergem? întrebă el într-un târziu, parcă trezindu-se brusc dintr-un vis prelung.

— Unde? întrebă uimit maiorul.

— Du-mă la colonel!

— Ce vrei să faci?

— Cel mai simplu lucru din lume: Vreau să mă reangajez! Doctorii mi-au spus că starea satisfăcătoare a sănătăţii mi-ar permite să lucrez normal. Deci să redevin maiorul Alexandru Armaşu!

Celălalt amuţi, apoi sări din fotoliu:

— Şi nu-mi spui nimic până acum?

— Am vrut să-ţi fac o mică surpriză. Apoi nici nu mă hotărâsem încă. Povestea asta cu profesorul de desen, însă, mă tentează prea mult, aşa că mă voi reangaja. Hai la colonel!

Formalităţile de reîncadrare au durat mai puţin decât se credea. Şi iată-l pe maiorul Alexandru Armaşu

din nou printre vechii să-i camarazi, care l-au primit cu entuziasm. Alec preluă în aceeaşi zi cazul profesorului de desen Andrei Florescu. Urma ca prietenul său, maiorul Dinu, să-i furnizeze datele anchetei, cunoscute la ora aceea şi împreună să se ocupe de dezlegarea acestui mister.

Se întâlniră a doua zi şi urmărirea începu.

CAPITOLUL II

Merseră tăcuţi o bună bucată de vreme. Apoi maiorul, care avea chef de vorbă, încercă de câteva ori să închege o discuţie, dar nu prea izbuti. După două, trei replici se lăsă păgubaş. Totuşi, de la un timp, reuşi să-l câştige, provocându-l bineînţeles, prin furnizarea unor amănunte în legătură cu crima. Stratagema reuşi şi discuţia se înfiripă până la urmă.

— Dumneata n-ai nicio bănuială? îl întrebă Alee, parcă în treacăt.

— Cred că e prematur să discutăm despre bănuieli. Deocamdată, ar trebui să stabilim cadrul crimei. Mobilul, de pildă. Cine ar fi avut oare vreun interes să-l ucidă? Sau o duşmănie măcar trecătoare faţă de victimă? Nimeni. Sau aproape nimeni, căci micile neînţelegeri nu pot fi luate în considerare, iar cei cu care a avut aceste trecătoare neînţelegeri nu pot fi acuzaţi.

— Nu par a putea fi acuzaţi, sublinie Armaşu.

— Mă rog, dar ce e curios rămâne altceva. Simt, undeva în mine însumi, că tocmai pe aceştia nu trebuie să-i bănuiesc. Evident, e numai o impresie, dar…

— Te hazardezi, deja…

— Nu. De loc. Simt doar o rezistenţă surdă împotriva acestor bănuieli. Subconştientul, cum spui dumneata.

— Lasă asta. Important este ce fapte am putea stabili ca certe. Pentru că după câte văd îmi împrumuţi metodele de lucru. Intuiţii, subconştient…

— Mă mir, Alec, dumneata care de obicei preţuieşti intuiţiile, presimţirile...

— Ştiu ce vei spune în continuare. Că am o mistică aproape a obscurului, a subconştientului. De data aceasta, ascultându-te, – aşa distrat cum păream – când ai încercat de câteva ori să-mi relatezi câte ceva, am o altă părere. Ei, ce vrei, mi se întâmplă câteodată şi mie să pun preţ pe faptul prozaic, nemisterios, simplu, dar exact.

Mergeau în continuare pe bulevard, umăr la umăr, părând a sporovăi lucruri fără importanţă. Apoi cotiră spre stânga şi o luară pe o stradă liniştită paralelă cu bulevardul, pe care, după câte se vedea, nu prea circulau maşinile.

— Mai avem puţin. Ce zici de stradă?

— Spun că e imposibil să treacă cineva sau ceva neobservat, tocmai pentru că circulă puţină lume. Iar vilele acestea vechi au mulţi locatari bătrâni, unii probabil „foşti" care nu fac altceva toată ziua, decât să stea la geam, ca la pândă, să vadă ce se întâmplă prin jur. Chiar când au vizite şi încep să-şi amintească cu nostalgie cum era pe vremuri la Karlsbad, ei cu ochii urmăresc atent fiece lucru ce se mişcă în stradă. E o curiozitate, a vârstei, a fostei lor situaţii, a romanticelor lor aduceri aminte. Au o înclinaţie aproape bolnăvicioasă spre bârfă, spre cancan. Vor să ştie şi să afle tot. N-ai idee ce mină de informaţie sunt aceşti oameni şi ei mi-au fost adesea utili.

Maiorul zâmbi şi, pentru că tocmai se oprise în faţa casei care-i interesa, spuse:

— Te-am înţeles. Ştiu ce vrei să spui: mă acuzi că n-am anchetat cum se cuvine pe cei din jur, poate chiar din această casă unde bănuieşti că stau numai pensionari.

— Nu te acuz, şi nici nu cred că stau doar pensionari. Nici dumitale, nici celor doi destoinici ofiţeri cu care spuneai că ai anchetat nu vă reproşez nimic. Dar

am vaga impresie că ei ştiau cine sunteţi şi în asemenea situaţii nu prea se arată dispuşi la confidenţe.

Maiorul îi dădu dreptate. Era adevărat, toate persoanele întrebate ştiau cine sunt şi, dacă-şi amintea bine, nu aveau bătrânii aceia priviri prea binevoitoare când îi vedeau şi mai ales când trebuiau să răspundă la întrebări.

— Intrăm?

— Aici este?

— Da. E casa unui arhitect care a murit acum zece ani. Făcută prin 1920 şi ceva, se ţine încă foarte bine. Locuiesc aici câteva familii din cele de care îţi vorbeam, dar în camere separate – un fel de garsoniere, înainte destinate personalului de serviciu – locuiesc şi câţiva holtei, mai tineri, bineînţeles.

Casa trăda într-adevăr un oarecare gust. Cele trei etaje erau acoperite de o faţadă în formă de U1, încărcată – cam gratuit, e drept – cu coloane grele, încrustate cu şanţuri adânci uşor răsucite. Culoarea gri, parcă puţin murdară şi intrarea sumbră, tăiată brutal printre coloane, lăsa până la urmă o impresie dezagreabilă. Geamurile înalte cu arcade, plasate simetric pe margini, de o parte şi de alta a intrării nu reuşeau să înveselească faţada prea severă şi prea obositoare.

Ghiceai, însă, în spatele zidurilor apartamentele înalte, spaţioase cu culoare lungi şi largi, în acea risipă de spaţiu proprie vechilor case particulare, construite întâi în ideea confortului interior şi apoi în cea a eleganţei exterioare.

Alec examină vila – era mai mult o vilă decât un bloc, cu toate cele trei etaje pe care le avea – şi abia apoi intră pe poarta de fier, iar după aceea în casă. Observă doar în treacăt că grădiniţa din faţă cam părăginită şi acesta era un semn, poate, că locuiau mai mult bătrâni,

cărora nu le mai ardea de grădinărit, sau nu mai puteau face aşa ceva, din cauza vârstei.

Din holul înalt cu preţioase stucaturi se ridica o scară spiralată ce urca lin spre etaje.

— Uşa aceasta se închide seara cu cheia? întrebă Armaşu.

— Da, răspunse maiorul. Fiecare locatar are o cheie. E drept, însă, că cel mai primitiv şperaclu poate deschide broasca.

Urcau pe scările de marmoră. Ajunşi la etajul doi, maiorul o luă la dreapta şi după câţiva paşi, scoţând din buzunar o cheie, deschise broasca yale a unei uşi negre, ascunsă, parcă discret, după o uşoară cotitură a culoarului.

Dintr-un mic hol întunecos, fără nicio deschidere pentru lumină, intrară într-o cameră înaltă, spaţioasă, cu un tavan de lemn ce părea afumat.

Mobila era foarte simplă: o canapea, o măsuţă, două scaune, un birou şi un dulap despre care se putea spune fără ezitare că aparţinuse vechii mobile a casei. Era scorojit şi încărcat cu tot felul de reliefuri săpate ostentativ. O mică etajeră – mai mult o improvizaţie – găzduia înghesuite cărţi şi albume puse fără nicio ordine. Telefonul se afla de asemenea tot aici, pe un raft al etajerei.

Camera lăsa, totuşi, impresia că fusese locuită de un om destul de gospodar.

Pe birou zăceau câteva caiete, mape de desen şi o călimară greoaie, imensă.

— Vreau să cred că n-aţi mişcat nimic, sau că măcar vei putea dumneata să-mi spui cum aţi găsit camera.

— Da. Chiar dacă anumite obiecte au fost atinse de noi, am avut grijă să le reaşezăm la loc. Camera arată exact ca în dimineaţa când a fost descoperită crima. Deci

poţi fi liniştit.

— Întrebarea aceasta ţi-am pus-o gândindu-mă doar la faptul că de la comiterea crimei au trecut şase zile. Exact, nu?

— Da. Astăzi e a şasea zi. Data exactă: 14 iunie. Orele – aproximativ de data aceasta – unu noaptea.

— Şi, continuă Alec, în acest răstimp de şase zile s-ar fi putut schimba, măcar puţin poziţia acestor obiecte, un scaun, de pildă. Ar fi de altfel şi firesc.

— Nu. Repet. Nu s-a schimbat nimic.

— Bine. Să vedem cum stau lucrurile.

Se îndreptă spre singurul geam al încăperii. Era însă de ajuns pentru a lumina, fiind foarte înalt, aproape cât o uşă obişnuită. Dădea direct în faţa vilei. Deci camera era plasată la faţadă, chiar în dreptul scării. Privi strada. Era tot liniştită. Apăru însă un bătrân sprijinit în baston. Ajuns în faţa casei se opri ca spre a-şi trage sufletul şi privi întâmplător spre vilă. Lui Alec i se păru că s-a uitat tocmai spre geamul camerei în care se aflau.

— Vezi. E imposibil, oricât am fi de siguri de contrariul, ca să nu treacă cineva pe această stradă măcar din când în când. Ei bine, dacă dumneata ai ieşi din casă acum, bătrânul acela ţi-ar reţine figura poate chiar un an de zile. Te-ar recunoaşte şi aşezat într-un şir de zece persoane care ţi-ar semăna.

— Exagerezi…

— Poate. Dumneata, pe stradă, venind încoace ai încercat să mă convingi că nimeni nu a văzut nimic şi nimeni nu ştie nimic în această casă şi pe această stradă.

— Ţi-am spus doar că am anchetat şi aşa ne-au declarat persoanele audiate: că nu ştiu nimic.

— Vom vedea…

Alee se aşează pe un scaun şi fără grabă începu să examineze camera. Trecu aşa poate un sfert de oră în

care timp maiorul îl urmări, fumând în tăcere. Deodată sări ca ars şi alergă la uşă.

— Mi-ai spus că broasca Yale a fost forţată?

— Da.

Alec o examină atent, apoi o închise şi o deschise de câteva ori. După o vreme începu să zâmbească amuzat.

— Dă-mi o şurubelniţă!

Maiorul scoase din buzunar briceagul său cu nenumărate limbi şi desfăcu una, care era o minusculă şurubelniţă

— Poftim.

Armaşu începu să trebăluiască de zor la broasca yale. O demontă, o puse la loc, examină şi lăcaşul din tocul uşii unde intra lama broaştei. Apoi zâmbi iarăşi. Maiorul îl privea contrariat.

— Ce aţi stabilit voi în legătură cu această broască?

— A fost forţată.

— De ce?

— Probabil persoana care a forţat-o avea interesul să intre în cameră.

— Mergi. Vreau să ştiu ce ipoteză aţi formulat pentru a stabili vreo legătură între spargerea broaştei Yale şi o crimă.

— Cred că victima se afla în cameră, închis pe dinăuntru, aşa cum se închide orice broască de acest fel. Persoana care dorea să intre a introdus un obiect metalic între uşă şi ramă provocând retragerea limbii broaştei exact cât trebuia ca ea să iasă din locaşul ei pentru a se deschide uşa. Victima – era după douăsprezece noaptea – dormea. Chiar dacă n-ar fi dormit, uşa ce desparte holul de cameră este suficient de groasă ca să amortizeze zgomotul forţării broaştei Yale, mai ales dacă operaţiunea este făcută cu îndemânare. Ceea ce şi cred de altfel. Asta

e. Plus că a văzut de afară întuneric la geamul lui Florescu, deci şi-a dat seama că doarme şi că poate opera liniştit.

Armaşu mai privi o dată uşa şi spuse nerăbdător:

— Povesteşte-mi în continuare cum presupui că a avut loc crima.

— Intrat în cameră, asasinul s-a apropiat în vârful picioarelor de pat, s-a convins că profesorul Andrei Florescu doarme şi printr-un gest rapid şi sigur i-a strâns de gât banda – cureaua, ce-o fi fost. Moartea s-ar putea să se fi produs imediat. Poate că victima a mai apucat să se trezească pentru câteva secunde, ceea ce s-a şi dovedit parţial la autopsie. Apoi asasinul a ieşit discret, luând cu el şi unealta crimei. A tras uşa după el, neîncercând s-o închidă cu totul. De altfel nici n-ar fi putut, probabil, broasca şi lăcaşul ei din rama uşii fiind forţate. E tot ce pot să-mi imaginez. Pare destul de plauzibil, nu?

Alec stătu pe gânduri fără a răspunde, apoi îl întrebă brusc:

— A mai umblat cineva la broasca asta după descoperirea crimei? Vreau să spun dacă aţi reparat-o.

— Oarecum. Un subofiţer a fixat-o mai bine şi a reparat lăcaşul limbii.

— Mai exact, te rog.

— Adică a strâns nişte şuruburi şi a îndreptat bucata de metal ce este fixată în rama uşii.

— Atât?

— Da.

— Ai asistat la operaţiunea asta?

— S-a făcut în faţa mea.

— Cât crezi că a durat?

— Trei, patru minute cel mult.

— Ştii cum arăta broasca la început?

— Bineînţeles.

— Du-te, te rog, şi stric-o aşa cum îţi aminteşti că era atunci.

Maiorul îl privi uluit. Apoi făcu doi, trei paşi spre uşă, privind mereu în urmă la Armaşu.

— Vorbesc foarte serios. Foloseşte-te de mica dumitale şurubelniţă sau, dacă vrei, ia cuţitul ăsta – şi-i dădu un cuţit mare ce-l văzuse pe birou. Maiorul se execută. După un minut se întoarse în cameră.

— Gata.

— Ei bine, dragul meu, ieşi te rog afară. Eu o să închid uşa pe dinăuntru cu broasca Yale, aşa defectată de dumneata cum este. Dumneata vei încerca s-o deschizi, forţând-o. Repet: ţin foarte mult ca dumneata s-o fi defectat cât mai aproape de felul cum era ea atunci, după crimă.

— Cred că am izbutit să fac asta.

— Bine.

Maiorul ieşi, şi, după ce Armaşu închise uşa, începu să împingă. Degeaba. Uşa rezista cu încăpăţânare. Mai încearcă o dată. Rezultatul fu acelaşi. [Văzând că nu izbuteşte bătu cu pumnul în uşă şi strigă:

— Deschide, Alec!

El deschise

— Ei, ce zici?

— Nu, nu se poate intra, deşi sunt aproape sigur că am defectat-o cel puţin la fel de serios cum era atunci.

— Deci, ce concluzii tragi?

— Înseamnă că până la urmă a folosit o cheie, deşi tot eu îmi dau seama că dacă avea cheie nu mai avea sens să forţeze uşa. Risca să fie văzut de cineva, sau auzit de victimă.

— Mda… /

— Nu eşti de acord?

— Nu prea.

— Ai altă ipoteză?

— Presupun aici un mic simulacru. E drept, foarte inteligent.

Maiorul făcu ochii mari. Nu mai pricepea nimic.

— Explică-te!

— Dragul meu, mă cunoşti destul de bine. Când încep eu să cercetez, nu-mi place să-mi expun ipotezele, decât mai spre sfârşit, dacă nu chiar după ce totul se lămureşte. Ştii, eu am teroarea ridicolului... Aş putea greşi şi în acest caz prefer s-o ştiu numai eu. După ce verific, poate o să-ţi divulg adâncile taine ale acestei broaşte.

— Totuşi...

— Inutil. Acum o să te rog câteva lucruri. Întâi cheia camerei: o să mi-o laşi. Cred că voi dormii în ea o vreme, sau cel puţin voi mai zăbovi pe aici. Apoi dosarul complet. Şi încă ceva: Să mă duci la atelierul victimei.

Maiorul făcu ochii mari:

— De unde ştii că are atelier?

— Ce te miri? Simplu: mi-ai spus că omul picta. Aici nu văd decât prea puţine lucruri trădând această îndeletnicire. Înseamnă că le are în altă parte. Dec? are un atelier. Simplu, nu?

— Da. Foarte simplu, răspunse maiorul, recunoscând că nu-i trecuse prin cap un asemenea raţionament.

După ce luă dosarul de la maior, Alec se întoarse acasă şi se închise în camera din fund a „vagonului”, cum îi spunea el apartamentului, unde îşi instalase biblioteca ce-i servea şi de birou în acelaşi timp şi unde nu reuşise nimeni să se introducă niciodată, nici cei mai apropiaţi lui.

Era aproape ora trei după-amiază, aşa că avea timp destul pentru lucru.

Îşi făcu după obicei o cafea mare şi amară, apoi îşi turnă puţin coniac şi se întinse comod în fotoliu, cu dosarul în faţă.

Citi aşa vreme îndelungată. Reluă de mai multe ori unele declaraţii ale martorilor şi sublinie câteva rânduri ce i se părură mai interesante. Urmări apoi cu grijă dacă se ivesc pe undeva nepotriviri. Nu. Nu erau şi n-avea rost să le inventeze el. Toate mărturiile concordau, reluând cam aceleaşi lucruri pe care deja le ştia. Atâta doar că ele nu se refereau la crimă, ci la victimă. Despre crimă nu ştia nimeni nimic. Femeia, Care-l găsise dimineaţă mort, era singura care se referea la crimă şi, mai exact, nu la aceasta, ci la cadavru. Încolo nimic. Nimeni nu părea să fi văzut sau să fi ştiut ceva care să se refere direct la cele întâmplate, aşa că lectura dosarului nu-l satisfăcu.

Alec nu se putu abţine să nu recunoască evidenţa: crima fusese făcută simplu, fără complicaţii. Neîngenios, cel puţin aparent. Aici era toată greutatea. Tocmai simplitatea aceasta o apropia de perfecţiune. ¡Mai rămânea broasca Yale. De ce, oare, înscenarea? Şi ce putea dovedi acest lucru? în tot cazul îşi notă faptul la vedere, pentru a nu-l uita.

Reluă dosarul, atent de data aceasta la cei care dădeau declaraţii. Încercă să şi-i imagineze pe fiecare din semnatarii acestora, să-şi facă o părere pe care apoi s-o confrunte cu impresia pe care o să i-o lase când îi va cunoaşte direct, nemijlocit, cu ocazia discuţiei ce va trebui să o aibă şi el cu fiecare în parte.

Maiorul Dinu avea dreptate. Nici de aici nu se putea desprinde nimic. Erau oameni obişnuiţi, cu excepţia poate a câtorva ce păreau oarecum de excepţie, dacă unii nu erau cumva chiar ciudaţi. Toţi locatarii aveau câte un alibi, care se reducea, de fapt, la unul singur: dormeau, era doar după orele 12 noaptea.

Deodată, tresări: dar cine şi cum putea verifica dacă într-adevăr toţi dormeau?

De la o anumită oră nimeni nu mai ştie ce faci", pentru bunul şi simplul motiv că şi ceilalţi dorm, deci tu însuţi poţi declara că ai dormit, deşi poţi foarte bine să stai în camera ta să scrii, să citeşti sau să aştepţi ca toţi ceilalţi să adoarmă ca să faci ceva ce nimeni nu trebuie să vadă. Dacă ar afla ce geamuri au fost luminate în noaptea aceea... Dar – îşi spuse tot el – În definitiv criminalul n-ar fi putut aştepta şi pe întuneric să adoarmă toată lumea, ca să poată ucide fără riscuri?

— Drace! exclamă Armaşu, dar de ce mă gândesc doar la locatarii casei, imaginându-mi că ucigaşul ar trebui să se afle neapărat între ei?

În fond, ar putea fi tot atât de bine şi altcineva deşi, printre vecini s-ar putea găsi şi unii care să nu-l prea fi iubit pe Andrei Florescu, având poate unele motive...). Poate criminalul e mai curând < persoană străină, al cărei nume nici măcar nu figurează în dosar, nefiind cunoscut de nimeni.

Ideea de a afla ce geamuri au fost luminate în noaptea crimei îi reveni. îl ispitea. Nu era obligatoriu ca omul care nu dormea la acea oră să fie criminalul. Evident că nu! Dar omul acela, nedormind, ar fi putut vedea sau auzi ceva şi ar fi putut spune ce-a văzut şi a auzit. Totul era să-l găsească pe acel om.

Dădu, însă, dezolat din cap. Toţi spuneau că au dormit şi deci nu ştiau nimic. Ceva îi spunea că într-o casă cu trei etaje, în care locuiau vreo opt sau nouă familii, plus cam tot atâţia holtei, este aproape imposibil să nu se afle unul care să fi fost treaz la ora aceea. Ei bine, dar care era acela şi cum va putea dovedi că minte? Şi apoi de ce nu vrea să spună că nu a dormit? Ce motiv o fi având? Sau o fi chiar criminalul şi atunci bineînţeles că

preferă să spună simplu: am dormit! Alungă acest gând. Prea i se părea simplu şi ar fi fost la îndemâna oricui să afle asta.

Desenă strada prin două linii. Făcu un dreptunghi ce reprezenta casa cu pricina. Apoi căută să-şi amintească – cât mai exact cu putinţă şi imobilele celelalte. Desenă şi clădirile din jur, mai ales cele de pe partea cealaltă a străzii şi deodată scoase o exclamaţie. Exact în faţa vilei se afla pe vis-à-vis o alta cam cu aceeaşi înfăţişare, dacă nu-l înşela cumva memoria.

— Dacă cineva din casa de vis-à-vis nu dormea la acea oră, atunci poate că acel cineva şi-ar aduce aminte dacă era sau nu luminat vreun geam şi – cu aproximaţie – care era acela. Poate că văzuse şi alte lucruri interesante. Nu, ar fi fost prea uşor şi apoi nimeni nu stă la miezul nopţii să numere al câtelea geam din stânga sau din dreapta e luminat! Alungă şi acest gând. Ar fi de aflat deocamdată cine din casă nu dormea şi acel cineva trebuia să ştie ceva… Nu putea renunţa la această idee. Şi-o notă conştiincios ca de obicei.

Se auzi soneria. Era maiorul. Probabil că nu mai avusese răbdare să aştepte

— Ei, cum merge? Ai citit dosarul?

— Da. M-am lămurit. E clar totul.

— Adică, te pomeneşti că deja ştii ceva! Alee zâmbi fin.

— De ce mă fierbi? Spune-mi ce crezi.

— Uite părerea pe care mi-am făcut-o: citind acest dosar, nu poţi să-ţi faci nicio părere!

Maiorul îl privi fix, întrebător.

— Să nu te miri. Dosarul nu-i rău întocmit. Voi aţi cules tot ceea ce se putea culege. Treabă făcută bine, care mi-a demonstrat că pe această cale, a declaraţiilor obişnuite, nu se va putea obţine nimic. Deci un drum

înfundat, care nu duce nicăieri. Asta e!

— De fapt mi-am dat şi eu seama de asta Trebuie găsită altă cale.

— O voi găsi. Nu înainte de a-ţi pune o întrebare: susţineai că victima dormea în momentul când a intrat asasinul.

— Da.

— Ei bine, dar victima era îmbrăcată!

— Asta nu dovedeşte nimic precis.

— De ce?

— Am aflat că Andrei Florescu obişnuia adesea să se culce îmbrăcat pe canapea, mai ales când venea târziu sau era obosit. De altfel, era un tip comod. Şi apoi e vară: avea o pereche de pantaloni subţiri şi o bluză colorată. Se doarme destul de bine şi aşa. Pentru un tânăr boem nu e de mirare să aibă asemenea obiceiuri.

— Şi dacă, totuşi, el nu dormea…

— Dar n-am nicio dovadă în acest sens. A fost văzut intrând pe la orele 9 seara. Iar după 10, pe la 10 jumătate probabil, lumina era stinsă. Deci se culcase. Raţionamentul mi se pare destul de corect.

— De unde ştii? E vorba cumva de declaraţiile din dosar, din care reiese că nu se mai vedea lumină? Cei care se întorceau în seara aceea acasă n-au văzut geamul luminat, dar eu pot pune următoarea întrebare: lampa de citit de deasupra canapelei nu-ţi dă de gândit?

— Vrei să spui că lumina ei e foarte slabă pentru a se putea vedea de afară?

— Da. Deci s-ar fi putut să nu doarmă.

— Exclus. Ar fi auzit poate când ucigaşul forţa uşa. Şi – ceea ce este foarte important – l-ar fi văzut când pătrundea în cameră. Nu uita că de la uşă la canapea – plasată lângă peretele opus – sunt cel puţin trei metri. Florescu l-ar fi văzut. Ar fi încercat să se apere. Ar fi

rămas urmele unei lupte, dezordine etc. Or, nimic din toate acestea nu au constatat. Totul s-a petrecut în linişte Victima nu bănuia nimic pentru simplul motiv că dormea…

— …îmbrăcat.

— Ştiu Ţi-am mai spus că…

— Da, da. bine N-am uitat. Boem, tânăr etc…

Armaşu tăcu vreme îndelungată. Celălalt avea dreptate, deşi undeva acest raţionament – simţea el – se clătina Unde însă?

— Hei să vizităm atelierul pictorului. Bănuiesc că acolo vom afla lucruri mai interesante decât îţi închipui.

CAPITOLUL IV

Ieşiră împreună. Pe drum, ca de obicei, Alec Armaşu fuma liniştit şi gânditor, parcă ar fi mers singur. Abia într-un târziu spuse:

— Ar trebui să reiau şi eu toate audierile martorilor. N-am ce face altceva mai bun deocamdată.

Maiorul râse victorios:

— Vezi, cu tot dispreţul pe care îl ai pentru metodele clasice”, vei fi nevoit să recurgi tot la ele. Vechi, vechi, dar bune!

— Da, dar aşa cum cred eu că trebuie făcută treaba. De pildă, doresc să cunosc pe câţiva dintre prietenii lui Florescu, chiar pe cei mai buni. Imposibil ca măcar unul dintre aceştia să nu deţină o informaţie preţioasă. Unui prieten, mai ales apropiat, îi spui, ori cât ai fi de discret, încurcăturile pe care le ai, îi ceri un sfat pur şi simplu, îţi uşurezi sufletul. Şi chiar e imposibil ca Andrei Florescu să nu fi avut nişte încurcături în vremea din urmă. Trebuie să i se fi întâmplat ceva neobişnuit. Nu am încă dovezi, dar sunt convins de asta.

— Ce te face să crezi?

— Chiar crima. E prea bine pusă la punct în

simplitatea asta a ei. Înseamnă că ea a fost concepută la rece, cu migală, iar autorul avea bine înfiptă în cap ideea de a ucide. Deci victima îl incomoda, îi provoca încurcături. Poate fără să ştie, poate cu bună ştiinţă. Dar la rându-i avea şi el complicaţii Deci ceva se petrecea în viaţa lui Andrei Florescu. Unui om căruia nu i se întâmplă nimic, nu e implicat în nimic, nu ştie nimic, ei bine, unui asemenea om nu i se ia viaţa cu premeditare, aşa, din senin.

— Inventezi…

— S-ar putea. Şi, continuă Armaşu, nu cred că măcar unuia dintre prietenii lui să nu i se fi destăinuit, sau măcar să-i fi scăpat ceva din greşeală într-o discuţie.

— Ai citit declaraţiile acestora. Nimic deosebit. Se comporta normal şi în ultima vreme.

— Ei, vezi, asta e. Aici mi se pare mie tocmai invers: anormal.

— De ce?

Cotiră în spatele casei, unde într-o curte dosnică, Armaşu îşi găzduia „Fordul" său hodorogit, probabil fabricat imediat după primul război mondial. Tot cartierul îi cunoştea maşina, care devenise un obiect de distracţie şi amuzament, al copiilor îndeosebi.

Maiorul începu să râdă cu poftă aşa cum făcea de fiecare dată când îi vedea automobilul acela mare, butucănos, umflat, ca o gânganie imensă.

Alec se făcu a nu auzi râsul celuilalt şi-şi văzu de lucru, trebăluind pe la motor.

Urcară şi, după ce maşina porni, ieşiră în stradă.

Flegmatic, ca de obicei la volan, Armaşu zise:

— Ştii ce? într-o zi să ieşim la şosea împreună. Aş vrea să mă asiguri că vei plăti dumneata toate amenzile pentru exces de viteză. Ei, atunci ai să vezi!

Maiorul râse şi mai tare:

— Cu ce? Cu asta?

— Bine, bine. Nu ştii, de pildă, că motorul ei este încă excelent şi că l-am dres eu în aşa fel că acum goneşte ca una de curse.

— Mă rog. Depinde ce fel de curse. Am aflat că în nu ştiu ce ţară au loc şi curse de melci. Poate că o asemenea cursă ar câştiga şi „Fordul" dumitale. Deşi nu aş fi atât de sigur nici de asta.

Armaşu nu se supără, promiţându-şi, însă, că o să i-o plătească cu prima ocazie. Imposibil să nu se ivească una, îşi zise el convins.

— Nu mi-ai spus de ce ţi se pare anormală... normalitatea comportării lui Florescu.

— Ghidează-mă, te rog!

Maiorul îi indică direcţia, după care aşteptă răspunsul, supraveghind în acelaşi timp străzile pe care treceau.

— Să ştii că nu numai comportarea victimei mi se pare prea „normală", ci toate declaraţiile sunt prea cuminţi, prea e firesc totul. Prea ni se spun lucruri obişnuite. Niciun suspect, nicio ezitare, nicio minciună. Una mică acolo, dar să fie, ca să te poţi agăţa de ceva, de cineva. Parcă nici n-ar fi fost vreo crimă. Citind dosarul, mi-a venit să-l intitulez „O zi obişnuită din viaţa obişnuită a unor locatari".

— E drept...

— Vezi, cum pot eu crede că lucrurile stau chiar aşa. Dacă toate ar fi atât de normale, nu s-ar fi produs crima, care e o anormalitate, nu? Or, o anormalitate trebuia să fie provocată de alta sau de altele.

— Raţionament cu caracter general, prea general şi nu spune nimic.

— Stai, să termin. Ei, bine, aceste anormalităţi care au provocat crima există, deci ele trebuie şi pot fi aflate.

— Simplu. Află-le! Tot ce am adunat la dosar e „normal”, ca să mă folosesc de cuvântul dumitale preferat.

— Deci altă anormalitate. Recunoaştem amândoi: crima, fapt de excepţie – ca să schimb cuvântul – este provocată de alte asemenea fapte şi, totuşi, datele adunate până în prezent demonstrează fals că totul a fost firesc înainte de crimă şi că nimic nu a ieşit din ordinea normală a lucrurilor. Concluzia: declaraţiile sunt ori incomplete, ori – şi aş vrea asta – false.

— De ce ai vrea să fie false?

— Pentru că minciuna e posibil de depistat, ea reprezentând – printre alte posibilităţi – şi o eroare de logică, voită bineînţeles. Raţionând logic, surprind ilogicul. Dacă, însă, declaraţiile sunt incomplete, dacă se opresc undeva, fie intenţionat, fie simplu, pentru că omul nu ştie mai mult sau, de fapt, nu-şi dă seama că, totuşi, ştie ceva ce ne-ar interesa în mersul anchetei, atunci e mult mai greu de aflat ceva.

— Cum adică?

— Martorul în chestiune poate cunoaşte mai multe lucruri care lui nu i se par interesante din punctul nostru de vedere. Şi nu ni le spune, pentru că nu-l întrebăm noi despre ele. El, martorul, crede că ceea ce ştie nu are nicio legătură cu crima. Şi poate că într-adevăr, unele lucruri la prima vedere nici nu par a fi în relaţie cu faptul grav petrecut.

— Pledezi pentru reluarea interogatoriilor”.

— Parţial.

— Bine Pot să asist şi eu?

— Nu te deranja. O să-ţi spun eu ce rezultate am obţinut.

Ajunseră pe o stradă îngustă undeva spre marginea oraşului la indicaţia maiorului, opriră în faţa unei case

modeste, sărăcăcioase, plasată în fundul unei curţi plină cu bălării.

Deschiseră portiţa ce se mai ţinea într-o singură balama şi intrară.

În faţa casei, la umbra unui copac, o doamnă învârstă citea o revistă ilustrată. Văzându-i se ridică.

După ce se făcură prezentările, Armaşu află că e proprietăreasa casei şi că e văduvă de mai mulţi ani. De la moartea soţului locuia singură în toată casa, cu excepţia camerei dată cu chirie pictorului.

Intrară Dintr-un culoar îngust pătrunseră în atelierul pictorului. Camera era luminată puternic de două geamuri largi, unul pe un perete, altul pe celălalt perete. Se vedea clar că e plasată pe colţul casei.

O dezordine specifică atelierelor de pictură domnea în cameră: planşe pe pereţi şi pe duşumea, tablouri, suporturi, şevalete, bloc notesuri de diferite mărimi, vopsele, suluri de hârtie, un lighean, o găleată cu apă, un halat murdar pe un cuier rupt. O masă pătată cu diferite culori, mape cu schiţe, rame, pânză etc., etc.

— Îţi trebuie trei zile ca să găseşti ceva de aici.

— N-aveţi ce afla. În ultima vreme lucra mai puţin ca de obicei, observă doamna Protopopescu, proprietăreasa.

Armaşu ciuli urechile, apoi reîncepu examinarea obiectelor din cameră. Renunţă, însă, propunându-şi s-o facă altă dată, apoi întrebă.

— Doamnă, putem sta puţin de vorbă?

— Cum să nu. Vai, am fost aşa de zguduită când am aflat vestea îngrozitoare, că în ziua aceea, de dimineaţă până seara, n-am fost în stare să fac nimic. Umblam ca ameţită de colo până colo. Dar, să ştiţi… ştiţi… îşi căută ea cuvintele, mare lucru n-am să vă pot spune.

— Vom vedea…

— Poftiţi în salonaş.

Ieşiră din nou pe culoar şi de acolo pătrunseră într-o mică încăpere încărcată cu tot felul de mobile vechi, de cele mai diferite stiluri.

După ce se aşezară, Alec ceru permisiunea să fumeze. Gazda încuviinţă imediat, amabilă.

Trăgând adânc din ţigară, Armaşu părea cu gândul dus departe. Doamna Protopopescu îl privea nerăbdătoare, aşteptând întrebările.

Într-un târziu, când şi maiorul începuse să dea semne de nervozitate, spuse într-o doară:

— Se poate lucra bine aici. E un cartier liniştit. Nici n-am observat, cu ce se ajunge din centru?

Bătrâna doamnă îl privi descumpănită. Crezuse că va fi rugată să spună tot ce ştie despre Florescu şi când colo tânărul ăsta… Aproape că nu-şi ascunse decepţia.

— Nu vă miraţi. Ştiu ce o să-mi spuneţi. Şi Alec repetă monoton tot ce aflase citindu-i declaraţia anexată la dosar: era un om liniştit, capabil să lucreze zi şi noapte, primea rar vizite aici la atelier, era fumător pasionat (ţigări „Litoral”), chiar bea (coniac), era puţin vorbăreţ etc…

— Da. Altceva nu ştiu, doar dacă… Sau nu-mi amintesc să mai ştiu ceva care v-ar interesa.

— Ba da, stimată doamnă. Poate vă amintiţi, totuşi. Încercaţi, vă rog.

— A! Vă referiţi la micile discuţii avute o dată sau de două ori în legătură cu vizitele pe care le făcea domnişoara Agatha Milcoveanu.

— Exact!

— Da, sigur, ele nu-mi conveneau mai ales prin orele nepotrivite. Eu sunt o persoană onorabilă, de familie bună, domnule, toţi vecinii mă cunosc. Chestie de reputaţie! Ce-ar fi zis dacă… Mă înţelegeţi, nu?

— Da, vă înţeleg perfect. Discuţiile au fost violente?

— Nu, vai de mine? I-am atras doar atenţia, politicos, că nu se cade să… să continue…

— Şi a continuat să vină?

— Nu.

— Când şi-a întrerupt vizitele Agatha Milcoveanu?

— Acum trei săptămâni, să zicem. Nu-mi amintesc exact.

— Şi credeţi că observaţiile făcute de dv. lui Florescu au fost cauza întreruperii lor?

— Da…

— Ştiu însă că el era un tip independent şi orgolios. Mă îndoiesc că s-a conformat prompt dorinţei dv. Mai precis, cum a reacţionat când i-aţi atras atenţia?

— Să vedeţi cum a fost. Prima dată mi-a întors spatele şi a intrat în atelier, iar a doua oară mi-a răspuns sec, că el îşi plăteşte chiria pentru cameră, că e major şi că n-am copii în casă pe care să-i pervertească vizitele domnişoarei Agatha Era chiar uşor iritat.

— Dar tonul dv. în această discuţie era calm >

— Destul de calm. Poate, cine ştie… Nu ne putem supraveghea întotdeauna perfect tonul când discutăm în contradictoriu cu cineva Nu zic că vorbeam chiar obişnuit…

— Vreţi să spuneţi doamnă că aţi ridicat şi dv. tonul, interveni maiorul

— Da. Dar n-am rămas supăraţi Ne salutam, vorbeam şi după asta ca şi înainte.

Armaşu tăcu, apoi întrebă

— Revin: credeţi că dvs aţi determinat întreruperea vizitelor domnişoarei Agatha?

— N-aş putea răspunde exact.

— Mai precis: nu cumva s-au certat din alte motive?

Bătrâna ezita… Părea că nu ştie ce să spună

— S-ar putea. Ultima dată când a fost le am auzit vocile mai ridicate parcă decât altă dată. Ea a plecat apoi singură Dar asta s-a mai întâmplat şi altă dată.

— Deci nu eliminaţi posibilitatea unor certuri între cei doi?

— Nu

— Mi-aţi spus că în ultimul timp Florescu lucra mai puţin ca înainte De când aţi constatat asta.

— De două, sau trei luni, când venea mai rar şi stătea mai puţin.

— Aţi observat ceva ciudat la el în această perioadă? M-ar interesa mult să aflu asta.

— Nu. Se comporta perfect normal.

Alec sări ca ars

— Iar cuvântul ăsta, „normal”!

— De ce vă supăraţi, domnule?

— Nu. Nu-i nimic. Nu mă supăr. Dar aş vrea să aflu cărui fapt i se datorează absenţele mai îndelungate de la atelier. De ce lucra mai puţin ca altă dată

— El mi-a spus într-o zi, acum vreo trei luni că, după ce va deschide expoziţia, se va odihni o vreme. De fapt, era preocupat mai mult de organizarea expoziţiei şi cred că de asta neglija pictatul.

— Alt motiv, altă preocupare care să-l fi răpit de la pictură, nu cunoaşteţi

— Nu! Nu cunosc.

— Poate domnişoara Agatha…

— Nu. În niciun caz. Ea îl vizita, totuşi, destul de rar aici. Şi apoi venea mai mult seara când el nu picta

— V-aş ruga să încercaţi să vă reamintiţi în care din ultimele 5 – 6 zile înainte de crimă a fost aici Florescu. Să vă ajut. A fost găsit mort în dimineaţa zilei de miercuri, 14 iunie. S-o luăm pe zile.

Armaşu scoase un carneţel şi notă: reieşea că din

cele 6 zile înainte de crimă, trei lipsise, iar în celelalte venise fără a sta mult timp în atelier. Deci, practic, nu stătuse aproape de loc acolo.

— În ultimul timp venea cam cu aceeaşi frecvenţă. Să zicem, o zi da, o zi nu?

— N-aş putea spune cu exactitate. Dar, cam aşa venea. Se întâmpla să vină şi mai rar sau dimpotrivă să rămână şi peste noapte. Vara dormea mai des aici, dar nu şi în ultimul timp.

— Bine, doamnă, vă mulţumesc. Să ştiţi că o să mai vin să cercetez atelierul. Şi poate vă mai amintiţi şi alte lucruri. La revedere.

În maşină, maiorul, plictisit, îi spuse:

— Niciodată nu mă crezi. Ai putut să te convingi: n-ai aflat nimic nou faţă de declaraţia din dosar.

Deci…

— Cine ţi-a spus că acum nu ştiu nimic în plus, îl întrerupse Armaşu, amuzat.

— Cum cine? Doar am fost de faţă la discuţie. Ştiam deja tot ce ţi-a spus dumitale.

— Eşti sigur?

— Da. De altfel se află şi în declaraţie.

Alec zâmbi misterios şi apoi tăcu.

Maşina gonea pe străzile Bucureştiului. Armaşu părea concentrat la volan atent la tot ce apărea din faţă, ignorându-l pe cel de lângă el.

— Dar, spune-mi o dată, izbucni maiorul.

— Când aţi venit să anchetaţi şi aici?

— În seara aceleiaşi zile a venit un locotenent care i-a spus că Florescu e mort şi i-a cerut câteva informaţii. Ulterior, am chemat-o să dea o declaraţie mai detaliată.

— Da, aşa cum bănuiam!

— Ce bănuiai?

— Şi încă ceva, se făcu Alec a nu auzi întrebarea. La

ce oră aţi fost voi anunţaţi de crimă?

— Femeia care-i făcea curat în garsonieră l-a găsit mort în jurul orei nouă, venea târziu, ştiind că Florescu doarme de obicei până după opt). Noi am fost anunţaţi de un locatar cam pe la 9 şi 10, iar la 9 şi 25 de minute echipa de urgenţă deja era aici, pentru primele cercetări. Pe la 10 am venit eu personal să preiau cazul.

— Perfect, perfect, zise Armaşu, aprinzându-şi satisfăcut o ţigară, din mers. Uite ce înseamnă să laşi oamenii să vorbească liber, nedirijaţi şi neinterogaţi.

Maiorul interveni nerăbdător.

— Dar spune-mi, totuşi, ce e perfect?

— Ei bine, contrar părerii dumitale că discuţia mea cu madam Protopopescu a fost inutilă, trebuie să te informez că lucrurile nu stau chiar aşa.

— Adică…

— Această onestă doamnă a minţit şi încă cu mult sânge rece. Ei, ce zici de asta?

Celălalt îl privi surprins.

— Ce anume a minţit?

— Ea a afirmat – îţi citez, aproape întocmai că a fost aşa de zguduită când a aflat vestea îngrozitoare încât în ziua aceea, de dimineaţă, repet, de dimineaţă până seara n-a fost în stare să facă nimic şi că a umblat ca ameţită de colo până colo. Înţelegi?

— Extraordinar! Şi în declaraţia ei spunea clar că a auzit de crimă abia seara, de la locotenentul venit s-o interogheze.

— Deci a aflat de dimineaţă de la cineva. Cine este această persoană şi de ce nu vrea să ne-o spună şi nouă? Şi, în general, de ce tăinuieşte faptul că ştia de dimineaţă de moartea chiriaşului ei? Dacă aflăm toate astea, poate facem un bun pas înainte. Şi altă dată să mă laşi în pace să interoghez oamenii cum ştiu eu. Eu nu spun că nu-ţi

cunoşti meseria, ba, dimpotrivă, am spus întotdeauna că lucrezi excepţional. Dar, dumneata faci totul prea profesional. Nu te supăr-a că ţi-o spun. Ştii, trebuie puţină fantezie. Dumneata o ai, dar ţi-o înfrânezi şi nu faci de loc bine.

CAPITOLUL V

La sugestia lui Alee se întoarseră la vila unde locuise Andrei Florescu, socotind că fiind deja trecut de cinci după-amiază toţi locatarii se întorseseră acasă de la serviciile lor.

— Te iau cu mine ca să mă prezinţi locatarilor. S-ar putea, cine ştie, să locuiesc cu ei o bucată de vreme.

— Chiar ai de gând să stai în camera victimei?

— Poate că da. Nu ştiu încă sigur. Cred, însă, că prin simple interogatorii nu o să aflu decât ceva ce deja se cunoaşte şi există de altfel şi în dosar. Locuind cu ei, se mai dă unul de gol. Poate… mai ştii, aflu ceva nou.

— À-propos… De ce n-ai întrebat-o pe doamna Protopopescu de unde ştia încă de dimineaţă de crimă?

— Ar fi fost o greşeală. Atrăgându-i atenţia că am prins-o cu minciuna, chiar admiţând că aş fi aflat ceva în plus, aş fi epuizat o sursă de alte informaţii. Aşa, mâine când o să trec pe acolo, poate mai aflu încă ceva. Şi abia apoi îi ofer surpriza. Această persoană mai deţine – după părerea mea – şi alte informaţii preţioase pe care încă nu binevoieşte să ni le furnizeze.

— Crezi că e amestecată în povestea asta?

— Încă nu ştiu. Trebuie răbdare. Dacă ne grăbim, ne tăiem singuri toate drumurile.

— Din informaţiile pe care le avem, nu ar fi avut niciun motiv să-i dorească moartea lui Florescu şi apoi nici nu o văd în stare de o crimă.

— Asta e cu totul altă problemă. Mai important este acum altceva: de ce tăinuieşte şi pe cine, mai ales

persoana aceasta care, notează te rog bizareria faptului, ştia de dimineaţă că s-a comis crima (voi pe la 10 abia începuseţi să vă agitaţi) şi a avut timpul necesar să vină s-o anunţe pe doamna Protopopescu – tot dimineaţa – şi s-a şi grăbit s-o facă. De ce oare? De ce a făcut-o, ea, acea persoană şi de ce cealaltă nu vrea s-o spună. Prea multe întrebări într-o chestie aşa de simplă.

— Da, foarte curios…

Intrară în camera lui Andrei Florescu şi se aşezară, fumând îngânduraţi.

— Cum facem, chemăm locatarii pe rând, aici, sau trecem noi pe la fiecare.

— Prefer să-i aducem aici. E locul crimei. Eventualul criminal, adus din nou la locul crimei poate comite uneori o gafă, una mică, dar mie îmi ajunge şi atât.

— Dacă e prost…

— Sau nu e unul versat, „profesionist" în materie. Şi am mai învăţat ceva: Nu e bine să iei în fiecare zi interogatorii unor martori sau chiar posibili ucigaşi. Ei vor ţine perfect de bine minte ce au declarat cu o zi înainte, ba repetând de mai multe ori, le intră în cap textul, îl învaţă aproape ca pe o poezie. Precum cu reflexele. Dacă îi laşi în pace măcar patru – cinci zile şi abia apoi îi mai întrebi, poţi afla uneori lucruri surprinzătoare. Ai văzut doar ce s-a întâmplat cu proprietăreasa casei unde avea Florescu atelierul. Eu am avut noroc că voi, după două zile de interogatorii, aţi lăsat-o în pace, preferând să faceţi altceva, căci persoana nu vi se părea interesantă.

— Dacă cineva minte îl poţi prinde uşor… dacă nu însă…

— Nu numai asta. Nu uita că intervine uitarea, dispoziţia de moment, oboseala şi altele, care de fiecare dată pot schimba felul de a prezenta lucrurile. N-ai observat că aceeaşi persoană, povestind aceeaşi

întâmplare sau chiar o simplă anecdotă, pe care a mai spus-o de nenumărate ori, de fiecare dată o reproduce altfel, uitând ceva sau adăugând un detaliu nemenţionat data trecută? Chiar şi modul de distribuire a accentelor diferă. Iar dacă faptul povestit este real, văzut sau trăit, poţi afla nişte lucruri interesante de la o persoană care cu câteva zile înainte se părea că ţi-a spus tot ce ştie. Dar, să începem. Cheamă-i în ordinea preferinţelor dumitale.

— Să procedăm prin eliminare, adică pe cei care nu ne interesează prea mult nu-i chemăm de loc sau îi chemăm la început pentru a-i termina repede.

— Vezi să nu elimini tocmai asasinul, râse Alec.

— Nu. E vorba de persoanele care nu erau în Bucureşti la acea dată. Erau, de pildă, pe litoral, la munte, la rude îndepărtate în provincie etc.

— De acord. Ascult.

Maiorul luă dosarul şi începu: – Matache Natalia. A plecat din Bucureşti cu trei zile înainte de crimă. E la Suceava la fiica ei şi nu s-a întors nici până astăzi. E o văduvă de 70 de ani – soţul a fost colonel. Dă în cărţi, dacă te interesează cumva şi asta.

— Ajunge. Dacă mai ai din astea, scuteşte-mă. De altfel, am citit şi eu dosarul.

— Bine. Soţii Vărzaru erau pe litoral. Doctori amândoi, n-au avut niciun fel de relaţii cu victima. S-au întors ieri sau alaltăieri.

— Sunt aici?

— Da.

— Alţii, cu ăştia am să vorbesc eu într-o zi, când o să am mai mult timp.

— Arhitecta Sonia Pandelescu. Celibatară, 38 de ani. Se cunoştea cu victima. L-a rugat cândva să-i decoreze faţada unei case de cultură. Treaba n-a ieşit prea bine. S-au certat şi de atunci nu-şi. vorbesc.

— Când s-a petrecut asta?

— Acum aproape doi ani.

— Neinteresant.

— De aceeaşi părere. De altfel, are un alibi perfect. În noaptea crimei a stat la barul „Atlantic” până spre dimineaţă cu nişte amici, care, de altfel, au şi depus mărturie pentru ea. Ni se pare clar, mai ales că o cunosc şi ospătarii de acolo, că e de ai casei.

— Alţii.

— Florin Zaciu, profesor de istorie. Au funcţionat o vreme la aceeaşi şcoală. Relaţii sporadice. Alibi: era în spital operat de apendicită.

— Mersi, făcu Armaşu plictisit.

Maiorul, căruia nu-i plăcea nici lui operaţia aceasta, citi mai departe numele altor locatari la fel de neinteresanţi. Treaba mergea încet, când, deodată, Alec ciuli urechile.

— Inginerul Traian Comantânăr, 32 de ani. Lucrează la o uzină de produse chimice. Sportiv, cu o existenţă, însă, nu prea sportivă, ca să zic aşa.

— Adică?

— Asiduu frecventator al barurilor bucureştene, îi plac femeile…

— Ei asta-i… ce-i rău?

— …dar nepermis de mult. Mai ales cele ale altora. Din când în când, câte un scandal ce pleacă, bineînţeles, de la escapadele lui amoroase. L-am avut şi noi client o dată, cu o asemenea ocazie.

— Îl cunoşti bine?

— Da. Şi este un bun inginer, foarte apreciat la uzina unde lucrează. Altfel, să ştii, un tip agreabil.

— Trebuie să fie amuzant tipul. Aş dori să-l cunosc. Dar alibiul?

— Greu, dar şi l-a demonstrat. În noaptea crimei

era...

— ...la o doamnă respectabilă, căsătorită, al cărui numecavaler fiindnu-l putea divulga.

— Exact. Dar e în afara oricărei îndoieli. Avem dovezi certe. Până la urmă a fost şi persoana a recunoscut.

— Totuşi... Adu-l!

— Mă rog, dacă vrei... Maiorul chemă subofiţerul care stătea de pază la intrare şi-i dădu un ordin. Acesta ieşi şi peste câteva minute se întoarse însoţit de un tânăr înalt, suplu, cu un mers uşor legănat de jucător de baschet. Chipul senin, deşi cam obosit, nu arăta nimic deosebit, poate superficialitate şi un aer jovial.

— Vă salut, d le maior. Inginer Traian Coman, se prezentă apoi lui Armaşu, pe care-l privi în fugă oarecum, dar cu destulă suspiciune.

— Ai vrea să stai puţin cu noi, zise maiorul vâmbind. Ne-ar mai interesa nişte lucruri referitoare la astă dată, să răspunzi dumnealui.

Traian Coman îl privi iarăşi pe Alexandru Armaşu, parcă l-ar fi cântărit din ochi.

— Da. Desigur. A fost într-adevăr o nenorocire. Era, săracul, cam de vârsta mea: treizeci de ani, mi se pare că avea. Tânăr, bărbat frumos, cu meserie bună, se spune că şi talentat. Mare nenorocire... mare păcat că tocmai un asemenea om...

Alec îl ascultă cu răbdare, aşteptându-l să termine. Îl fixă cu privirea. Inginerul păru a se fâstâci puţin, dar îşi reveni repede.

— Eraţi prieteni? începu Alec.

— Da. Foarte buni. Nu ne-am certat niciodată.

— Înseamnă că vă vedeaţi des?

— Desigur, deşi – Coman ezită – în ultimul timp el era foarte ocupat. Ştiţi, şcoala şi pictura îi răpeau destul

timp, plus...

— Plus ce?

— Amica lui, domnişoara aceea simpatică, ce-l vizita des.

— Agatha Milcoveanu?

— Da. Văd că o ştiţi. Cu ea se vedea cel mai des. Dar cu toate astea, eu îl vizitam când ştiam că e acasă. Chiar noaptea târziu. Îi făcea plăcere să fie vizitat noaptea. Uneori mergeam să bem ceva la un local.

— Obişnuia?

— Da. Dar nu mult. Îi plăcea mai mult să vorbească despre lucruri interesante. Era foarte citit Florescu şi vorbea frumos despre pictură, despre pictori...

— Să revenim la crimă. În noaptea aceea dumneata erai la o anume (persoană şi faptul fiind dovedit, sunt nevoit, să te exclud dintre suspecţi.

Traian Coman răsuflă uşurat:

— Vă mulţumesc.

— Nu-mi mulţumi mie, ci doamnei în chestiune, care a fost dispusă să recunoască faptul că i-ai ţinut companie în noaptea aceea. Deşii risca...

— De, ştiţi, tânăr, neînsurat... Zâmbi complice inginerul.

— Am înţeles. Să lăsăm astea. Vreau să-ţi cer părerea într-o chestiune: dumneata ai fost în relaţii destul de apropiate cu Florescu, cunoşti locatarii, vecinii lui, probabil şi pe prietenii lui.

— Da, desigur. Poate nu chiar pe toţi. Andrei era un om cu multe relaţii... Veneau pe la el şi unii pe care nu-i cunosc.

— Ei bine, crezi că dintre persoanele pe care le cunoşti şi care au fost în relaţii cu profesorul Andrei Florescu ar fi avut cineva vreun interes să-l ucidă? Gândeşte-te bine, nu te pripi cu răspunsul. Eu fac apel

acum la memoria, la sentimentele dumitale, clar, în acelaşi timp, îţi cer un răspuns cât mai obiectiv cu putinţă. Ţi-l cer dumitale acest răspuns, tocmai pentru că aţi fost prieteni buni şi presupun că-i cunoşteai şi pe ceilalţi din cercul victimei. E foarte important răspunsul dumitale. Goman nu răspunse imediat, puţin emoţionat, probabil, de cuvintele necunoscutului acela cu ochii duri şi faţa severă, însă nu dezagreabilă, care-i vorbea ferm, răspicat, dar şi cu o căldură ascunsă în glas.

— Nu! Sunt sigur că nimeni n-ar fi avut niciun motiv să-l ucidă. Andrei era un băiat tare bun şi nu supăra pe nimeni. Şi atunci când era niţel ironic, tot el te împăca cu o vorbă caldă. A fost şi un excelent prieten. El nu a avut duşmani. De asta mi se pare crima mai monstruoasă, mai inexplicabilă. Cine l-ar fi putut urî atât de mult, încât să-l ucidă?

— Gândeşte-te dacă din toţi cei care l-au cunoscut ar fi cineva care, totuşi, ar fi avut un motiv grav de supărare pe Andrei Florescu. Mi-ai spus că îi ştii şi prietenii. Este imposibil, oricât de treabă ai fi, să nu provoci într-o zi, într-o împrejurare oarecare nemulţumirea cuiva. Şi uneori aceste nemulţumiri inofensive se transformă în duşmănii durabile «Repet, gândeşte-te bine înainte de a-mi răspunde.

Inginerul îl privi ţintă.

— Nu! Categoric nu! Nici cele mai primejdioase duşmănii, cum sunt cele care pleacă de la chestii cu femei, nu l-ar fi putut atinge, pentru că el nu se băga în treburi de astea. Chiar dacă lumea vorbeşte uneori... Coman ezită:

— Ce vorbeşte?

— Ştiţi, chestia cu doamna Elefterie... zvonuri de astea, nefondate...

Maiorul răsfoi în grabă câteva file, şi-i arătă lui Alec

ceva în dosar.

— Dar, dumneata ce crezi din toată povestea asta?

— Ei bine, e o minciună! Mie Andrei mi-a povestit într-o zi cum stăteau lucrurile şi m-am lămurit. Definitiv m-am lămurit, pentru că el nu minţea niciodată. Maiorul sări ca ars:

— Nouă de ce nu ne-ai povestit asta?

— Pentru că Andrei m-a rugat foarte mult să nu spun nimănui, ca să n-o compromită pe doamna Elefterie. Dar acum nu pot să tac. E păcat ca despre un om mort să se spună lucruri mincinoase. Trebuie să vă spun acum.

— Lasă-l, interveni Alec. Continuă, te rog. Mă interesează.

— Da. Ea îi făcea, pare-se, avansuri, dar el a refuzat-o delicat de câteva ori, până într-o zi, când ea a intrat în garsoniera lui. Andrei s-a înfuriat şi a respins-o mai dur. Ghinionul lui a fost că cineva a văzut-o intrând şi de aici au ieşit vorbe. Asta e tot. Lucrurile n-au mers niciodată mai departe.

— Soţul a aflat?

— Nu ştiu. Probabil. Dar cred că s-a convins că Andrei nu are nicio vină, pentru că se purta destul de amabil cu el. E o părere a mea. Poate că în sufletul lui era amărât. Cine ştie…

— Da. Interesant…

— Zău, era păcat să nu spun asta.

— Crezi că Elefterie l-ar fi putut ucide?

— Nu cred. E un tip care nu e în stare de aşa ceva. O să-l vedeţi şi o să-mi daţi dreptate. Nu E cam mic şi pirpiriu. Contabil, om liniştit… Îi e frică şi de umbra lui, aşa că nu văd cum ar fi făcut el o asemenea mârşăvie.

— Asta nu ar fi un obstacol de netrecut pentru cineva care-şi pune în cap să comită o crimă. Poţi fi şi contabil şi liniştit, dar dacă eşti pus într-o situaţie

excepţională…

Inginerul dădu din umeri.

— Repet, e o părere a mea.

Alee se întoarse brusc spre el:

— Crezi că poţi ucide pe cineva, aşa, fără un motiv prea grav, să zicem într-un moment de furie, poate pentru că nu ţi-a plăcut cravata pe care el o purta în ziua aceea?

Inginerul Traian Coman tresări, îl privi fix pe Alee, apoi pe maior şi spuse întretăiat:

— Nu… Nu cred. E imposibil.

— Bine, poţi pleca.

Traian Coman ieşi împleticindu-se, vădit speriat. Ultima privire o aruncă lui Armaşu, ca şi când ar fi vrut să-l convingă de ceva.

CAPITOLUL VI

— L-ai speriat şi nu ştiu dacă avea rost s-o faci.

— N-are importanţă. O să-i treacă. Fii sigur de asta.

— Îl bănuieşti, cumva?

— Nu în mod special. Ca pe ceilalţi. Eu sunt obligat acum să bănuiesc pe toată lumea. Cel puţin deocamdată.

— Sunt sigur că vrei să vorbeşti acum cu soţii Elefterie. Este?

— Nu fi aşa de sigur. Văd aici familia Calafeteanu – pensionari amândoi. Bătrânii dorm în general puţin, ca să li se pară ultimele zile mai lungi. Poate ştiu ei ceva.

— Nu ştiu nici ăştia nimic. Ai văzut. Ca şi inginerul Coman. Au şi ei un alibi. Au dormit, totuşi, deşi bătrâni…

— Vreau să-i văd. Cheamă-i!

Fură chemaţi bătrânii. Peste câteva momente aceştia intrară timizi şi cam speriaţi.

— Îmi pare rău că vă deranjăm din nou, spuse maiorul. Doar câteva întrebări am mai dori să vă punem. Luaţi loc, vă rog.

Armaşu se simţea şi el stingherit. Citise declaraţiile lor: dormiseră în noaptea crimei şi apoi îl cunoscuseră destul de puţin pe Andrei Florescu. Şi, totuşi, oamenii aceştia locuiseră împreună cu victima ani de zile. Se cunoşteau, oricum, se vedeau zilnic şi i se părea imposibil să nu ştie unii despre alţii anumite lucruri mai discrete, poate chiar unele ciudăţenii, cum au în general cam toţi oamenii.

— Aş dori să vă întreb, totuşi, încă ceva, spuse Armaşu, după ce scurta discuţie părea că se şi încheiase. De când îl cunoaşteţi pe profesorul Andrei Florescu, sau – mai precis – în ultimul timp, v-a atras vreodată atenţia prin ceva curios, neobişnuit, ceva care să iasă din ordinea firească a lucrurilor?

— Ne cunoşteam puţin, răspunse bătrânul Calafeteanu. Ne vedeam pe scări, uneori zilnic, fără să ne vorbim aproape niciodată… Nu ştiu ce v-aş putea spune, mai ales că în ultimul timp îl vedeam mai rar pe aici.

— Uneori nu ne dădea nici măcar bună ziua, interveni doamna Calafeteanu, puţin indignată.

— Ei, dragă, să nu fim răi cu el, că s-a prăpădit săracul. Poate avea, ca tot omul, necazuri. îmi aduc aminte că uneori nici nu ne vedea. Trecea gânditor sau poate numai distrat.

Alec ciuli urechile, apoi notă ceva la repezeală.

Dar bătrânul părea a nu mai avea nimic de spus. Armaşu fu decepţionat. Încercă totuşi:

— Credeţi că era distrat sau preocupat de ceva?

Cel întrebat stătu mult pe gânduri. Se vedea că nu ştie ce să răspundă. Într-un târziu îndrăzni să vorbească, dar ezitând la fiecare cuvânt ce-l rostea.

— Eu cred că omul ăsta urmărea ceva sau poate era urmărit de ceva, de cineva… N-aş putea spune de ce mi s-a părut asta. Eu sunt un om bătrân şi am văzut multe la

viaţa mea şi mi se întâmplă adesea să-mi fac o impresie despre un om, fără să fiu în stare să explic în mod concret cum mi s-a format această impresie. Aş putea zice doar că mi se pare sau mi s-a părut.

Alec rămase pe gânduri un timp, apoi mulţumi celor doi bătrâni, care ieşiră salutând ceremonios, vizibil uşuraţi că scăpaseră aşa de repede.

— Cred că te amăgeşti. Dumneata obţii nişte răspunsuri, sugerându-le în prealabil. Insistând asupra unui lucru, revenind asupra unui amănunt, interlocutorul, fără să vrea, începe să-şi însuşească, treptat, nişte optici care nu le avusese până atunci. Asemenea răspunsuri trebuie acceptate întotdeauna cu circumspecţie.

— Te înşeli dumneata. Eu nu sugerez. Eu ajut, stimulez memoria, efortul de concentrare. Memoria e leneşă şi mai ales nu e selectivă. Eu canalizez efortul de aducere aminte pe filiera care mă interesează. Ştiu că există riscul de a mă induce singur în eroare. Totul e însă să păstrezi proporţiile între faptul concret şi impresia subiectivă, să nu te hazardezi prea mult, dar trebuie oricum să te hazardezi cât de cât. Astfel... altfel nu reuşeşti să afli niciodată nimic.

— În cazul de faţă nu ai ce proporţii să păstrezi pentru simplul motiv că unul din elementele ei lipseşte şi anume, cel mai important: faptul concret. Dumneata operezi doar cu impresii, subiective prin însăşi natura lor aşa că, orice s-ar spune, coeficientul de eroare sporeşte.

— Nu vreau să te conving şi apoi ştiu la fel de bine ca şi dumneata că nu avem niciun fapt. Cheamă-l, te rog, pe Beniamin Sturzu.

— Fii atent cu individul ăsta. Învârteşte nişte afaceri încurcate şi cred că până la urmă o să ne cadă în mână. El este unul dintre cei care mi s-au părut suspecţi, dar în noaptea respectivă a jucat cărţi până dimineaţa într-o

aleasă” şi destul de numeroasă societate. Toţi au depus mărturie ca să-l scoată din cauză. N-are nicio profesiune. A avut servicii pasagere. Acum nu ştiu ce mai face. E foarte abil şi n-a putut fi prins cu nimic, deşi ştim câte ceva. Cred că e în stare de orice, chiar şi de o crimă. Nu vreau să te influenţez, dar te previn, ca să ştii cu cine ai de-a face.

Uşa se deschise larg şi în prag apăru un ins înalt, slab dar de o agilitate neobişnuită în mişcări, îmbrăcat cu un costum de stradă, de o culoare poate prea deschisă, însă croit impecabil. Avea o figură inteligentă şi gesturi sigure, de om de lume.

— Vă salut, stimaţi domni. M-a informat colegul dvs. mai tânăr că aţi avut amabilitatea de a mă chema. Iată-mă. Sunt la dispoziţia dvs. pentru a ajuta justiţia să-şi facă datoria.

— Da, îl opri sec maiorul. Răspunde la întrebările ce ţi le va pune dumnealui.

— Cu mare plăcere. Ascult. Se aşează confortabil şi-şi scoase tabachera aurită. Se poate fuma?

— Vă rog, răspunse Armaşu de data aceasta, privindu-l amuzat. îl cunoşteai pe Andrei Florescu? Eraţi prieteni, cumva?

— Desigur, fără a fi însă ceea ce s-ar numi cu adevărat prieteni. Relaţii de colocatari, însă excelente. Era un om educat, fin, de mare discreţie.

— În afara celor declarate deja, aţi mai avea ceva deosebit de adăugat, ceva ce poate v-a scăpat data trecută. Ni se mai întâmplă să uităm câte ceva…

Sturzu se întunecă deodată, părându-i-se probabil întrebarea o aluzie la ceva ce nu-i convenea. Se stăpâni însă şi răspunse cât putu de demn:

— Domnule, eu am încă o memorie excelentă. Şi, apoi, nu am nimic de ascuns. Să ştiţi că în viaţa mea am

avut un principiu: corectitudinea. Mi s-a cerut o declaraţie. Am dat-o fără reţineri, fără a omite ceva din ceea ce ştiu! Aş dori să vă pot convinge de asta.

Armaşu îl privea zâmbind. Tipul îşi continua demonstraţia corectitudinii sale cu o elocvenţă ce nu-l putea înşela. Îl mai lăsă să vorbească o vreme, apoi interveni.

— Eu, totuşi, te-aş mai întreba ceva, îi întrerupse Alee tirada. Eşti sigur că n-ai părăsit casa în care ¡jucai poker în noaptea aceea? Şi să-mi mai spui dacă joci bine Te-aş lua partener într-o seară.

— Domnule, vă rog să nu faceţi afirmaţii gratuite. Nu jucam poker. Ascultam ultimele înregistrări din Stockhausen, făcute de un amic întors de curând din străinătate. Eu sunt un mare amator de muzică bună. La radio...

— Mă rog, mă rog... Problema e însă alta: ai rămas toată noaptea acolo sau nu? Asta mă interesează, deocamdată.

— Absolut. N-am lipsit nici măcar un minut. S-a dovedit doar, aşa că bănuiala dvs. mi se pare neîntemeiată sau poate intenţionaţi să mă...

— Şi dacă eu aş fi în stare să dovedesc că în aceeaşi noapte dumneata ai lipsit douăzeci de minute – să zicem – din casa Struţeanu. Aproape neobservabil faptul într-o societate numeroasă se putea crede că ai o indigestie, dar suficient pentru a ajunge aici şi a te întoarce cu o maşină. Casa Struţeanu e aproape. Ce zici de asta? N-am dreptate?

Sturzu îl privi fix, bănuitor, dar îşi reveni repede la felul său obişnuit, dezinvolt, de a fi:

— Abilă cursă! Dar e inutil să mi-o întindeţi, pentru bunul motiv că într-adevăr eu nu am părăsit casa în noaptea aceea. Mai verificaţi.

— Te mai întreb o dată, făcu sec Alec. Omul din faţa lui deveni nervos, parcă mai puţin stăpân pe sine ca până atunci.

— Degeaba insistaţi. Îmi menţin răspunsul. Sunt ferm în ceea ce declar acum.

— Bine. Mulţumesc. Poţi pleca. O să te rog, însă, să ne mai stai la dispoziţie. Pe curând!

Beniamin Sturzu ieşi contrariat, nu prea speriat însă.

Armaşu începu să râdă cu poftă sub privirile uimite ale maiorului.

— Ce-a fost asta? Crezi cumva că a ieşit noaptea din casă? Sau ştii deja ceva?

— Habar n-am! Sau, mai precis, habar n-aveam de treaba asta până acum cinci minute. I-am pus întrebarea doar din amuzament, ca să-i distrug puţin siguranţa şi dezinvoltura sa de om de lume şi, uite, ce-a ieşit: se pare că într-adevăr a făcut o mică escapadă în noaptea aceea. Straşnică treabă. Va trebui să verifici încă o dată cum şi-a petrecut noaptea. Ceas cu ceas, minut cu minut.

— Şi crezi că ar avea vreun amestec? Prea ar fi simplu. Eu sunt cam sceptic.

— Vezi, dragul meu, în viaţă nu e ca în romanele poliţiste: cei suspecţi să fie nevinovaţi, iar cei cu aer inocent să fie criminali. Se poate întâmpla câteodată şi aşa, dar destul de rar. Beniamin Sturzu e prin ocupaţiile sale – sau, mai bine-zis, prin lipsa sa de ocupaţie – un tip suspect, iar acum de când ştiu aproape sigur că a lipsit pentru o vreme din casa Struţeanu e şi mai suspect. Aşa că n-ar fi exclus... Dar vorba dumitale, să nu mă hazardez.

— Da, s-ar putea. Nu văd însă mobilul.

— Deocamdată uite ce te-aş ruga. Pune pe cineva să-i interogheze pe toţi care erau acolo. Să-i ia strâns. Clipă cu clipă ce-au făcut, iar apoi mai luaţi-l şi pe el încă

o dată. O să aveţi, poate, surprize. Şi acum soţii Elefterie. El întâi.

Subofiţerul trimis se întoarse şi raportă că nu sunt acasă. Ieşiseră de o jumătate de oră.

— Perfect! exclamă Armaşu.

— Ce e perfect?

— Îţi aminteşti că n-am vrut să-i chem mai devreme, când mi-ai propus dumneata. Ei bine, am dorit să verific ceva. Precis se ştie în casă că suntem aici. Le-am dat timp să afle şi ei că am reînceput ancheta, ca s-o poată şterge discret. Şi au făcut-o bineînţeles, aşa cum presupuneam.

— Sunt naivi. Îi găsim repede şi apoi, dacă nu azi, dar mâine tot vor trebui să vină la interogatoriu.

— Da, dar nu le face nicio plăcere să vorbească cu noi şi caută pe cât posibil să amâne discuţia. Asta spune multe. Iată un motiv de meditaţie.

CAPITOLUL VII

Armaşu se întoarse obosit acasă după ce maiorul îi mai furnizase câteva amănunte pe care le aflase De când conducea încă singur ancheta. Fapte mărunte, însă datorită spiritului de observaţie foarte fin al. acestuia, se dovediră mai târziu a fi deosebit de utile.

Da, hotărât lucru, afacerea îl pasiona, doar că până în prezent trebuia să recunoască cinstit că nu dispunea de nicio urmă care să merite oboseala de a fi cercetată cu toată atenţia până la capăt. Dintre toate persoanele interogate şi din cele ce urmau a doua zi – dar despre care ştia deja din dosarul crimei – niciuna nu părea să fi avut vreun interes sau vreo duşmănie care să o determine să-l ucidă pe Andrei Florescu. Cu soţii Elefterie se va lămuri mâine, deşi avea o vagă impresie că fuga lor de interogatoriu este un gest de laşitate comună. Oricum ei păreau suspecţi, împreună cu licheaua aceea simpatică

– cum ar fi zis maiorul – Beniamin Sturzu. Dar parcă nici aici nu vedea mare lucru. Cel puţin deocamdată...

Ceva îl intriga în mod deosebit: crima era făcută cu mână sigură, cu grijă şi minuţiozitatea unui ucigaş rece, feroce şi în niciun caz de către un om ajuns la un moment de furie, de exasperare. Premeditarea i se părea evidentă, deşi dovezi concrete însă nu erau. În jurul tragicei întâmplări se deschidea un gol imens, întunecat, în care nu aveai cum vedea nimic. Puteai cel mult să construieşti nişte ipoteze riscante. Nimic nu părea a duce undeva. Dintre persoanele avute în vedere niciuna nu i se părea a întruni „însuşirile" necesare comiterii unei crime ce părea, cel puţin deocamdată, aproape perfectă. Pentru că Armaşu continua să creadă că nu poate exista o crimă absolut perfectă. Undeva se strecura întotdeauna o eroare şi asta îi salva pe anchetatori, în majoritatea cazurilor.

Intră în vagonul său. Străbătu atelierul în care băteau ritmic cele mai diferite tipuri de ceasuri, unele foarte vechi, la care, de altfel, ţinea cel mai mult. Se obişnuise cu sunetul lor – bătăi metalice îndepărtate ce parcă veneau din altă lume – şi nici nu-şi imagina că ar fi putut trăi fără tic-tacurile lor melodioase. În vechea sa singurătate cu care fusese consecvent ani de-a rândul, după cărţi, ceasurile erau lucrurile la care ţinea cel mai mult.

Se făcu comod, îşi aprinse o ţigară după care, aşezat în faţa ceştii de cafea, începu să recapituleze întâmplările zilei. O făcu meticulos, notând din când în când câte ceva, cântărind bine fiecare cuvânt pe care îl auzise în ziua aceea.

Trecură aproape două ceasuri, era deja noaptea târziu. îşi bău cafeaua, răcită de mult.

Va trebui să facă un drum la doamna Protopopescu,

şi asta cât mai repede cu putinţă. îşi aminti că ea declarase ferm că aflase de crimă de la locotenentul care venise seara s-o interogheze, dar se dăduse de gol pentru că, de fapt, ştia de crimă de dimineaţă. De unde? De la cine?

Plictisit de atâtea întrebări, se aşează la masa de lucru. îşi pregăti uneltele de scris şi-şi continuă treaba întreruptă cu o zi înainte ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat între timp.

N-avea rost să mai bâjbâie prin întuneric din moment ce nu vorbise încă cu toţi cei ce i-ar fi putut furniza unele date cât de cât utile. Cei cu care urma să se mai întâlnească nu prezentau mare interes. Era mai bine să uite pentru moment toată povestea. Începu să lucreze liniştit, complet deconectat, aşa cum reuşise să se educe de-a lungul multor ani de zile. Ştia că scrisul este pentru el şi o formă de odihnă care îl refăcea cel mai bine, deşi efortul există şi aici, doar că nu-l simţea, îndeletnicirea aceasta făcându-i plăcere. Oricâte treburi încurcate ar fi avut, dacă îşi propunea să uite toate grijile presante ale zilei şi să lucreze la biroul său, scriind şi rupându-se de toate, putea peste câteva ore să-şi reia complet odihnit ocupaţiile obositoare pe care le abandonase temporar.

Făcu şi acum la fel lucrând fără efort, cu voluptate aproape, cufundat în paginile ce se acopereau repede cu scrisul său mărunt şi nervos.

Observă însă înciudat că, din când în când, gândul îi fugea pentru o clipă la Andrei Florescu. O întrebare îl chinuia:

De ce să omori un inocent profesor de desen, un pictor, care – după câte aflase – nu făcuse niciodată niciun rău nimănui, nu supărase pe nimeni? Ar fi putut fi un indiciu dacă – să spunem – ar fi avut un cerc de prieteni dubioşi care l-ar fi atras în cine ştie ce afaceri

suspecte. Dar nu era nici asta sau nu părea a fi, din ceea ce ştia el deocamdată. Puţinii prieteni pe care îi avea, erau toţi oameni serioşi, de treabă, cu meserii sigure şi onorabile, toţi la rândul lor cu o existenţă normală, regulată cu excepţia lui Sturzu, bineînţeles, dar ăsta nu-i era de fapt prieten. Niciunul nu punea probleme deosebite. Va trebui totuşi să-i ia pe toţi la rând. Să discute cu fiecare în parte. Poate – şi asta n-ar fi exclus – unul din ei ştie ceva, un fapt cât de mic, care ar fi putut oferi o pistă de urmărit. Da, prietenii trebuiau ascultaţi cu răbdare. Nu un interogatoriu era eficace în acest caz, căci i-ar fi timorat şi inhibat. Nu, ar fi trebuit să vorbească cu ei lejer, omeneşte, să stea la sfat acasă în ambianţa lor firească, poate la o cafea într-un local. Trebuie să încerce să se împrietenească oarecum cu ei. Cei care stătuseră mai mult în preajma lui Andrei Florescu era imposibil să nu fi observat câte ceva şi neglijaseră şi ei acel lucru mărunt, atunci când au fost întrebaţi.

Deodată îşi dădu seama că ar trebui să se informeze ceva mai mult despre Agatha Milcoveanu, iubita victimei, înainte de a vorbi cu ea. Din dosar nu prea reieşeau multe lucruri.

Se îndreptă spre telefon, îl cuplă – nu-l avea niciodată în contact – şi-l sună pe maior. Acum avea nevoie de ajutorul lui. Îl ştia mare meşter în depistarea unor date de acest fel.

— Uite ce te rog. Procură-mi o fişă completă Agatha Milcoveanu. Tot, dar absolut tot doresc să ştiu despre această persoană. A, şi să nu uit. O fişă la fel şi a doamnei Protopopescu. Şi bunicii lor mă interesează – auzi – dacă au avut scarlatină când erau mici.

— Ai mai vorbit cu Hortansa Protopopescu!

— Nu. Voi vorbi după ce-mi procuri fişele. Dar adu fişele mâine dimineaţă cât se poate de devreme.

— Bine, o să încerc. Deşi acum e seară deja şi e prea târziu să mai pot găsi pe cineva să mi le facă.

— Cu cât mai devreme, cu atât mai bine. Mi-e teamă să nu mai dispară cineva. Ştii, soţii Elefterie... – Dacă nu cumva a dispărut deja şi Agatha

Milcoveanu.

CAPITOLUL VIII

Se trezi în ţârâitul enervant al soneriei. Ceasul arăta 9 şi jumătate. Zăbovise până târziu în noapte şi, ca niciodată, dormise până la ora aceasta, el care de obicei la şase dimineaţa era în picioare.

Era maiorul. Agitat şi cu privirea uimită, năvăli înăuntru:

— Formidabil. Ştii că...

— Da. O să-mi spui acum ceva în legătură cu Agatha Milcoveanu.

— E nepoata doamnei Protopopescu!

— Bun. Una la mână. Deci bănuiala mea că această venerabilă doamnă mă minte cu sânge rece s-a adeverit. Plus că n-o costa nimic să ne spună şi nouă că e rudă cu prietena lui Florescu.

— De ce n-a vrut oare să ne spună adevărul?

— O să aflu eu peste jumătate de oră. Tare mi-e teamă, însă, să nu avem vreo decepţie când ne vom lămuri cum stau lucrurile.

— Adică?

— Cred că motivele care au făcut-o să nu ne spună sunt mai domestice decât îţi poţi dumneata închipui.

— Nu prea cred. Ne ducem chiar acum la ea?

— Da! Însă, repet, la pomul lăudat să nu mergi cu sacul. Eu bănuiesc o recoltă slabă. Între timp Armaşu consultă cu grijă fişele celor două femei, a mătuşii şi a nepoatei.

Când opriră în faţa casei, doamna Protopopescu

tocmai ieşea grăbită. Văzându-i, fu neplăcut surprinsă. Se observa din gesturile nervoase ale mâinilor şi din privirea nu prea binevoitoare.

— Vă mai pot fi de folos cu ceva? întrebă ea, destul de sec.

— Cred că da, doamnă. Aş dori să lămurim un lucru pe care nu-l prea înţelegem încă.

— Ce anume?

— Dar să intrăm, dacă nu vă deranjăm prea mult…

— Mă rog. Eram grăbită, dar acum pentru că tot aţi venit, intraţi. Poftiţi, vă rog.

Ajunşi în micul salonaş luară loc şi Armaşu atacă direct:

— Ce mai face nepoata dv?

— Care nepoată? rămase uimită bătrâna doamnă.

— Agatha Milcoveanu. Acum vă amintiţi?

Doamna Protopopescu se prăbuşi pe canapea cu mâinile tremurând de spaimă, înfrântă. Cei doi aşteptară liniştiţi să-şi revină.

— N-am vrut să vă spun… pentru că… pentru că…

— Pentru ce?

— Agatha… Eu nu voiam ca Agatha să se căsătorească cu Andrei. Deşi eu sunt oarecum vinovată pentru că s-au cunoscut. Nu putusem să prevăd că se vor împrieteni, aşa că… nu ştiu cum să vă explic…

— Ce-i imputaţi lui Florescu?

— Nimic, nimic deosebit…

— Atunci?

— Ştiţi… nu era o partidă…

— Avantajoasă, completă Alee, pentru nepoata dumneavoastră.

— Da. Exact. Nici ea nu are o situaţie cine ştie ce… Abia a făcut liceul.

— O avea el, însă.

— Ei, domnule, ce situaţie poate să aibă un profesor de desen?

— Dar era şi pictor. Şi încă unul talentat.

— Pictorii sunt – vă rog să mă scuzaţi, dar e o părere a mea – cam neserioşi, beţivi, afemeiaţi şi nu ajung niciodată să-şi facă o situaţie sigură Rar s-a văzut o casă aşezată cu un asemenea om.

— Mă rog, e părerea dv. Dar eu tot nu înţeleg de ce ne-aţi tăinuit faptul că Agatha Milcoveanu e nepoata dv. Nu vă compromitea cu nimic.

— Şi, completă maiorul, ne-aţi spus că o cunoaşteţi doar din vedere. În declaraţia semnată de dumneavoastră afirmaţi clar acest lucru.

— Am preferat să mă ţin cât mai departe de această groaznică întâmplare. Nu-mi plac încurcăturile cu poliţia, zise ea, parcă scuzându-se pentru cuvântul folosit. Declarând că prietena celui ucis mi-e nepoată, trebuia să dau prea multe explicaţii, să fiu chemată mereu la interogatoriu.

— Sau poate că v-aţi certat violent cu victima, pentru a-l convinge să renunţe la Agatha, încercă Armaşu.

— De unde ştiţi? se arătă ea surprinsă.

— Presupun.

— Da, răspunse doamna Protopopescu, după o scurtă ezitare. Am încercat să-i conving pe amândoi să renunţe la prietenia lor.

— Agatha Milcoveanu intenţiona să vă urmeze sfatul?

— Oarecum. Era încă nedecisă. Ţinea totuşi la andrei Florescu.

— Tot n-am înţeles încă un lucru: de ce aţi declarat că aţi aflat de uciderea lui Florescu abia în seara zilei de miercuri, 14 iunie?

— Pentru că atunci mi-a spus locotenentul venit să ia unele informaţii de la mine.

— Da, dar mie mi-aţi declarat altceva.

Bătrâna tresări speriată:

— Tot aşa am spus, dacă nu mă înşel…

— Nu. Vă înşelaţi. Amintiţi-vă. Vă reproduc cuvintele dvs.: „Am fost aşa de zguduită când am aflat vestea îngrozitoare a morţii lui Andrei că în ziua aceea de dimineaţa până seara – Alec accentuă vizibil ultimele cuvinte – n-am fost în stare să fac nimic. Umblam ameţită de colo până colo…”. Deci ştiaţi de dimineaţă. Vă întreb acum: de ce ne-aţi ascuns asta şi cine e persoana care a venit – imediat după ce s-a descoperit cadavrul – să vă aducă vestea morţii profesorului Florescu?

Bătrâna părea cu totul învinsă.

— Agatha a venit să-mi spună. Era plânsă, răvăşită şi mi-a trebuit destulă vreme ca s-o liniştesc. Ţinea, cum v-am mai spus, foarte mult la Andrei Florescu şi acum îmi imputa sfaturile, căindu-se că era cât pe ce să le urmeze. îşi făcea procese de conştiinţă, spunând că dacă ar fi stat tot timpul cu el, ca înainte, poate că nu i s-ar fi întâmplat nimic sau ar fi avut posibilitatea să-l prevină dacă-l pândea vreun pericol. Copilării de fată îndrăgostită… cum ar fi putut ea preîntâmpina nenorocirea?

— Deci erau, totuşi, certaţi…

— Da. Se vedeau mai rar ca înainte.

— Totuşi aici îmi scapă ceva. Cred că nu-mi spuneţi tot adevărul.

— Nu. Vă jur că asta e tot ce ştiu.

— Tot dumneavoastră aţi sfătuit-o să ascundă anumite lucruri: că vă este nepoată, de pildă. Sau că s-au certat. Şi, în general, i-aţi cerut să nu vă amestece cu nimic în treaba asta şi – mai ales – să nu spună prea multe, deci să nu se amestece nici pe ea.

— E mai cuminte să ştii sau să se pare că ştii mai puţine lucruri. Nu-mi plac asemenea complicaţii şi chiar mă sperie.

— Mda. Credeţi cumva că Andrei a fost afectat de ruperea relaţiilor cu Agatha?

— Mi-ar fi greu să dau un răspuns sigur. El era un om pe al cărui chip se citea mai greu ca la alţii ce simte, ce gândeşte. Dar Andrei era şi mândru, vanitos. Poate că l-a afectat, dar nu lăsa să se vadă asta.

— Nu cumva bănuiaţi şi i-aţi băgat în cap şi Agathei că – cine ştie?

— Andrei, supărat, s-o fi înhăitat cu nişte amici dubioşi, în beţii sau alte lucruri mai grave pentru a o uita pe Agatha şi că de aici i s-a tras moartea? Deci, ca să fiu mai clar, că sunteţi şi dv. amândouă vinovate – moral, evident – de asasinarea lui Andrei. Presupunând – tot dumneavoastră – că aceşti amici, o societate de artişti, pictori, despre care aveţi o atât de proastă părere, ar fi poate amestecaţi în asasinarea lui Andrei. Petrecându-şi timpul cu Agatha, el nu s-ar fi înhăitat poate cu aceştia, nu ar fi pierdut vremea cu ei în distracţii dubioase.

— Da, domnule, cred că aveţi dreptate.

— Şi i-aţi sugerat ideea asta şi ei, sfătuind-o să păstreze tăcerea asupra unor lucruri.

— Cam aşa ceva, domnule…

După o scurtă pauză, Armaşu încheie:

— O să mă reîntorc mâine să văd mai cu grijă atelierul lui Florescu. Să ştiţi că aţi greşit ascunzând anumite lucruri. În primul rând chiar faţă de victimă, iar apoi faţă de justiţie.

— Nu mi-am dat seama că v-ar interesa aceste amănunte.

— Nu sunt amănunte.

— Dacă spuneţi dvs…

— Ce credeţi sau poate aveţi chiar o bănuială, existau din partea cuiva, a unei persoane pe care o cunoaşteţi, motive de a-l asasina pe Andrei Florescu?

— Nu cred. De fapt eu îi cunosc prea puţin prietenii.

— Totuşi, gândiţi-vă. Agatha nu v-a spus nimic? Nu are ea vreo bănuială?

— Nu. Nu ştia nimic. Mi-ar fi spus ceva dacă ar fi aflat.

— E în Bucureşti acum?

Bătrâna lăsă capul în jos.

— Nu. I-am spus, imediat după ce am văzut că nu o mai căutaţi pentru întrebări, să se ducă într-o staţiune, să nu mai stea aici… Poate aşa îşi va reface nervii.

— Ca să n-o sâcâim noi – râse Armaşu.

— E tare nenorocită, săraca, vă rog s-o înţelegeţi.

— Va trebui, totuşi, să o chemăm până în Bucureşti. Cred că are să ne furnizeze lucruri interesante… chiar dacă dumneavoastră n-a vrut să vi le spună…

CAPITOLUL IX

— Acum, spune-mi, unde vrei să te duc?

— Până la Universitate, dacă ţi-e în drum. Dumneata unde ai de gând să mergi?

— O să fac o vizită la atelierul pictorului Jean Pruteanu. Au fost se parebuni prieteni. Deşi pictorii între ei… ştiu eu!

— Şi colegi de an la facultate. Se vizitau destul de des şi după absolvire.

— Mai mult decât toate acestea mă interesează să ştiu dacă au fost prieteni sau nu? Asta, în mod special.

— De ce?

— Foarte simplu: toţi cu care am vorbit până acum, – parcă ar fi înţeleşi, nu alta, – declară că n-au prea stat de vorbă cu Andrei Florescu. Or, un prieten, cred eu, îmi va putea spune într-o zi ce credea, ce gândea acest om,

ce lucruri îl preocupau, ce gusturi avea, cum îşi petrecea timpul său liber, adică omul Florescu, nu locatarul sau pictorul, văzut de o burgheză cumsecade sau de u vecin obtuz şi filistin.

— Pentru că veni vorba, ce crezi despre povestea asta cu mătuşa şi nepoata?

— Exact ce credeam înainte. Că o să fim decepţionaţi. Motivele care au îndemnat-o pe Hortansa Protopopescu să ne mintă ţin de psihologia ei, de vârsta şi educaţia pe care le are. Categoria de oameni căreia îi aparţine are ca deviză: nu te băga, mai ales în treburile încurcate”. Prudenţă până la laşitate. În ce priveşte părerile ei despre artişti, ce să mai vorbim. Sunt părerile oricărui om mediocru despre inşii de excepţie, înspeţă creatorii, fie ei, scriitori sau pictori.

— Deci, nimic referitor la crimă nu ne poate oferiaceastă pistă…

— Din păcate nu. Ea, Hortensia Protopopescu, nu. Însă…

— Însă cine?

— Agatha Milcoveanu ştie – cred eu – nişte lucruri, poate nici ele însă în legătură directă cu crima. Deşi, mai ştii… Acum nu pot face încă nicio afirmaţie categorică în crima asta fără niciun suspect. Toţi îl stimau şi îl iubeau. Omul nu era înconjurat de inşi dubioşi şi totuşi a fost ucis.

— Pot să te însoţesc la Jean Pruteanu?

— Te-aş ruga să mă laşi singur. Dumneata ai vorbit deja cu el. Să încerc şi eu. Dacă mergem împreună, el văzându-te, va repeta exact aceleaşi lucruri. Voi încerca să îndrept discuţia spre altceva „Vom discuta, de pildă, despre pictură… Cândva am pictat şi eu. E drept, prost, dar am pictat. Mi-a mai rămas gustul pentru pictura bună.

— Cum vrei…

Îl lăsă la Universitate pe maior şi îşi continuă

drumul. În câteva minute ajunse la atelierul lui Pruteanu, aflat undeva la capătul bulevardului Dacia, într-o elegantă clădire, cu geamuri înalte, acoperită de verdeaţa ce se căţăra pe ziduri.

Pictorul îl primi cu destulă răceală. Blazat, mişcându-şi agale membrele sale lungi, fu politicos însă distant. Se vedea clar că discuţia nu-i face niciun fel de plăcere, ba, dimpotrivă, că îl indispune şi nu se jena s-o arate. Doar când veni vorba despre personalitatea lui Andrei Florescu, Pruteanu se înfierbântă, trădându-şi temperamentul aprins şi caracterul său de om pasionat. Fuseseră într-adevăr vechi prieteni şi se vedeau des stând îndelung de vorbă* bineînţeles despre pictură.

— Era talentat, după părerea dumneavoastră?. Ştiu că vă este greu să fiţi obiectiv, fiindcă eraţi prieteni.

— Da. Aşa susţineau, cel puţin, criticii, care l-au comentat foarte elogios cu ocazia unei expoziţii colective.

— Dv. aveţi altă părere?

— Facem pigtură cu totul diferită, în consecinţă şi gusturile noastre diferă. Nu ştiu dacă mă înţelegeţi…

— Vă rog să fiţi mai clar.

— Mi-e dificil să vorbesc despre pictura lui, care sincer să fiu nu-mi prea plăcea. Deci nu pot să fiu pe deplin obiectiv. Ştiţi, noi, pictorii, nu putem vorbi despre pictura altora la modul rece, detaşat, oricât ne-am strădui. Fără să vrem ne gândim la ceea ce pictăm noi, deci ne implicăm propriul nostru punct de vedere asupra picturii. Eu, de exemplu, pictez cu încăpăţânare clasic, figurativ. Am oroare de modernismele gratuite, care mi se par simple fronde. Evident, pictez nu ca Grigorescu, dar, oricum obiectul există încă la mine, nu-i pot ignora prezenţa, e drept, mult desfigurat, estompat ca linie, dar el poate fi văzut încă şi recunoscut. Cu precizarea ca privitorul să fie un cunoscător, unul încă naiv, dar un

cunoscător. Pentru un neavizat, bineînţeles, că par şi eu un modernist confuz.

— Iar Florescu…

— Florescu… el dorea totul cu ardoare. Şi credea că se poate aşa ceva. Ultimele lui tablouri – eu le-am văzut – erau adevărate ecuaţii, dificil de rezolvat şi pentru un specialist. Un adevărat grătar de linii luminate din toate părţile, derutant ca un geam compus din câteva zeci de pătrate de sticlă prin care se văd mai degrabă liniile despărţitoare, decât lumea de dincolo de ele. El ascundea privitorului obiectul, pentru a fi oferi apoi cu totul dezmembrat.

— Interesant ce spuneţi…

— Da. Eu am făcut efortul de a-i înţelege pictura lăsând la o parte orice prejudecată „clasică”. Şi nu se poate spune că nu am avut şi nu am bunăvoinţă. Dar nu accept o asemenea pictură. Mai cred că ea – această pictură – poate fi şi utilă (nu fac apel la teoria utilităţilor) şi că ea va avea şanse de difuzare, de recepţie, dacă nu azi, poate mâine. Eu, însă, nu am încredere în miturile premature, care adesea sunt curse abile, întinse snobilor naivi. E punctul meu de vedere şi găsesc că este onest să mi-l susţin, chiar şi în faţa dv.

— Ascultându-vă, aş putea crede că sunteţi un demodat. Văzându-vă lucrările, chiar şi cele mai vechi, îmi dau seama că, de fapt, practicaţi un clasicism aparent, exterior, de linie, aş zice, de fidelitate faţă de ea. Repet, un clasicism aparent, pentru că mai mult simulaţi ortodoxismul, decât îl practicaţi.

Jean Pruteanu rămase înmărmurit:

— Îmi cunoaşteţi lucrările? Şi pe cele vechi?

— Da. Dar asta este lipsit de importanţă. Eu aş vrea să revenim la subiectul care, din păcate, m-a adus aici. Andrei Florescu îmi pare – din câte am aflat, sau mai bine

zis n-am aflat – ar fi fost un tip puţin comunicativ. Dacă nici prietenii apropiaţi nu ştiu prea multe din ce făcea şi gândea omul acesta. atunci vă daţi seama în ce situaţie ingrată mă aflu.

— O aluzie, probabil. Ei bine, eu aveam destul de des discuţii cu el.

— Eu tocmai despre aceste discuţii caut să aflu câte ceva. Pentru că cercetând dosarul – v-o spun confidenţial m-am convins că tot ce s-a cercetat foloseşte la un singur lucru: să recunoaştem toate pistele false din jurul crimei, deci să procedăm prin; eliminare. Mai exact spus, să ne convingem că întreg mediul înconjurător – oamenii pe care i-a frecventat şi l-au frecventat – nu sunt implicaţi în uciderea lui. Aici e altceva. Presupun nişte relaţii pe care eu nu le cunosc. Sau mi se pare că nu le cunosc pentru că deocamdată bâjbâi.

— Nu înţeleg… Pruteanu îl privi bănuitor.

— Adică să ştiu că Florescu a avut relaţii amicale cu cineva, dar să nu ştiu că între el şi acest cineva erau şi relaţii de altă natură, obscure, nebănuite de ceilalţi! Adică să cunosc doar o faţetă a acestor relaţii.

— Totuşi, nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

— S-ar putea ca prieteniile să ascundă de fapt nişte duşmănii disimulate ani de zile sub această

— mască a loialităţii amicale.

— Domnule, aluzia dv. mă jigneşte.

— Faptul că mie nu-mi place pictura lui şi am avut adesea discuţii înfierbântate în contradictoriu despre pictură, faptul că – şi n-o ascund asta – nu înţeleg şi nici nu accept succesul de care se bucură pictura lui, nu e o dovadă, dar nici măcar un motiv pueril să fiu suspectat că aş fi dorit moartea lui, dar mite să-l fi ucis… Eram, totuşi, buni…

Prieteni. Nu vă înfierbântaţi. Eu fac presupuneri şi

sunt dator să epuizez toate pistele false, pentru a rămâne pe cea bună. E doar o metodă şi nu o supoziţie.

— Dar aţi insinuat…

— N-am insinuat nimic. Eu presupun, imaginez ipoteze, gândesc totul sau urmăresc totul, măcar în iluzia mea.

— Am impresia că tot ce-aţi imaginat până acum s-a arătat fals.

— Tot. Sau aproape tot. Recunosc, ce să fac. Mi-a rămas să mai întreb două persoane dacă în relaţiile lor strânse cu victima au observat ceva suspect, iubita lui şi cel mai bun prieten sau, în orice caz, unul dintre cei mai apropiaţi. Ceea ce mă derutează este următorul lucru: niciuna din persoanele care l-au cunoscut nu avea motive să-l ucidă şi niciuna din ele n-ar fi putut s-o facă în noaptea aceea. Toate au un alibi perfect sau aproape perfect. Aşa că până acum în toată povestea asta n-am niciun suspect. Deci nu aici, în cercul său de prieteni şi cunoştinţe se află criminalul. Repet, e o supoziţie, pentru că s-ar putea ca criminalul să fiţi chiar dv.

Pictorul zâmbi ironic:

— Eu nu sunt! Atunci cine este?

— Ei bine, nu ştiu. Declar cinstit că trebuie căutat altcineva, altundeva. Aş vrea de pildă să aflu de la cineva cum îşi petrecea tot timpul liber, în afara întâlnirilor cu cei pe care deja îi cunosc eupnetenii adică…

— Da, ar fi interesant.

— Să nu uit o întrebare: la ce lucra în ultimul timp. Sau mai precis ce lucrări, ce schiţe v-a arătat în vremea din urmă?

— Avea multe proiecte. Era un om care trăia mult pentru viitor şi în viitor.

— Faceţi un efort. M-ar interesa să aflu ce reprezentau ele, aşa, în general, ca notă dominantă. Mă

refer la conţinut, la peisaj, să zicem.

— Da... dacă m-aş gândi bine, cu tot nonfigurativul desenului său, am putut deduce că erau peisaje montane cu păduri de brad, parcă şi nişte vile din cele care se fac la munte. Dar, vag, foarte vag aduceau a aşa ceva. Altcineva, neobişnuit cu pictura lui, greu le-ar fi descifrat.

Alec Armaşu se gândi puţin apoi îşi luă la revedere grăbit, promiţându-i lui Jean Pruteanu că o să mai ¡vină pentru a mai sta de vorbă.

În maşină se gândi că ar trebui să stea de vorbă şi cu inginerul Nicolae Danciu, prietenul pare-se cel mai bun al lui Andrei Florescu şi neapărat, cu Agatha Milcoveanu. Dar parcă mai mult ca oricând îl tenta să facă un control amănunţit în atelierul Victimei. Avea o bănuială că acolo va afla ceva.

Rezistă totuşi tentaţiei şi-şi îndreptă maşina spre fabrica unde. lucra-Nicolae Danciu. Discuţia cu el nu mai suporta nicio amânare. Au fost doar prieteni. Deşi se temea că-l aşteaptă poate şi aici o decepţie, se duse totuşi să-l caute.

CAPITOLUL X

Îl găsi pe inginerul Nicolae Danciu tocmai pregătindu-se de plecare. Avea treabă la ministerul de – resort şi era deja îmbrăcat de oraş. Ieşiră împreună §n curtea fabricii. Armaşu îi propuse să-şi întârzie drumul la minister, ceea ce Danciu acceptă imediat când află despre ce e vorba. Intrară într-o cofetărie din apropiere şi comandară două cafele, după care începură să vorbească despre pictorul Andrei Florescu. Alec avu grijă să lase conversaţia să decurgă cât mai liber cu putinţă.

Inginerul îi făcu o impresie bună. îmbrăcat elegant, dar cu discreţie şi gust, făcea mai degrabă impresia unui tip sincer şi modest. Te câştiga, însă, cu firea sa deschisă, destul de veselă şi cu felul de a discuta franc, sportiv

aproape despre orice chestiune, fie ea şi gravă. Fără a fi deosebit de inteligent, şi instruit, inginerul era mobil şi avea tactul de a nu se aventura în lucruri care-l depăşeau. Ce-l deranja pe Armaşu era faptul că vorbea totuşi prea mult, cu acea flecăreală specifică oamenilor superficiali şi nu prea citiţi. Părea într-adevăr tipul ideal de prieten discret şi modest al oamenilor de artă, acei necunoscuţi despre care nu se vorbeşte decât în treacăt în biografiile artiştilor.

Armaşu fu de la început decepţionat văzând că omul e incapabil de a-i furniza tocmai datele pe care le aştepta de la el. Adică nu neapărat lucruri palpabile, fapte concrete, întâmplări, ci tocmai acele „amănunte” imponderabile care compun o prietenie, ceea ce un amic sensibil ar putea înregistra dacă ar poseda simţul acela special, al nuanţelor. Or, Danciu nu avea nuanţe. El era tipul sănătos, dintr-o bucată, inapt de înregistrări fine şi cu inapetenţă la subtilităţi. Robust şi necomplexat, el putea oferi cel mult date concrete şi opinii comune, de bun simţ.

Discuţia la cofetărie îl plictisi crunt pe Armaşu şi a doua zi nu-şi putu aduce aminte aproape nimic substanţial din ea.

Nicolae Danciu fu vizibil impresionat când se pomeni numele lui Andrei Florescu. Tăcu câteva clipe tulburat, apoi spuse:

— Ştiţi, când am venit în Bucureşti vineri dimineaţa, nu-mi venea să cred... nu puteam să-mi imaginez că Andrei... Andrei care... pe care îl văzusem cu numai câteva zile înainte, nu mai era.

— Aţi aflat deci abia peste două zile de moartea lui?

— Da... A fost îngrozitor... Şi eu nu pot să înţeleg... Danciu se opri gâtuit de emoţie.

— Ce nu puteţi să înţelegeţi?

— Cine ar fi avut interesul să-l ucidă? Nu avea niciun duşman.

— Sunteţi sigur?

— Categoric!

— Îi cunoaşteţi toţi prietenii?

— Cred că da…

— De ce credeţi doar?

Danciu ezită, privindu-l pe Armaşu oarecum uimit.

— Ştiţi, el avea mulţi prieteni. În general, îi cunosc. Pe pictorii, însă, cu care se vedea, nu-i ştiu chiar pe toţi, pe unii, cel mult, din vedere.

— Vă înţeleg. Aş vrea să ştiu, însă, ca buni prieteni ce eraţi: l-aţi fi crezut capabil pe Florescu să provoace o mare duşmănie?

— Nu, ferească Dumnezeu! Era un băiat tare bun. Deşi te apropiai greu de el, pentru că nu era prea vorbăreţ cu cei care îi cunoştea mai puţin, îţi dădeai seama imediat că era un suflet bun, ce n-ar fi putut face rău nimănui, chiar dacă, să zicem, l-ar fi supărat cineva.

Alec ascultă emoţionat şi el. Tăcu o vreme, nemaiştiind ce să-l întrebe. Aprinzându-şi o ţigară, încercă, totuşi:

— Unde vă aflaţi în zilele acelea?

— Eram într-o excursie cu prietenii pe Valea Prahovei şi apoi prin munţi cu maşinile.

— În concediu?

— Oarecum…

— Adică?

— Eu îmi dădusem demisia de la uzina unde lucrasem şi până a mă angaja la fabrica unde m-aţi găsit acum, am avut câteva zile libere. Am profitat de ele şi am făcut o excursie cu amicii.

— Nu l-aţi invitat şi pe Florescu?

— Da, dar m-a refuzat.

— De ce?

— Mi-a spus că este ocupat cu organizarea viitoarei sale expoziţii. Era foarte absorbit de această treabă.

— Da. Înţeleg.

Armaşu tăcu din nou. Nu mai avea ce afla de la inginerul Danciu. Hotărât lucru, era decepţionat şi avea bănuiala că şi discuţia cu Agatha Milcoveanu se va solda cu acelaşi rezultat. Clar: nu în Cercul de prieteni ai victimei trebuia căutat asasinul.

— Totuşi, iertaţi-mă că vă plictisesc, nu aveţi măcar o bănuială cât de vagă, o presupunere. Mi-ar fi foarte utilă. Mă aflu într-o situaţie de-a dreptul penibilă. Nimeni nu ştie nimic, nimeni nu mi se pare suspect.

Danciu se frământă vreme îndelungată, făcând eforturi să se gândească, să gândească ceva, indiferent ce. Se vedea pe chipul lui însă că tot efortul e zadarnic şi că, de fapt, concentrarea lui n-are obiect. Omul n-avea pur şi simplu la ce să se gândească! spusese deja tot ce ştia!

Armaşu se amuză tăcut, privind ceaşca goală de cafea. Aşteptă în continuare cu mintea aiurea, încercând să întrevadă ce va trebui să facă de acum înainte.

— Nu! Vă rog să mă credeţi că m-am gândit deja la treaba asta şi n-am găsit nimic. Din toţi cei pe care îi cunosc eu, şi îi cunoştea şi Andrei bineînţeles, nu văd pe nimeni care să-l fi putut asasina. Poate o fi cineva necunoscut mie... V-am spus, adăugă inginerul, că nu cred să-i cunosc toţi prietenii, toate relaţiile.

— Poate vreun hoţ surprins în cameră, care l-a ucis ca să scape cu fuga... zise într-o doară Armaşu plictisit, ca să spună ceva.

— Poate... cine ştie, se agăţă şi Danciu de această presupunere.

Se despărţi după o vreme de inginer şi dacă atunci

l-ar fi întrebat cineva, ar fi recunoscut că se află exact la acelaşi punct de la care plecase.

Mai rămânea – slabă nădejde, o presimţea – Agatha Milcoveanu, prietena sau, de fapt, chiar iubita victimei.

Şi după ea, ce va face? Din cei apropiaţi lui Florescu, epuizase fără rezultat pe unul – inginerul Nicolae Danciu – pe altul – pictorul Jean Pruteanu – tot fără să afle mare lucru. Mai rămânea această enigmatică Agatha Milcoveanu care avusese grijă să dispară din Bucureşti, acum când era mai mare nevoie de ea.

CAPITOLUL XI

Îl căută la telefon pe maior, care, precipitat, îi aduse la cunoştinţă că a sosit Agatha Milcoveanu şi-l chemă să vină urgent.

Alec, plictisit, porni la drum fără niciun pic de entuziasm. Ori toată lumea nu ştia nimic, ori era o complicitate generală, ceea ce era greu de crezut. I se părea imposibil ca să nu se poată avansa măcar puţin în această anchetă, după ce interogase aproape pe toţi. Simţea însă că soluţia e neaşteptat de simplă şi că trebuia, poate, un moment de revelaţie, o sclipire, care să lumineze tot întunericul din jur. Trebuia găsit ceva, un fapt cât de mic, dar ferm, decisiv, care să-l proiecteze pe o pistă bună.

Ajunse. Maiorul era vizibil enervat.

— Am reluat tot dosarul, filă cu filă, gândindu-mă că acum, după discuţiile avute cu dumneata, se va releva un detaliu, fie el cât de mic. Nimic. Ceaţă.

— Ai dreptate. Asta mă enervează şi pe mine. Plus că trebuie să recunosc cu fiecare clipă ce trece că nici eu în locul dumitale n-aş fi putut face mai mult. Tot ce ai făcut este excelent şi totuşi…

— …Nu înaintăm!

— Exact! Dar să nu ne pierdem umorul, dragul meu.

Răbdare. Noi am mai lucrat doar împreună şi ştii că am mai avut momente grele, dar până la urmă...

— Dumneata pari însă destul de calm.

— Te înşeli. Sunt şi eu supărat la fel ca dumneata, poate mai rău. Te-aş ruga, însă, dacă poţi, să-mi aduci şi pe simpaticii soţi Elefterie. N-am chef să umblu eu după dânşii. Cred că a venit vremea să stau oleacă de vorbă şi cu ei.

— Am şi făcut-o deja. Vor veni aici peste o jumătate de oră.

— Până atunci să vorbim cu Agatha Milcoveanu, pe care o aştept de mult şi cu nerăbdare.

În cameră fu introdusă o tânără foarte modern îmbrăcată. Pantalonii strânşi, cu dungi albastre şi albe trădau un corp suplu şi elastic. Chipul, nemachiat, era foarte simpatic, fără a fi ceea ce bărbaţii numesc frumos. Dacă n-ar fi fost copleşită de emoţie, cu lacrimile abia ţinându-i-se între gene „ţi-ai fi putut da uşor seama că este extrem de atrăgătoare, aproape irezistibilă. Alee se gândi că face parte – după cum spunea cândva o veche prietenă de a sa – din categoria acelor femei de care „în principiu" te poţi îndrăgosti. Iar dacă ai făcut-o... Florescu trebuia s-o fi iubit mult.

La toate acestea se gândi involuntar, în timp ce încerca s-o liniştească. Fata plângea şi era vizibil emoţionată, poate chiar speriată. Această nouă depoziţie pentru care fusese chemată o înspăimântase. îşi pierduse cu totul firea şi era într-un asemenea hal, că nu se putea vorbi cu ea.

După ce reuşiră în sfârşit s-o liniştească, Alee începu prin câteva întrebări banale, pentru ca treptat să poată trece la chestiuni mai importante.

— V-aş pune acum o întrebare delicată... la care nu sunteţi obligată să răspundeţi.

— Poftiţi, suspină fata.

— L-aţi iubit pe… Andrei Florescu? Vă rog încă o dată să mă iertaţi că vă pun o asemenea întrebare.

Agatha ezită câteva clipe. îşi aranjă în treacăt şuviţele cu un gest reflex de cochetărie involuntară:

— Da… mult. Era un bărbat foarte interesant care dacă-l cunoşteai bine – aici era dificultatea – şi reuşeai să te apropii de el, era aproape imposibil să nu-ţi devină drag.

Alec observă că fata îşi revenise aproape complet şi că era capabilă acum să răspundă destul de calm, cu luciditate, aşa că îndrăzni în continuare să pună întrebări mai dificile.

— Pot atunci să fiu indiscret în continuare?

— Mă rog…

— De ce l-aţi părăsit, totuşi…

Fata tresări şi tăcu, oarecum speriată.

— O să vă spun mai târziu cum am aflat.

— Nu l-am părăsit… Ne-am certat şi nu ne-am mai văzut o vreme.

— De ce? E un lucru pe care ţin mult să-l aflu, deşi probabil o să spuneţi că nu are nicio legătură cu… dispariţia lui Andrei.

— Nu există un motiv anume.

— Sau unul serios, poate, o ajută Armaşu.

— Da.

— Mă simt obligat să vă reamintesc că v-aş pretinde cât mai multă exactitate. Doar adevărul, ştiţi, ne poate fi de folos în această discuţie.

— Mici neînţelegeri. El era un tip dificil. Eu îl iubeam mult, dar erau momente când certurile deveneau inevitabile din cauza caracterului său, oarecum… cum să vă spun…

— …de excepţie. Era artist, doar…

— Da, aţi formulat bine.

— Iar dumneavoastră m-aţi minţit, însă nu tot atât de bine!

Fata tresări înspăimântată şi începu iar să plângă.

Armaşu aşteptă calm ca ea să se liniştească şi reluă întrebările.

— Acum spuneţi-mi tot.

— Întrebaţi-mă dvs. Mi-e mai uşor, scânci fata, cu nasul în batistă.

— Să încep cu mătuşa dvs?

Fata rămase înmărmurită.

— Da. Cu doamna Hortansa Protopopescu.

— Tanti hortansa?

— Exact. E adevărat că ea v-a sfătuit să întrerupeţi orice relaţii cu Andrei Florescu?

— Da, recunoscu Agatha.

— De ce vă cerea asta?

— Îmi spunea mereu că Andrei nu poate constitui o partidă pentru mine. Un biet profesor de desen... Şi apoi artiştii – zicea tot ea – sunt oameni neserioşi, imorali... Pictorii, după părerea ei, sunt nişte declasaţi, oameni pe care nu se poate conta.

— Etc etc... Şi dvs. eraţi dispusă să-i urmaţi sfaturile?

— Nu ştiam ce să fac... Eram tare nehotărâtă...

— Dar până la urmă?

— I-am spus lui Andrei că vreau să ne despărţim.

— Cum a reacţionat?

— Destul de violent.

— V-a cerut explicaţii?

— Da. I le-am refuzat. Nu puteam altfel, pentru că nici nu aveam ce explicaţii să-i dau.

— Probabil i-aţi spus simplu că nu-l mai iubiţi.

— Da. Dar ce era să fac? Doamne, a fost

îngrozitoare această discuţie!

— Şi chiar nu-l mai iubeaţi? Aşa, deodată, aţi descoperit că nu-l mai iubiţi?

Fata începu să plângă în hohote.

— Liniştiţi-vă, vă rog. Tocmai pentru că sunt convins că-l iubeaţi foarte mult, vrem să ne ajutaţi să descoperim asasinul sau asasinii. Alec se mai plimbă o vreme prin cameră apoi se opri în faţa scaunului Agathei.

— Ceva tot nu înţeleg, domnişoară. De ce, dacă îl iubeaţi aşa de mult, aţi putut renunţa cu atâta uşurinţă la el, doar pentru că vă cerea mătuşa dvs. Aţi fi putut foarte simplu să nu-i urmaţi sfatul. Sunteţi majoră, independentă. Vă câştigaţi singură existenţa…

Agatha Milcoveanu îşi frângea mâinile nehotărâtă. Se vedea că ar fi spus ceva şi nu îndrăznea.

— Să vă ajut eu. Mătuşa dv. v-a ameninţat că dacă nu renunţaţi la Andrei, vă dezmoşteneşte.

— Da, şopti tânăra, ezitând încă.

— Ce vă promisese?

— Casa. Şi îmi spunea că îmi lasă şi alte lucruri consistente, cum zicea ea.

— Care lucruri? se miră Armaşu.

— Nici eu nu ştiu.

— Nu presupuneţi, totuşi, despre ce e vorba?

— Nu presupun, pentru că nu mi-a spus.

— Şi asta v-a determinat să luaţi hotărârea?

— Da. Ştiu că vă e greu să înţelegeţi. Eu nu am făcut decât liceul. Am un biet serviciu de funcţionară, n-am casă, stau de ani de zile cu chirie în camere costisitoare. Noroc că mătuşa îmi plătea chiria, ca să-mi rămână bani pentru a mă îmbrăca.

— Vă plătea chiria? De ce?

— Cum de ce? Mă ajuta, e doar mătuşa mea şi apoi ea are cu toate acestea un suflet bun, să ştiţi.

— Da. Mi se pare însă mai simplu şi mai puţin costisitor pentru ea să vă fi luat în casă. E destul de mare şi s-ar fi găsit şi pentru dvs. O încăpere. De ce n-a făcut-o?

— Nu ştiu. Probabil nu voia să stau în aceeaşi casă cu Andrei…

— Mda, s-ar putea… să trecem la altceva. Unde eraţi în noaptea crimei?

— În ziua aceea lucrasem până seara târziu la birou cu toţi colegii la încheierea balanţei contabile pe luna în curs. Pe la zece seara am plecat de la birou şi am luat masa împreună cu doi colegi – un băiat şi o fată – la un restaurant unde se putea mânca mai ieftin, iar apoi am plecat acasă la fata cu care luasem masa. îmi era urât să merg singură la mine aşa de târziu. Era aproape douăsprezece noaptea. Am dormit la ea noaptea aceea. Ne-am sculat mai târziu pentru că după ce lucrăm şi după-amiază până seara, a doua zi dimineaţa suntem scutiţi de primele două ore. Putem veni pe la orele 10. M-am gândit să trec pe la Andrei. Voiam, totuşi, să stăm de vorbă. Să încerc să-i explic.

— Şi poate să vă împăcaţi? Nu?

— Nu ştiu exact ce aveam de gând să fac. Ştiu, doar, că voiam să-l văd… La asta mă gândeam atunci. Nu-mi propusesem să-i spun ceva anume.

— Şi când aţi ajuns…

— Miliţia era deja acolo.

— L-aţi văzut?

— Doar din uşă. Nu mi s-a dat voie să intru, deşi am insistat.

— Şi v-aţi dus s-o anunţaţi pe doamna Protopopescu.

Fata tresări iarăşi.

— Da, am aflat şi asta. Cum a reacţionat mătuşa

dvs?

— S-a speriat foarte tare.

— Amintiţi-vă mai exact.

— Exclama mereu „Doamne, ce nenorocire, ce nenorocire!”

— Atât doar? Mai amintiţi-vă. Încercaţi!

— Parcă mai spunea: Să nu avem şi noi încurcături”. În tot cazul era foarte agitată.

— Iar apoi v-a sfătuit să nu povestiţi nimic despre insistenţele ei de a vă despărţi, să nu spuneţi că îi sunteţi nepoată şi aşa mai departe. Nu?

— Aveţi dreptate. Cam aşa ceva îmi spunea. Dacă nu chiar cu aceste vorbe, dar sensul era acelaşi, în orice caz.

— Încă ceva şi terminăm. Andrei, în ultimele zile, când l-aţi văzut, cum arăta?

— Noi nu ne văzusem de vreo zece zile.

— Dar când l-aţi văzut ultima oară? Vă spunea ceva deosebit felul lui de a fi?

— Nu ştiu. Nu cred. Era mereu preocupat de ceva, cu gândul aiurea. Părea concentrat asupra unui lucru.

— Bănuiţi obiectul preocupărilor sale?

— Poate viitoarea expoziţie.

— Altceva nu?

— Nu-mi pot da seama.

— Nu ar fi putut fi şi o îngrijorare, o spaimă sau ceva de felul acesta?

— Nu. Asta în niciun caz. Mai curând cred că-l preocupa o problemă, ceva ce trebuia rezolvat sau ceva ce-l intriga. Nu era îngrijorat, poate mai curând febril, nerăbdător. Era de altfel şi destul de bine dispus.

— Nu era afectat că vă certaserăţi?

— Da. Bineînţeles. Dar, cum să vă spun: pe fondul acestei supărări se grefase parcă acea preocupare de

care vă spuneam. Mi se părea că vrea chiar să plece sau fusese deja într-o excursie.

— De unde v-aţi dat seama?

— După felul cum era îmbrăcat şi cum arăta camera.

— Aha! Bine. De atunci nu l-aţi mai văzut de loc?

— Nu.

— Vă mulţumesc. Dacă o să mai am nevoie de dv., o să vă caut. În tot cazul, vă dăm asigurări că vom face tot ce e posibil să aflăm pe autorii acestui odios asasinat.

Fata ieşi cu lacrimi în ochi.

Rămaseră numai ei doi. Tăcură vreme îndelungată.

Maiorul îl privea întrebător şi la un moment dat nu mai avu răbdare:

— Ce crezi?

— Cred că lucrurile sunt tot atât de încurcate cum erau şi până acum. Uite îţi fac această listă. Am nevoie să ştiu tot, absolut tot, despre aceste persoane. Să nu fie omis nimic: rude, avere, ce profesiuni şi servicii au avut şi au în prezent, ce comportare au avut, pe unde au trecut. Şi nu uita rudele. Ne aşteaptă, cred, nişte surprize. Dar nu uita: nu-mi ajunge reputaţia lor de astăzi. Vreau preistoria acestor personaje.

Armaşu scrise în grabă lista şi i-o dădu maiorului, făcându-i şi alte recomandări.

— Bine, dar ai trecut aici pe toţi cei cu care ai stat de vorbă.

— Ba am adăugat şi pe aceşti enigmatici soţi Elefterie care nu prea se înghesuie să stea de vorbă cu noi. Apropo, nu-i mai chema. Le fac eu o vizită. Dumneata vei sta cuminte în camera victimei în timp ce eu o să le vizitez apartamentul. Asta nu înainte de a trece pe la doamna Protopopescu.

— Ţi se pare suspectă, după câte observ.

— Uite ce este: această doamnă care personal nu mi-e de loc simpatică, pentru că se introduce fraudulos şi abuziv în viaţa intimă a altora, a făcut parcă totul ca să ne devină suspectă. Află, însă, că, cu toate acestea, plus laşitatea ei de burgheză îmbâcsită, hortensa Protopopescu nu are niciun amestec în uciderea lui Florescu. De ce ar fi făcut-o, gândeşte-te puţin şi dumneata. Şi apoi, cum? Cel care a comis crima e un bărbat puternic, un atlet aş zice. Gestul sugrumării a fost comis cu forţă şi siguranţă masculină. Apoi, încă ceva: să presupunem, totuşi, cu naivitate, că i-ar fi dorit moartea, pentru a o descotorosi pe Agatha de el. Ei bine, nici această ipoteză nu rezistă. Reuşise deja printr-un mic şantaj s-o despartă de Andrei, deci nu mai avea rost să-l ucidă din moment ce lucrurile se rezolvaseră aşa cum le dorea ea.

— Şi atunci…

— Atunci, nimic! Cercetăm în continuare.

— Pari, totuşi, mulţumit.

— Nu chiar. Ştiu sau mai exact cred că ucigaşii…

— Ucigaşii? îl întrerupse maiorul.

— Probabil doi. Deci cred că ucigaşii se simt în siguranţă. Aici e toată speranţa mea. Am chiar bănuiala că ne urmăresc liniştiţi cum cercetăm piste false. Asta îi va pierde. Deocamdată se amuză pe socoteala noastră, văzând că nu-i deranjăm cu nimic.

— Deci nu e niciunul din cei cercetaţi până acum, dacă am înţeles bine ce-ai spus.

— Nu anticipez nimic. O rugăminte; toate datele pe care mi le procuri, inclusiv ale victimei, să mi le dai fără să întreprinzi încă nimic. Absolut nimic, înţelegi. O să ne sfătuim întâi pe îndelete împreună. Nu vreau să neliniştim cu nimic ucigaşul. Să nu speriem pasărea, că zboară…

— Cum, iar un singur ucigaş? spuneai că doi…

Alec zâmbi enigmatic. Apoi plecă tăcut.

CAPITOLUL XII

Alec se pregăti de culcare, nu însă înainte de a-şi cerceta notele, meticulos cu aerul lui profesional, de ceasornicar ce era. Făcu treaba asta cu răbdare, de mai multe ori. Zâmbi în câteva rânduri amuzându-se, parcă, de nişte lucruri pe care numai el le ştia. Din când în când pe figura lui uscăţivă şi severă se citea mirarea. Atunci începea să deseneze, după vechiul său obicei, schiţe, haşurând linii peste linii imposibil de descifrat de către o altă persoană. Apoi se întinse agale, comod pe canapea, mai sorbi întâi din paharul cu coniac, apoi din ceaşca de cafea şi privi în tavan gândindu-se la orice doar la crimă nu. Acum era din nou el însuşi, fără a mai rătăci printre lucrurile din jur, liniştit şi deconectat. Se pregăti să scrie ceva sau măcar să-şi corecteze manuscrisele la care lucra, apoi renunţă şi se culcă liniştit.

Dimineaţă se trezi odihnit, bău o cafea şi după un sfert de oră îşi reîncepu lucrul fără grabă. Nu avea rost să se precipite, o anumită încetineală fiind în felul său obişnuit de a fi. îşi dădea seama că nu avea rost să se agite din moment ce tot ce ştia nu oferea nimic la care să se gândească serios. Aşa că-şi reluă vechile preocupări. Citi, apoi mai scrise o vreme la vechea sa lucrare, ignorând orice altă preocupare.

Pe la ora nouă îşi permise o relaxare. Nu se gândi la nimic din realitatea sa imediată. Ce-l preocupa acum era vechea sa obsesie a genealogiilor, a acelor obscure încrengături de rude, despre care nu se ştie niciodată nimic, acele misterioase transmisii de caractere, care adesea explică actele noastre cele mai surprinzătoare, aparent fără nicio cauză reală care să le provoace. Ştia din experienţă, întâlnise doar destule cazuri.

Alec mulţumi politicos şi închise telefonul. Îi băgase

în priză doar de când se ocupa de această încurcată afacere. Altfel, prefera chiar să plătească amendă, decât să răspundă la telefon, care era unul din obiectele ce-l enervau cel mai mult, deşi, uneori, trebuia să-i recunoască utilitatea.

Pe la orele 12 se auzi soneria de la intrare. Era un subofiţer tânăr, cu o faţă de copil aproape, care îi înmână un plic voluminos, apoi salută milităreşte şi plecă făcând un stânga-mprejur impecabil.

Timp de două ore Alec se strădui să facă ordine în materialul trimis. Oricum, observă el pentru sine, fişele erau perfect făcute. Putea afla orice din ele. Citindu-le se miră câte acte neoneste ascund abil oamenii oneşti... în ochii noştri. Şi se mai miră câte delicte, pentru care nu s-au scris legi, există. Citi şi trebui să recunoască faptul că nu putuse prevedea anumite lucruri. Toţi oamenii au de ascuns câte ceva, indiferent cât de cinstiţi ar fi. Suntem cumsecade atâta vreme cât interesele noastre nu sunt în joc. Putem fi arbitri perfecţi în treburile altora; ajunşi la ale noastre, însă, ne dispare imparţialitatea.

Făcu în sfârşit ordine în toate hârtiile acelea ce relatau sec, ca într-un proces-verbal nişte lucruri nu întotdeauna cinstite. Se gândi la tot ce ştia şi i se păru imposibil ca un om eminamente cinstit să poată comite o crimă, iar altul, cu „vocaţie” pentru aşa ceva, să nu facă nici cel mai mic gest ilegal, ba dimpotrivă să fie incapabil de cea mai neînsemnată îndrăzneală. Acum însă îi cunoştea pe toţi mai bine...

După-amiază se hotărî să iasă din casă. Se îndreptă cu vechea şi bătrâna lui maşină spre locuinţa lui Andrei Florescu. Nu goni prea tare, deşi ar fi avut poftă să accelereze la maximum. Viteza l-ar fi liniştit.

Ajuns, stătu puţin pe gânduri. Intră ezitând. Trebuia iar să se legitimeze şi acesta era lucrul ce-l deranja cel

mai mult. Dar n-avea ce face. Pătrunse în casă şi începu să urce scările, cu capul aplecat.

— Ce faci aici? se auzi o voce autoritară.

Alec ridică privirea şi văzu cu surprindere pe maior. Acesta stătea cuminte pe o margine a scării, aşteptându-l parcă să vină.

Armaşu îl privi contrariat.

— Veneam să caut pe cineva care suferă de insomnie...

— De insomnie?

— Da.

— De ce?

— Ei bine, acum nu-ţi spun.

— Iar joci rolul detectivului enigmatic.

— Nu. Îţi propun să facem o mică incursiune în stradă. Poate vom găsi în vila din faţă un om suferind de insomnie. Şi atunci să vezi dumneata ce o să se descurce treburile!

— Ei, ce vrei totuşi să faci?

— Să aflu dacă cineva suferă de insomnie aici prin împrejurimi.

— Zău, acum, lasă-mă în pace cu asta... Cât ai de gând s-o ţii aşa?

— Eu vorbesc foarte serios... Dacă prind un om cu insomnie am rezolvat ecuaţia!... Şi ai să vezi că-l găsesc!

— Mă rog... Ideile dumitale. Trebuie să-ţi spun şi eu ceva. Beniamin Sturzu a lipsit într-adevăr în noaptea aceea 20 de minute din mijlocul prietenilor săi, dar nu şi în casă. S-a refugiat într-o cameră mai retrasă cu încă trei la un poker special, cu miză mai mare, cred. O să le ardem o amendă frumuşică.

Ieşiră. Maiorul se supuse docil, dar enervat, dorinţei lui Armaşu. I se citea de altfel iritarea pe figură.

Alec îşi aprinse o ţigară şi se aşeză pe o bancheta

din părculeţ trăgând cu nesaţ fumul.

— Ei bine, ce facem?

— Aşteptăm… Şi aşa cu Sturzu, deci tot are alibi. Păcat. Mi-ar fi plăcut să-l am adversar… e inteligent.

În spatele lor era vila în care locuise Andrei Florescu, iar în faţă o altă vilă, poate mai elegantă, dar se vedea de departe că nu mai era îngrijită ca altă dată. Se pare că trăiau şi în ea, ca şi în cealaltă, locatari care nu voiau şi probabil nici nu puteau să readucă vechea ordine… Vârsta şi – cine ştie – dezinteresul făcuseră împreună jocul timpului, agent necruţător ce contribuise decisiv la degradarea – cel puţin aşa părea din exterior – clădirii, care cândva fusese, probabil, foarte cochetă.

Alec fuma liniştit, cu o plăcere nedisimulată, părând că nu are niciun fel de treabă. Maiorul stătea ca pe ghimpi şi la un moment dat îşi pierdu răbdarea, văzându-l atât de calm.

— Mă mai ţii aici de pomană?

— Răbdare, dragul meu. Trebuie să apară cineva. Dacă aş găsi un pensionar care locuieşte aici, cred că mi-ar putea fi de folos. Ştii, bătrânii suferă de insomnie, majoritatea vreau să spun.

— Iar insomnia asta! Ai obsesii, Alec.

— Nu. Ai să vezi ce urmăresc şi ai să-mi dai dreptate mai târziu.

Într-adevăr, începură să apară din casă locatarii. Majoritatea, aşa cum se şi aştepta Armaşu, erau bătrâni. Era şi firesc, fiind dimineaţa, tinerii erau plecaţi la serviciu, iar acum ei mergeau după treburi.

După ce observă bine pe toţi care ieşiseră, Alec ochi un bătrân care se aşezase pe o bancă din părculeţul unde se aflau. Se îndreptă firesc spre el şi se aşeză alături. Nu după multă vreme maiorul îi văzu cu uimire că sporovăiesc fără grijă, veseli chiar, ba despre una, ba

despre alta. Bătrânul era bucuros că găsise pe cineva care să aibă timp să stea la taclale, mai ales dimineaţa când toată lumea e grăbită, cu treburi. Alec nu se înşelase. Bătrânul cunoştea aproape toată strada, iar pe locatarii din casa de vis-à-vis îndeosebi. Le ştia până şi ciudăţeniile la fiecare, îi urmărea de ani de zile cu o pasiune poate ciudată, privind din afară, explicabilă, însă, dacă te apropiai de acest om. Era bătrân, pensionar, nu avea niciun fel de treabă. De citit, ar fi citit el, dar nu-l prea lăsau ochii slăbiţi. Singurele lui plăceri erau de fapt două: să vadă ce fac oamenii şi să discute cu ei, dacă aceştia erau bineînţeles dispuşi s-o facă. Dacă nu… nu! îi privea doar şi se mulţumea cu atât. Cunoştea o sumedenie de lucruri despre vecinii lui, unele destul de compromiţătoare şi dacă aceştia ar fi aflat ce ştie moşul, s-ar cam fi speriat. îşi aducea aminte şi de toate întâmplările petrecute înainte şi după crimă. El era de părere că asasinul e cineva foarte deştept, din moment ce reuşise să se facă nevăzut fără să lase nicio urmă şi, mai ales – auzise el – nici să nu ofere vreo posibilitate de a se afla cât de cât de ce l-a ucis pe profesor. Moşul avea dreptate, pentru că acesta era din păcate adevărul: nu se reuşise până la acea dată să se afle măcar mobilul crimei şi bătrânul era la curent cu ultimele ştiri, că toate cercetările – de lumea vorbeşte – nu duseseră la nimic, că se bâjbâia încă în întuneric. Alec îl asculta cu răbdare, căutând să prindă câte ceva ce l-ar fi putut interesa. Nu se înşelase, îl alesese bine, pentru că moşul avea memorie bună. Putu afla, de pildă, cu cine venise sau plecase Andrei Florescu în ultimele săptămâni şi chiar să identifice – ajutându-se şi de ceea ce ştia el – cam toate persoanele pe care le avea în vedere. Îl intrigă însă şi faptul că rămăseseră vreo două pe care părea a nu le cunoaşte şi care nici nu figurau pe lista de cunoştinţe a

victimei, precum nici printre locatari. Bătrânul îşi aminti că-l văzuse pe Florescu în compania unui ins cam grăsuţ, cu un început de chelie, de vreo patruzeci de ani. Un altul era, însă, greu de identificat – vorba moşului – era ca oricare, dom'le". Într-un singur loc se înşelase Alec. Bătrânul dormea excelent şi din acest punct de vedere nu-i putea fi cu nimic folositor. De cum se lăsa noaptea, el nu mai ştia nimic din ce se întâmpla în jur. Avea un somn sănătos din care nu-l puteau trezi decât razele soarelui de dimineaţă. Evident, Armaşu n-avea decât să-l felicite pentru asta, dar din punctul lui de vedere, l-ar fi vrut cu insomnie. Îi veni, însă, o idee: ce-ar fi să-l descoase, poate ştie pe altcineva care nu prea doarme noaptea. Ideea fu excelentă: bătrânul îi spuse că are un prieten, pensionar şi el, cu care din când în când joacă şah şi că dacă mai stau puţin, apare şi acesta, că, în mod obişnuit, cam pe la acea oră iese să se plimbe.

Alec se uită în jur. Maiorul, plictisit probabil de atâta aşteptare, plecase demult. Mai vorbiră despre alte lucruri şi nu după multă vreme, precum prevăzuse bătrânul, apăru şi prietenul său. aşa că discuţia reîncepu fără niciun efort. Ca să le câştige încrederea, Armaşu le spuse că e în concediu şi că şi-a dat întâlnire în faţa vilei cu un prieten, care se mutase de curând pe aceeaşi stradă, dar mai la capătul ei. Bătrânii părură a-l crede.

Cel de-al doilea bătrân, e drept, mai puţin vorbăreţ, era însă mai preţios. Alec îl provocă, zicându-i, aşa, într-o doară, asta după ce veni vorba firesc despre crimă:

— E imposibil să nu fi văzut nimeni nimic în noaptea aceea! Trebuie să existe totuşi cineva, care întâmplător să fi zărit ceva în legătură cu crima. Şi curios că nici până astăzi nu s-a descoperit acea persoană

Ei. domnule, multe vedem şi puţine ţinem minte zise al doilea bătrân, aforistic.

— Drept, zici, coane Sandule, răspunse primul, cel vorbăreţ (celălalt îi zicea Costea că poate destui dintre noi ăştia, care nu mai avem treabă, am fi văzut câte ceva, da pe unii ne-a întrebat când s-a făcut anchetă, pe alţii nu. Şi apoi, chiar dacă ne-a întrebat, noi am răspuns la întrebările ce ni s-au pus şi nu altceva. Că aşa ni s-a zis: „Răspundeţi la ce vă întrebăm” şi eu, de pildă, aşa am făcut. Altceva n-am zis. Eu ca la armată: nu vorbesc neîntrebat. Şi apoi în faţa lor te şi intimidezi.

— Dar, interveni Armaşu, adresându-i-se lui conu Sandu” dumneavoastră, de pildă, aţi văzut ceva în noaptea aceea?

— Eu unul nu am văzut mai nimic că am stat în pat. Nu prea mă simţeam bine în seara aceea.

Alec fu decepţionat. Ghinion! Tocmai cel cu insomnie îşi găsise să stea în pat chiar în noaptea aceea. Încercă, totuşi:

— Ziceţi că n-aţi văzut mai nimic. Deci aţi văzut, totuşi ceva?

— Ei, fleacuri, domnule. Geamul unde ştiu că stătea Florescu Andrei, că aşa-l chema parcă pe răposatul, s-a luminat pe la 9 seara. L-am şi văzut prin perdeaua subţire.

— Era singur în cameră?

— Cred că da. Apoi lumina s-a stins după zece. Cam atâta cred că era.

— S-o fi culcat?

— Nu cred. Poate mai curând a ieşit, că după douăsprezece, când eu m-am sculat să-mi aduc un pahar cu apă ca să-mi iau pastilele, l-am văzut iar în dreptul geamului luminat, tocmai trăgea şi perdeaua aceea mai groasă prin care nu se vede nimic din stradă.

— N-aţi apucat să vedeţi nimic în cameră?

— Nu şi nici nu mă interesa, că m-am întors de la

fereastră, îndreptându-mă spre pat. Dar eu nu cred să se fi culcat la zece şi după două ceasuri să aprindă iar lumina şi să tragă perdelele celelalte, groase. N-avea de ce face o treabă ca asta.

— Da, s-ar putea să aveţi dreptate. Dar, de obicei, el trăgea seara perdelele groase?

Bătrânul Sandu, tresări?

— Ei drăcie! Uite la asta nu m-am gândit. Da, domnule, uite că avea dreptate prietenul Costea: totul e ce te întreabă şi cum te întreabă. Nimeni nu m-a întrebat asta şi prin urmare, uite, n-am spus-o nimănui.

Alec interveni nerăbdător, întrerupându-l:

— Vreţi să spuneţi că trăgea de obicei numai perdelele transparente, iar celelalte nu?

— Da, sigur. Niciodată nu trăgea pe cele groase. Stă la etajul III, clădirea e în curte, aşa că din stradă oricum nu se prea vede nimic. Doar noi cei din casa noastră, de peste drum, am putea, să zicem, vedea câte ceva, dar distanţa dintre casa noastră şi a lor e destul de mărişoară, aşa că nici nu e nevoie de perdele groase. De aia cred că nici n-o trăgea.

Alec se gândi că poate Andrei Florescu nu avusese nici în seara aceea nevoie de perdele groase. El nu…

— Şi v-aş mai întreba ceva…

— Ziceţi.

— Alte geamuri mai erau luminate la ora aceea?

— Da, parcă îmi amintesc că cele două geamuri din stânga. Bătrânul le indică cu mâna întinsă.

— Şi nu ştiţi când s-au stins?

— Nu ştiu, că după aia mi-a venit şi mie, în sfârşit, somnul. Era şi timpul. Se făcuse cred peste douăsprezece şi jumătate. Am adormit imediat.

Alec zâmbi mulţumit. Ştia cine locuieşte la cele două geamuri din stânga. Mai sporovăi cu cei doi bătrâni

diferite nimicuri şi după aceea, luându-şi la revedere, se mai plimbă pe stradă în sus şi în jos, prefăcându-se a şi aştepta amicul, ca să nu le trezească vreo bănuială. Când văzu că bătrânii nu-i mai dau niciun fel de atenţie, intră neobservat în casa din faţă. Alergă pe scări şi intră direct în camera lui Andrei Florescu. Aşa cum prevăzuse, maiorul îl aştepta, fumând nervos. îl întrebă morocănos

— Ei, te-ai săturat de taclale cu unchii ăia? Te am urmărit pe geam o oră întreagă Eşti ceva de groază domnule! cum zice un amic al meu.

— A fost o discuţie agreabilă şi instructivă Cred că nu una la fel a avut victima cu persoana care se găsea în camera ei la orele douăsprezece noaptea.

Capitolul XIII

Maiorul era intrigat. Îl privi pe Alec cu suspiciune:

— Să nu-mi spui că ai aflat nu ştiu ce noutăţi senzaţionale de la bătrânii aceia. îmi va fi foarte greu să te cred.

— Lucruri chiar senzaţionale, nu. Dar interesante da.

— Fii, totuşi, ceva mai clar. Măcar acum. Lasă şaradele.

— Primul lucru pe care sunt sigur că nu-l ştiai, e că Andrei Florescu avea şi alţi prieteni decât cei cunoscuţi nouă până acum. Sunt vreo doi de care habar n-aveam. Unul grăsuţ, cu o mică chelie şi încă unul cu o figură comună, greu de reţinut. S-ar părea că se vedeau destul de des. Trebuie să-i căutăm, pentru că nu-i avem încă în inventar. Dacă-i găsim pe ăştia, totul se rezolvă de la sine.

— Dacă, totuşi, sunt dintre cei pe care-i ştim?

— Nu. Că i-am recunoscut pe toţi cei cu care am şi avut, de altfel, plăcerea de a sta de vorbă. Au mai rămas doar aceştia doi şi poate încă unul pe care nu sunt încă

sigur dacă-l confund sau nu cu un bun prieten de al victimei, pictor şi el. Deci, în sfârşit, ceva nou şi, dacă nu mă înşel, decisiv.

— Da. Interesant pe bună dreptate. Dar cu asta ce câştig avem, pentru a înainta în ancheta asta nenorocită?

— Nici nu-ţi dai seama. Eu urmăresc acum nu un criminal, ci nişte relaţii pe care nu le cunoaştem încă. După aceea, dacă vom avea timp, căutăm şi criminalul.

— Iar glume. Alec. Zău, iartă-mă, dacă te înţeleg. Ai un aer sportiv, dar nu te interesează victoria în cursă, adică, tocmai criminalul, ci cursa în sine te pasionează.

— Vezi, ştii multe lucruri în meseria asta, eşti un excelent profesionist, dar n-ai umor. Dacă l-ai avea, ai poseda şi detaşarea necesară ca să observi şi nişte biete slăbiciuni omeneşti, păcate obişnuite sau mai puţin…

— De exemplu…

— Când ai început ancheta te-ai gândit că ori e o crimă din interes meschin, material, ori e o crimă pasională. Ei bine, lucrurile par a sta oleacă mai complicat. Mobilul crimei trebuie să existe. N-are importanţă că nu-l ştiu eu acum, dar el există în afara mea. O să mă întrebi ce am vrut să spun cu asta. Un singur lucru: că mobilul există din punctul de vedere al acestor, deocamdată, necunoscuţi, pentru că, pe de altă parte, el nu există din punctul de vedere al persoanelor pe care deja le cunoaştem. Or, logica noastră era deranjată tocmai pentru că persoanele pe care le ştim – sau ni se pare – nu aveau motive să-l ucidă pe Andrei Florescu. Din moment ce eu accept existenţa unor alte persoane decât cele inventariate, pot accepta – dacă am fantezie – şi am! – că acestea aveau şi un motiv de a ucide. Clar?

— Sofisme, dragul meu. Singurul lucru de reţinut din demonstraţia dumitale e că toţi pe care îi cunoaştem şi i-

am audiat nu sunt vinovaţi, sau cel puţin nu par a fi. Atât şi nimic mai mult.

— Precizarea finală mi-a plăcut. Gândeşti ca de obicei exact. Şi acum al doilea lucru interesant. Imaginează-ţi crima: Andrei ajunge acasă în jurul orei nouă, pe la zece fără ceva primeşte un telefon, se îmbracă şi pleacă. Pe la douăsprezece şi ceva se întoarce, se face lumină în cameră şi ca niciodată trage pe lângă perdelele transparente şi pe cele groase, opace, de care el nu avea nevoie niciodată. Deci, presupun, nu el a fost cu ideea, ci persoana care era cu el îi ceruse asta, ca să nu fie cumva văzută. A urmat apoi o discuţie de care ţi-am mai vorbit parcă. Probabil că rezultatul ei nu i-a convenit celuilalt – cine o fi oare? – aşa că într-un moment de neatenţie i-a strecurat brusc o fâşie de pânză sau aşa ceva în jurul gâtului, profitând şi de faptul că Andrei era poate somnoros sau băut – fuseseră probabil înainte împreună la un local – şi l-a strâns cu forţă şi precizie, dar mai ales cu sânge rece. Ameţit cum era, Andrei nu a putut opune rezistenţă şi… asta e. După care tipul s-a strecurat cuminte în stradă şi a dispărut neobservat. Am o bănuială şi anume că nu mai era douăsprezece şi ceva, ci poate unu şi ceva. De unde ştiu asta: bătrânul care mi-a povestit unele lucruri interesante, printre care şi povestea cu lumina la geamul lui Florescu, are un ceas cam hodorogit după care plasează el toate lucrurile în timp. Ei bine, acest străvechi Doxa arăta şi azi când m-am uitat în fugă la el o întârziere de cel puţin douăzeci de minute. De aici concluzia: a rămas destul timp ca Andrei să plece în oraş, să bea, să zicem, un şpriţ sau mai multe şi să se întoarcă cu chei şi cu un amic pe care nu-l ştim, dar care avea tot interesul să-l ameţească sau să încerce s-o facă. Precis nu putem şti încă.

— Să zicem că ai avea dreptate. Deşi eu aş pune

doar o întrebare: de unde ştii, de pildă, că Andrei se ameţise aşa de puternic din puţinul alcool pe care îl băuse, încât să nu poată reacţiona la un atac?

— Vezi, tot eu trebuie să-ţi aduc aminte. La autopsie aţi găsit urme de alcool, dar nu le-aţi dat importanţă prea mare. Cantitatea nu vi s-a părut atât de însemnată, ca să fi putut aduce o modificare de comportament. Aţi zis, probabil, că treaba asta nu vă poate ajuta cu nimic. Ei bine, eu cred că dacă era complet treaz, s-ar fi opus cu mai multă forţă, în aşa fel ca – şi acum fii atent – să audă şi vecinii din stânga care nu dormeau la ora aceea târzie Ca la volan, dragă. E nevoie doar de puţin alcool ca reflexele şi precizia în mişcări să se diminueze. Forţa la fel...

— Care vecini, strigă maiorul, întrerupându-l. Soţii Elefterie?

— Adu-i! Şi să nu uit. Broasca „Yale" a fost spartă pe dinăuntru! Ca să nu ne închipuim noi, că, vezi Doamne, asasinul a forţat uşa, că nu era cu victima înăuntru şi că deci e un necunoscut venit să fure! Ei bine, el n-avea nevoie să spargă broasca, pentru că intrase împreună cu Florescu.

— Dar de unde ştii că soţii Elefterie nu dormeau la ora douăsprezece noaptea? întrebă după destulă vreme, maiorul, încă uluit.

— Simplu. Bătrânii pe care dumneata nu îi preţuieşti la adevărata lor valoare mi-au spus – mai exact unul din ei – că două geamuri din stânga acestuia prin care priveşti acum erau luminate. Ori în stânga locuieşte familia Elefterie. Dacă-i găseşti în casă adu-i aici. Prefer să discutăm cu ei în camera în care a fost ucis profesorul Florescu.

Maiorul se îndreptă spre uşă şi când puse mâna pe clanţă Armaşu strigă:

— Stai! M-am răzgândit! Ce-ar fi să le facem o vizită în propriul lor apartament?

— Bine. Hai să mergem. Să ştii că îi găsim cu siguranţă. Le-am spus să rămână acasă că avem de discutat cu ei.

— O măsură bună, dragă Dinule. Organizat, ca întotdeauna.

— Trebuie să recunoşti, zâmbi maiorul.

— Am recunoscut-o întotdeauna şi ştii la fel de bine ca şi mine că-mi face plăcerea să lucrăm împreună. Ei, dar să vezi acuma ce surpriză ne aşteaptă!

CAPITOLUL XIV

Soţii Elefterie, Veniţi de curând de la serviciu, nici nu apucaseră să se facă comozi”, cum le şi spuseră de altfel. îi găsiră pregătindu-se să servească” masa. Apartamentul lor, situat oarecum pe colţ, nu oferea prin geamurile sale o vizibilitate prea bună asupra intrării în vilă. Geamul primei camere, în care intraseră deja – dădea spre un perete perpendicular intrării, faţada fiind în formă de „U”. Aşa că de pe pereţii laterali strada se vedea doar dintr-un unghi redus, pe o porţiune de câţiva metri până spre celălalt colţ al clădirii.

După ce intrară şi se făcură prezentările necesare, maiorul, cu suficient tact – el fiind, de altfel, şi cunoscut celor doi soţi – îndreptă discuţia spre ceea ce-i interesa. Alec aştepta momentul favorabil să intervină. Primele întrebări nu aduceau nimic nou, aşa că Armaşu, după ce ceruse îngăduinţa de a fuma, se aşeză cât putu mai comod în fotoliu şi privi în jur, fiind în acelaşi timp foarte atent la ce se discuta. Intenţionat îl lăsă pe maior să preia conducerea ostilităţilor, ca să-i poată observa mai în linişte pe cei doi soţi. Păreau oameni de treabă. El, contabil, cu un uşor început de burtă şi chelie, trebuie să fi avut deja vreo patruzeci şi cinci de ani. Ea, subţirică,

vioaie, cu o gestică nervoasă nu părea să fi trecut de treizeci. O pereche de oameni căsătoriţi de părinţi, mai ales ea, gândi fără voie Armaşu. La tot ce răspundeau, păreau a se consulta în prealabil din priviri unul pe celălalt, pentru ca abia apoi să vorbească. Asta nu-i scăpă lui Alec. Mai aşteptă până discuţia păru că se înteţeşte. Se vedea destul de uşor că răspunsurile lor sunt parcă pregătite dinainte. Ori n-aveau ce ascunde, declarând totul cinstit, ori se înţeleseseră îndelung, ca doi buni soţi şi gospodari, ce să spună. Ca să n-aibă probabil încurcături. Armaşu îşi aduse aminte de ce spusese inginerul Traian Coman privitor la acele presupuneri, cum că doamna Elefterie ar fi avut unele „intenţii” cu Andrei Florescu.

Ciuli urechile şi interveni prompt în discuţie.

— La ce oră v-aţi culcat în seara aceea? îl aţinti pe Elefterie. Acesta ezită destul până să răspundă.

— Nu-mi aduc aminte exact. Să fi fost unsprezece… poate unsprezece şi un sfert.

Armaşu se ridică apropiindu-se de el:

— Am nevoie de un răspuns cât mai exact.

Doamna Elefterie îl privi speriată. Soţul ei încercă să fie calm şi răspunse chiar cu oarecare îndrăzneală.

— Vă daţi seama că nu m-am uitat la ceas chiar în momentul când ne-am culcat.

— Să vă ajut eu. Hai, de pildă, să recapitulăm. Ce aţi făcut în seara aceea?

— Ce puteam să facem… Ca de obicei. Pe la opt şi jumătate am servit masa. Pe la nouă şi ceva am deschis radioul. Am ascultat muzică, iar la zece buletinul de ştiri…

— Şi după aceea? De aici încolo mă interesează să aflu ce aţi făcut.

— De fapt n-am mai făcut nimic, sau aproape nimic. Cred că am mai stat puţin de vorbă, iar apoi am stins

lumina… şi am adormit nu după multă vreme.

— Sunteţi sigur?

— Da… altceva nimic. A fost o seară obişnuită.

— Văd că, totuşi, trebuie să vă ajut eu să vă amintiţi… că singuri nu puteţi să-mi spuneţi… Armaşu făcu intenţionat o pauză. Cei doi soţi îl priveau ţintă.

—… că la ora douăsprezece şi jumătate, să zicem, mai stăteaţi încă de vorbă, cum spuneţi chiar dumneavoastră. Ceea ce nu se cam potriveşte cu ora unsprezece pe care mi-o dădeaţi adineaori.

Perechea din faţa sa încremeni, privindu-l în continuare fix, fără nicio expresie, poate doar cu o spaimă mută. Apoi se uitară unul la altul dezorientaţi, cerându-şi parcă ajutor unul celuilalt.

Armaşu aşteptă calm, privindu-i la rândul său. Pauza continua, penibilă. Maiorul deveni şi el foarte atent. Treptat, treptat, pe nesimţite încordarea crescu, biciuindu-i pe toţi. Fiecare aştepta să se întâmple ceva, ca o explozie a unei bombe.

Tot Armaşu sparse brutal tăcerea:

— Era ora 12 şi jumătate şi nu dormeaţi! La aceeaşi oră în camera vecină, de care vă desparte un zid de zece centimetri grosime, era ucis un om prin sugrumare. Aţi fi putut auzi cel mai mic zgomot, pentru că – repet – nu dormeaţi.

Primul care încercă un gest fu Elefterie, soţul:

— Poate că dormeam, totuşi, nu-mi aduc aminte exact ora… înţelegeţi-ne…

— Inutil să mă minţiţi. Lumina geamului dv. a fost văzută până după ora douăsprezece şi jumătate. Vreţi să vă aduc acum şi persoana care a zărit fereastra luminată la acea oră? Cred că nu este necesar. Doamna Elefterie izbucni într-un plâns nervos, aproape isteric, hohotind zgomotos. Soţul ei o privi desperat, apoi se întoarse

speriat spre Armaşu.

— Ce vreţi de la noi? Ce vreţi? întrebaţi-ne?

— Nimic, decât adevărul, făcu sec Armaşu, aprinzându-şi o nouă ţigară.

— Ce doriţi să aflaţi?

— Ce aţi văzut sau ce aţi auzit în jurul orei 12 şi jumătate?

Femeia nu-şi revenise încă. Plângea în continuare. Soţul ei, care îşi recăpătase oarecum sângele rece, încercă s-o liniştească, iar apoi răspunse!

— Am mai stat de vorbă… nu ştiu exact cât era ceasul… când am auzit deodată un zgomot de uşi trântite… apoi nişte vorbe agitate… prin perete nu se înţelegea ce se vorbeşte. Apoi a urmat o tăcere…

— Cât a durat…

— Poate zece… poate un sfert de oră.

— Şi apoi?

— S-a auzit o uşă închizându-se sau ceva asemănător.

— Un zgomot prelungit, parcă s-ar fi lovit nişte bucăţi de fier, să zicem.

— Da. Exact. Ceva scrâşnit…

— Şi, în continuare?

Omul din faţa lui Armaşu se frământă, îşi privi nevasta, ezită şi până la urmă tăcu… nehotărât. Se vedea că nu îndrăzneşte să spună mai departe ce ştie. – „Acum, sau, mai bine zis atunci, în acel moment ce-aţi făcut? N-aţi fost cât de cât curios să vedeţi ce s-a întâmplat? Trebuiau să vă intrige acele zgomote suspecte după miezul nopţii.

— Ba da… am văzut pe geam, în semiîntunericul de afară o maşină…

— Şi?

— Cineva se urca în ea. Apoi maşina a pornit şi a…

dispărut.

— Aţi putut distinge măcar vag cum arăta persoana care se urca în maşină? Şi maşina, bineînţeles.

— I-am văzut doar capul înainte de a închide portiera. Cred că purta ochelari, pentru că în acel moment lumina unui bec din stradă i s-a reflectat în lentile, aşa ca un mic fulger. Maşina, însă, nu mi-o amintesc. Nu mă prea pricep la mărci de maşină. Cred că era de culoare deschisă.

— Cam unde oprise?

— În spatele maşinii. – ea era îndreptată spre centrul oraşului – se zărea poarta grădiniţei vilei din faţă. După câte îmi amintesc, cam asta era poziţia maşinii. S-ar putea să mă înşel…

— Aveţi, totuşi, memorie bună.

Armaşu se apropie de geam, şi stătu o vreme, calculând parcă ceva, apoi se întoarse şi-l privi fix pe Elefterie. Acesta îi urmărea mişcările cu o umbră de suspiciune în ochi, temându-se parcă de ceva sau presimţind un nou pericol.

Făcând un semn discret, Alec îl chemă pe maior la geam. Acesta se trezi din încremenirea în care stătuse până atunci şi se precipita spre fereastră.

— Priveşte!

— Da

— Nu observi nimic?

— Nu!

— Uită-te bine şi spune-mi ce vezi prin geam.

— Zidul clădirii, adică zidul perpendicular faţadei, care aşa cum spuneai dumneata e în formă de „U”. Şi se mai vede un colţ din curte. Colţul opus – şi porţiunea din stradă care îi corespunde.

— Vezi cumva poarta părculeţului de peste drum?

— Nu!

— Perfect!

— Dacă cineva ar sta în faţa intrării de peste drum, în stradă, vreau să spun, l-ai vedea?

— În niciun caz. Văd doar două sau trei geamuri ale casei din faţă. Cele de pe colţul celălalt.

— Concluzia e simplă: de la acest geam nu se putea vedea o maşină oprită în faţa intrării, a porţii, adică. Şi cu atât mai puţin poarta vilei din faţă.

— Deci?

— De ce mă minţi, domnule, că ai văzut maşina? se îndreptă Armaşu spre Elefterie.

Acesta stătea paralizat în picioare.

— Nu vă mint. Am văzut maşina. Pe cuvântul meu că nu vă mint!

— Păi n-aveai cum s-o vezi, cel puţin de la acest geam!

— Jur că am văzut-o.

Omul părea sincer. Alec nu-i mai zise nimic şi-i întoarse spatele, indispus.

Începu să se plimbe prin cameră. Apoi scoase carneţelul său de note, se duse la masă şi făcu o schiţă. Desenă strada, cele două vile faţă în faţă, poziţia intrărilor la fiecare, geamurile, locul unde s-ar fi aflat maşina şi apoi uni unele puncte, începând cu cele reprezentând ferestrele, toate liniile pornind de la geamuri şi încercând să atingă maşina. Observă că intrările nu corespundeau, adică nu se aflau chiar faţă în faţă.

Deodată exclamă:

— Uite! Am găsit! maiorul se apropie în fugă. Vezi, dacă trag o linie de la geamul camerei lui Florescu, ea trece prin spatele maşinii şi se opreşte în poarta grădiniţei vilei de peste drum. Deci exact cum spune dumnealui că a zărit maşina, privind, însă de la această fereastră. Ei bine, cred că ai înţeles: maşina a văzut-o de

la geamul camerei victimei şi asta imediat ce Florescu a fost ucis! Ce căutai, domnule, în camera profesorului Florescu la orele 12 şi jumătate noaptea? Voiai să-i dai primul ajutor sau nu mai era nevoie? Pentru că numai de la el din cameră puteai vedea maşina, aşa cum spui că ai văzut-o.

Elefterie se prăbuşi înfrânt pe un scaun, cu capul în mâini. Soţia plângea, săltându-şi mereu umerii, spasmodic. Înspăimântaţi, îi priveau pe cei doi ca nişte fiare hăituite, fără nicio scăpare.

Alec împreună cu maiorul ieşiră pentru moment din apartament, spre a verifica ipoteza. Într-adevăr, numai din camera lui Andrei Florescu s-ar fi putut vedea maşina. Deci era clar: Elefterie mințea, pentru că nu de la geamul său văzuse maşina. Ceea ce însemna indiscutabil că intrase în camera unde avusese loc crima. Ce căutase acolo? Şi de ce nu voia să spună nimic? Trebuiau lămurite pe loc aceste lucruri.

Se reîntoarseră în apartamentul soţilor Elefterie. Maiorul, vădit tulburat, se repezi la omul, care părea că abia apucase să termine ceva de şoptit soţiei sale.

— De ce nu ne-ai spus că ai văzut maşina şi că ai fost în camera lui Florescu la ora aceea din noapte?

— Ştiţi, mi-e greu să vă explic…

— Eu l-am îndemnat să tacă, izbucni, vorbind pentru prima oară, soţia sa.

— De ce?

— În seara aceea tocmai avusesem o discuţie îndelungată, o ceartă mai bine zis. El mă acuza că… m-aş fi încurcat cu Florescu. Am încercat să-l conving că nu fusese nimic. El mi-a răspuns că am fost văzută intrând în camera profesorului. S-a înfuriat şi fără să-l pot opri s-a repezit spre uşă ca să aibă o explicaţie cu el, pentru că ştia că profesorul nu dormea, deoarece se auziseră nişte

zgomote. A ieşit trântind uşa, zicând: lasă că-i arăt eu lui!”. Peste câteva secunde s-a întors înspăimântat, alb ca varul şi mi-a spus că Florescu e mort pe pat. Eram amândoi îngroziţi…

Armaşu îl privi pe Elefterie.

— De unde ştiai că e mort? Putea să doarmă. Fiind întins pe pat, te-ai fi putut înşela.

— Nu, nu. Eram furios şi m-am repezit la el, văzându-l întins pe pat, cu gândul să-l trezesc Mai ales că era îmbrăcat şi credeam că doar aţipise. L-am zgâlţâit cu putere, când deodată am văzut că e inert şi că… e mort. Am fugit îngrozit. îmi pierdusem cu totul cumpătul.

— Uşa era deschisă?

— Întredeschisă…

— N-ai observat cum era broasca „Yale”?

— Nu. Am împins doar uşa… Nici n-a fost necesar să apăs pe clanţă.

— Cât ai stat în cameră?

— Câteva secunde…

— Cadavrul era cald încă?

— Cred că da.

— Ce oră era?

— Cred că aproape unu…

— Ce-ai făcut după aceea?

— Am revenit în apartamentul nostru, îngrozit. Elefterie se opri gâtuit de emoţie.

— Şi ai discutat cu soţia dumitale?

— Da, continuă aceasta, eu i-am zis că de vom mărturisi că l-a găsit mort, s-ar putea să fie acuzat că l-a ucis chiar el, din gelozie. Mai ales că n-ar fi putut dovedi că nu el l-a asasinat, nefiind altcineva în jur să vadă că atunci când soţul meu a intrat, Florescu era deja mort. Ne-am speriat amândoi şi am preferat să declarăm că dormeam la acea oră.

— Şi cum poţi dovedi că nu l-ai ucis dumneata? interveni maiorul

Cei doi tremurau înspăimântaţi.

— Vedeţi, tocmai de aceea am tăcut! Nu putem dovedi!

Armaşu îi făcu un semn maiorului să se oprească. Acesta se stăpâni cu greu, plimbându-se nervos prin cameră.

— O să mai vorbim mâine. Doar o întrebare încă, eşti sigur că zgomotele din camera vecină s-au auzit cu câteva minute înainte de a intra dumneata acolo?

— Da. Două, trei minute, apoi s-a auzit uşa. Când am intrat, în cameră nu mai era nimeni, privind însă pe geam, fără să vreau, pentru că mă uitam în jur desperat ca pentru a cere ajutor, am văzut pe omul acela închizând portiera şi apoi maşina dispărând în noapte.

— Bine. Destul. Şi acum – se întoarse Alec spre maior – cred că te-ai convins că e necesar să găseşti pe cineva care suferă de insomnie. De la el, de la acel bătrân, am aflat că dumnealor nu dormeau în noaptea aceea.

CAPITOLUL XV

— Straşnică poveste! Ca-n filme, nu alta! Doar că e stupidă.

— Bine. şi acum ce facem?

— Nu ştiu. răspunse sec Alec. Era preocupat şi se plimba nervos dintr-un colţ în altul.

Maiorul îl privi înciudat:

— Să-i arestez?

Discuţia avea loc în camera lui Andrei Florescu. Îi lăsaseră singuri pe soţii Elefterie, neştiind ce să facă cu ei. La uşă puseseră, însă, pe cineva de pază ca nu cumva, în desperare de cauză, cei doi să facă prostia de a fugi.

Armaşu îl privi cu oarecare curiozitate.

— Dumneata ce-ai face?

— Să nu ne pripim! Am mai păţit eu de astea. Vinovaţii ăştia prea evidenţi... ies până la urmă curaţi ca lacrima.

— Lasă romanele poliţiste, îl întrerupse Alec. Aş prefera să te văd analizând realist şi lucid toată încurcătura asta, pentru că orice s-ar zice e o încurcătură pe care eu nu o doream. Mai târziu am să-ţi explic şi de ce n o doream.

— Atunci să ne gândim. Presupunem că Florescu a fost ucis la orele zero şi treizeci de minute. Nu ştie nimeni precis cum. În camera lui intră cam la aceeaşi oră Elefterie... Gheorghe Elefterie. El susţine că l-a găsit mort pe Florescu. Putea să nu fie încă. L-a ucis el. Avea motive. Îl bănuia că are relaţii nepermise cu soţia sa. L-a sugrumat cu ceva, o curea probabil. Apoi s-a întors în apartamentul său la nevastă-sa, îngrozit de faptul comis. Se înţeleg amândoi ce să spună... şi declară cum s-au înţeles. Asta-i tot... Adică cel mai simplu alibi: dormeau... Pentru că nimeni nu poate dovedi că eu, de pildă, nu dormeam la unu noaptea, dacă n-am fost văzut intrând pe uşa vecinului să-i cer, să zicem, o ţigară.

— Simplu, râse Armaşu.

— Da, ezită maiorul. Cam simplu şi nu-mi place nici mie. Prea e clar totul după ce ne-am chinuit atâta să prindem asasinul.

— Arestează-i!

— Crezi că...

— N-are importanţă ce cred eu. Important este faptul că avem, în sfârşit, un suspect care poate fi luat în serios.

— Nu ştiu de ce am impresia că ceva nu e în regulă şi că fac o gafă straşnică.

— Lasă impresiile. Arestează-i. E mai util decât îţi

închipui dumneata. Ai să vezi într-o zi, două…

— Cred că ar fi bine să ne mai gândim. îţi dai seama; emiţi un mandat de arestare pentru crimă…

— O să ne mai gândim mai târziu.

Maiorul ezită şi apoi ieşi vădit contrariat. Ar fi dat orice în acel moment să fie orice altceva, grădinar, de exemplu, numai ce era nu.

Alec îşi mai aprinse o ţigară şi începu din nou – pentru a câta oară – să cotrobăiască prin cameră. Intră în baie. Luă de pe poliţa de sticlă din faţa chiuvetei briciul şi începu să se joace cu el. Era un brici foarte fin şi tăia excepţional. Se gândi, însă, că un brici cu lama atât de subţire trebuie foarte des frecat de curea ca să-l ascuţi. Se mai învârti prin baie. Nu găsea ce căuta aşa că renunţă, promiţându-şi însă să mai revină. Tresări, aducându-şi parcă aminte de ceva… Nu, hotărât lucru, geloşii devin prea meticuloşi câteodată, neverosimil de meticuloşi…

*

Doamna Frotopopescu îl primi cu aerul că ar fi pregătită pentru această vizită. Probabil că îl observase pe geam, pentru că nu se arătă de loc surprinsă când îl văzu. Alec îşi aduse fără voie aminte de ultima vizită, când ea nu fusese prea primitoare. După ce o salută politicos, îi spuse că ar vrea să cerceteze mai cu de-amănuntul atelierul lui Andrei Florescu. Doamna nu se opuse, ba, dimpotrivă, se oferi să-i pregătească şi o cafea. Cum tot îi simţea nevoia, Alee nu o refuză, deşi ar mai fi dorit – după obiceiul său – ceva la cafea. După ce îi aduse cafeaua, gazda se retrase discret. Sorbi câteva înghiţituri şi începu cu răbdare să scotocească prin atelier. Era o treabă nu tocmai uşoară, pentru că nimic din ce se afla acolo nu era aranjat într-o cât de rudimentară ordine. Totul purta amprenta obişnuinţei de

a depune orice lucru de cum se intra în cameră, indiferent de locul unde se afla cel ce aducea obiectul. Dar nici nu puteai şti niciodată care era ordinea în care obiectele ajunseră acolo pentru că totul era răvăşit, parcă mereu se căuta ceva pierdut. Alec renunţă şi el la orice metodă şi începu să cerceteze tot ce-i cădea în mână. Rămase uimit de volumul de lucrări ale lui Andrei Florescu. Mai bine zis, de numărul imens de schiţe. Era impresionant! Omul avusese planuri mari. Începu cu răbdare să le cerceteze pe fiecare. Dădu jos şi tablourile de pe pereţi. Poate în spatele lor, cine ştie…

Şi totuşi nu găsea ce dorea. Era imposibil ca în schiţele unui pictor să nu răzbată ultimele impresii, ultimele privelişti… Nu, nu se putea, trebuia să existe ceva… Ochii pictorilor nu rămân insensibili la nişte peisaje, mai ales dacă acestea sunt şi frumoase. Trebuia să existe mărturia unei frumuseţi din natură, a unei călătorii. Nimic… nimic. Îl cuprinse descurajarea. Apoi se enervă.

Sorbi din cafea. Treaba începea să-l exaspereze. Se îndreptă spre etajera cu mape, desene, cărţi, caiete cu schiţe. îşi dădu jos haina, îşi aprinse încă o ţigară şi începu cu rândul de sus. Luă caiet cu caiet, mapă cu mapă, carton cu carton, cercetându-le filă cu filă. Unele erau foarte vechi. Se vedea şi după praful depus, clar şi după linia murdărită, uşor estompată a cărbunelui din schiţă. Nu, nu era ce căuta. Se făcuse deja destul de târziu.

Dar nu renunţă. Ajunsese deja la al treilea raft. Era aproape desperat… Toate păreau încercări mai vechi. Se vedea şi după cotoarele mapelor, după coperte că erau de cel puţin un an, dacă nu cumva şi mai de demult. Acestea nu-i mai spuneau nimic.

Deodată, tresări…

Între alte schiţe, caiete, cartoane văzu o mapă nouă, proaspătă, de culoare verde. Era mai mult un bloc-notes. Îl scoase din raft. Îl răsfoi şi nu-şi putu reţine o exclamaţie de surpriză:

— Dar ăsta parcă ar fi fost cumpărat săptămâna trecută!

Răsfoi caietul întâi nervos, nerăbdător, apoi din ce în ce mai încet, examinând îndelung fiecare schiţă, fiecare desen.

Prin faţă i se perindau triunghiuri cu contururile zimţate, parcă având la latura de jos o linie ca un suport, tot mai multe asemenea triunghiuri, iar apoi, printre ele, dreptunghiuri din ce în ce mai vizibile, cu alte dreptunghiuri mult mai mici în interiorul lor, totul executat într-un desen nervos, parcă voit neglijent şi fantezist, în care linia se pierdea printre capricioase arabescuri geometrice. Totul era un joc străin oricărei discipline, intenţionat lăsat în voia unui hazard deplin…

Desenul părea încărcat şi confuz.

Totuşi, Armaşu încercă să distingă peisajul în acest desfrâu de contururi dezorganizate, frânte. Pentru că asta îl interesa… Observă la un moment dat că pătratele acelea destul de regulate sunt din ce în ce mai frecvente printre triunghiurile zimţate. Până la urmă îşi dădu seama ce semnificaţie au figurile acelea geometrice.

Mai întoarse câteva foi… Florescu se pare că avea din când în când şi gustul figurativului clar, explicit, ca pentru orele de desen – doar era profesor de desen – aşa că Alec descoperi pe una din ultimele file şi o vilă montană de o construcţie oarecum particulară – şi ceea ce-i atrase imediat atenţia – desenată cu multă minuţiozitate, cu o anumită servitute faţă de un posibil model. Se recunoştea până şi jocul de bârne al faţadei, aşa cum se fac ele la casele de munte, construită cu

destulă imaginaţie. Tresări, iar când întoarse pagina descoperi o schiţă fidelă a unei grădini de vară străjuită pare-se de câţiva brazi.

Albumul se terminase şi Armaşu privea în gol, încercând să-şi aducă aminte de ceva. Nu izbutea şi se înfurie. Îi spusese într-o zi cineva nişte lucruri în legătură cu o excursie...

Luă mapa sub braţ şi ieşi în grabă. Se urcă în maşină şi după ce porni, apăsă nerăbdător pe accelerator. Maşina se smuci, parcă nerăbdătoare şi ea.

Opri abia în centru, pe o stradă paralelă cu bulevardul Bălcescu. Dădu fuga la primul chioşc cu ilustrate şi le ceru pe toate cele care reprezentau staţiunile montane, în special cele de pe Valea Prahovei... în timp ce plătea, se gândi că nu întotdeauna trebuie să cauţi cauza unor fapte în locul în care ele s-au întâmplat.

Se întoarse în maşină cu un teanc de ilustrate. Le examina febril pe toate. Câteva păreau a se apropia de ceea ce căuta şi, totuşi, nu era exact ceea ce avea nevoie. Cu albumul de schiţe deschis pe genunchi la desenul ce reprezenta vila aceea de o construcţie oarecum particulară, mai luă încă o dată de la cap ilustratele. Nu, hotărât lucru, nu găsea ilustrata care să reprezinte vila căutată. De fapt, dacă s-ar fi gândit bine, şi-ar fi dat seama de la început că nu are nicio şansă aşa. Tot memoria lui trebuia să-l ajute. Fusese de câteva ori prin Sinaia, Buşteni sau Predeal, încercă, cu un efort de memorie, să recunoască el vila din desen sau grădina de vară din cealaltă schiţă.

Spre regretul lui, nu izbuti însă, aşa că singura soluţie era ca a doua zi de dimineaţă să facă un drum cu maşina prin locurile acelea. Şansele erau evident mai mari dacă se ducea la faţa locului.

Până una alta, cel mai bun lucru era să facă o vizită

la Jean Pruteanu. Acesta trebuia în mod normal să ştie cam când au fost făcute acele schiţe.

Oricum, trebuia să viziteze pe toţi, să vadă cam ce impresie făcuse arestarea soţilor Elefterie. Uneori oamenii se trădează printr-o simplă privire scăpată pe sub mască, la aflarea unei veşti surprinzătoare.

Afară se înnoptase demult. Era nouă şi ceva, dar nu renunţă la vizită.

Îl găsi pe pictor lucrând. Se salutară destul de cordial, după care Alec îşi ceru scuze pentru vizita sa la o oră atât de târzie.

— Ei, cum merge treaba? îl întrebă pictorul, vădit curios să afle noutăţi despre anchetă.

Armaşu stătu pe gânduri: oare aflase de arestarea soţilor Elefterie? Se părea că nu, altfel i-ar fi spus-o.

Se decise să-l informeze el:

— Binişor. Am arestat pe cei doi Elefterie din bloc cu ei. Vecinii, de care îl despărţea numai un perete. Se pare că doamna îl plăcea pe Florescu…

Îi povesti mai departe toată istoria.

Jean Pruteanu îl asculta sincer uimit sau juca foarte bine surprinderea. Alec nu-şi dădu bine seama.

După ce Armaşu termină, pictorul tăcu o vreme, gândindu-se la ceva, apoi îl întrebă:

— Eu nu mă pricep în chestii de astea, poliţiste, dar presupun, totuşi, că ai plecat de la un mobil al crimei, în cazul de faţă gelozia.

— Exact.

— Şi te-aş mai întreba ceva: iei în serios povestea asta cu crima pasională, sau… Pruteanu ezită.

— Sau ce? deveni Alec atent.

— Sau vrei să păcăleşti pe cineva.

Categoric e inteligent pictorul, gândi Armaşu şi preferă să zâmbească inocent.

— Vezi, dumneata, mi-ar fi greu să-ţi dau acum, în clipa asta, un răspuns tranşant: dacă e păcăleală sau o bănuială serioasă. Cred că e şi una şi alta. Deocamdată. Mâine s-ar putea să-ţi dau alt răspuns. Să-ţi spun de ce este aşa: soţii Elefterie au indus în eroare organele de anchetare şi doar e vorba de o crimă, nu de un furt de geamantane în Gara de Nord. Ei sunt, de altfel, pasibili de condamnare pentru depoziţie mincinoasă. Oricum, deci, au comis o infracţiune.

— Bine, să lăsăm minciuna lor în pace. Problema se pune aşa: au comis sau nu crima? Căci, în fond, asta contează în primul rând şi asta te interesează pe dumneata să afli.

— Ai dreptate. Ei bine, nu ştiu. Mă întreb, totuşi, de ce n-au anunţat imediat miliţia că Florescu e mort. Să fie numai frica, motivul? Teama de încurcături cu justiţia?

— Nu ştiu. Cum îţi mai spuneam, eu nu sunt detectiv, aşa că…

— Sigur, ai dreptate. Dar ştii că eu te-am deranjat pentru altceva. Am venit să-ţi arăt ceva. Alec scoase caietul cu schiţe şi începu să-l răsfoiască sub privirile atente ale pictorului.

— Ce zici? Le cunoşti?

— Da, desigur! Mi le-a arătat acum vreo două sau trei săptămâni.

— Deci, sunt foarte recente.

— Abia le făcuse când mi le-a arătat.

— Crezi că sunt rodul unei excursii făcute de curând?

— Ei, vezi, aici nu mai cred nimic. Se poate să fie şi cum zici dumneata, dar se poate tot aşa de bine să nu fie. Memoria noastră, a pictorilor, nu funcţio nează întotdeauna prompt, adică înregistrăm pe retină şi pictăm pe loc sau a doua zi. Se întâmplă ca un pasaj să se

decanteze sau să se sedimenteze – zi-i cum vrei – în memorie şi să răzbată mult mai târziu la suprafaţă, pe neaşteptate şi aparent fără niciun motiv. Evident motivul există în subconştientul nostru sau poate fi o asociaţie de imagini... – în orice caz, ceea ce pot să spun sigur este că mie nu mi-a vorbit de vreo excursie făcută recent.

— Văd că vrei să mă încurci, să mă derutezi... ca să nu mai ştiu nici eu ce să cred.

— Nu, de loc! mai ales în cazul lui Andrei, care de la o vreme nu mai făcea pictură figurativă, lucrurile ar putea sta şi aşa. Se poate să-şi fi adus aminte de nişte peisaje pe care le văzuse mai demult.

— Dumneata crezi ce-mi spui?

Pictorul îl privi contrariat:

— Normal. Dar să lăsăm astea. Tot eu trebuie să recunosc că aceste schiţe par a fi un jurnal desenat al unor privelişti văzute proaspăt.

— Mulţumesc. Scuză-mă că te-am deranjat, clar ajutorul dumitale îmi era absolut necesar. Erai singura persoană ce-mi putea fi utilă în această chestiune.

Ieşi în stradă şi, când se urcă în maşină, îşi dădu seama că uitase să-l întrebe încă ceva pe pictor. Îşi propuse s-o facă cu altă ocazie, pentru că, oricum, va trebui să-l mai viziteze. Tipul era interesant şi foarte inteligent.

CAPITOLUL XVII

A doua zi, dis-de-dimineaţă Alec Armaşu îşi pregăti maşina de drum şi porni în grabă, fără să anunţe pe nimeni de plecarea sa. Spera ca spre prânz să fie înapoi în Bucureşti.

Îi făcea o deosebită plăcere să şofeze, deşi îşi dădea seama că stârneşte zâmbetele tuturor – ale şoferilor îndeosebi – cu maşina lui antediluviană. Treaba nu-l deranja câtuşi de puţin, mai ales că ştia ce-i poate

motorul. Îl verificase şi cu alte ocazii în curse de viteză şi rezistenţă şi se comportase excelent.

Scăpat de încleştarea aglomeraţiei bucureştene şi de sensurile interzise care-l enervau întotdeauna, pătrunse în şosea cu maximum de viteză permisă. Deocamdată... Mai târziu, după aeroport, apăsă pe accelerator şi se amuză câtva timp depăşind tot ce-i ieşea în cale, spre stupefacţia şoferilor de turism mai ales, cărora nu le venea să creadă că vechitura aceea nearătoasă poate goni atât de nebuneşte. Alec zâmbea mereu, distrându-se parcă. La o cotitură frână totuşi prudent şi atunci o volgă" neagră îl depăşi în mare viteză, apoi frână brusc şi i se postă în faţă, semnalizând „oprire" pe marginea autostrăzii.

— Ei, drace! Controlul circulaţiei!

Opri docil şi scoase capul afară, aşteptând să vadă ce se va întâmpla.

Din maşină coborî furios maiorul.

— Ce dracu' faci dom'le?

— Bine, mulţumesc de întrebare! Dar dumneata?

— Eşti contravenient! Exces de viteză!

— Lasă glumele! De ce mă urmăreşti?

— Ţi-am văzut hârbul şi am fost curios să ştiu unde te duci. Fără să-mi dau seama, m-am lăsat prins în joc şi m-am trezit urmărindu-te pe şosea. Zău, n-ai să mori acasă, în aşternut!

— Eşti grijuliu cu viaţa mea. Dar, totuşi, ce vrei?

— Da. De fapt, vreau să te întreb ceva. Ce facem cu nenorociţii ăia de Elefterie? Sunt foarte speriaţi. Se jură că ne-au spus adevărul şi că n-au niciun amestec în uciderea lui Florescu. Ne-am convins şi noi că ne-au spus tot.

— Linişteşte-i şi mai ţine-i cel puţin două zile, până descurc eu o treabă.

— Ce treabă?

— Ai să vezi.

— Spune-mi, totuşi, unde mergi?

— Să fac o excursie pe Valea Prahovei. Ador locurile astea. Mai ales că e o vreme splendidă. Uită-te ce cer superb! Nu mă însoţeşti? Zău, e păcat să scăpăm o asemenea ocazie

— De asta îţi arde acum…

Armaşu se simţi nevoit să-i povestească istoria cu mapa de desen. Îi relată scurt doar faptele, fără să-şi spună şi părerea.

Maiorul îl ascultă şi întrebă nedumerit:

— Crezi că te poate ajuta la ceva?

— Da. Dacă voi izbuti să identific vila şi grădina aceea de vară, voi putea afla lucrul care mă interesează cel mai mult: dacă Florescu a fost pe aici, e de presupus că n-a venit singur. Eu cred că noi nu cunoaştem toate personajele dramei şi tare mi-e teamă că tocmai pe unele din cele mai interesante… zic pe unele doar…

— Cum vei proceda?

— Ai să vezi, dacă vii cu mine. Important e întâi să aflăm locul şi apoi cu o fotografie a lui Florescu o să-i întrebăm pe cei de pe acolo dacă l-au văzut. Ai observat că avea o figură uşor de reţinut, barba neagră, statura sa înaltă ne vor ajuta poate. Treptat, facem lumină.

Maiorul acceptă să-l însoţească. Ambele maşini porniră mai departe, una în spatele celeilalte, în faţă mergea însă maiorul cu Volga, ca să-l împiedice pe Alec să gonească prea tare.

Trecură de Ploieşti şi, pe măsură ce se apropiau de Sinaia, deveniră tot mai atenţi. Cu caietul deschis în faţă, se uitau în stânga şi în dreapta pe marginile şoselei. Maiorul trecuse între timp în maşina lui Alec, lăsând în „Volgă” doar pe subofiţerul de la volan. Examinau

împreună împrejurimile şi din când în când, comentau priveliştea. Drumul continua liniştit şi plăcut. Ajunseră la Buşteni. Se învârtiră pe străzi, examinând vilele şi grădinile de vară. Nu găsiră ce căutau. Merseră mai departe, fără să-şi piardă speranţa. Sinaia nu le-a oferit nici ea ceea ce-i interesa. La Predeal nu găsiră de asemenea nimic. Ajunşi la Timiş, se opriră decepţionaţi şi indispuşi. Schiţele şi desenele lui Florescu nu păreau de niciun folos.

— Nu cred că vom izbuti. Schiţele sunt totuşi prea vagi, prea imprecise. Pierdere de timp, observă maiorul.

— Sunt de altă părere. Cred că ne-am grăbit. La Sinaia, de pildă, n-am cercetat toate vilele.

— Ar fi, cred, aproape imposibil să le luăm pe toate la rând, îţi dai seama.

— Nu pe toate Pe cele care au prin preajmă o grădină de vară. Sau grădinile de vară împrejmuite de vile.

— Destul de greu, totuşi.

— Hai s-o luăm înapoi. Dar să fim foarte atenţi, chiar dacă ne va cere mai mult timp.

Merseră foarte încet, examinând cu grijă fiecare casă ce le răsărea în drum. Rezultatul era însă acelaşi. La Sinaia continuară să cerceteze cât mai sistematic cu putinţă. Luară aproape stradă cu stradă. Armaşu exclamă la un moment dat:

— Nu cumva grădina de vară pe care o căutăm e în spatele unui restaurant şi nu la stradă, ca să fie orientată direct spre munţi! Asta pentru pitoresc.

Maiorul rămase surprins, apoi îşi reveni.

— Poate ai dreptate. Să încercăm.

Intrară în câteva restaurante. Găsiră într-adevăr şi două grădini plasate în spate. Nu prea semănau, însă cu schiţele.

Maiorul îşi aminti la un moment dat:

— Parcă mai e un restaurant undeva mai la marginea oraşului. îmi aduc aminte că îmi povestea cineva că se mănâncă bine acolo. După câteva minute de mers cu maşina, găsiră într-adevăr un restaurant plasat în afara staţiunii, într-un loc mai dosnic.

Pătrunseră în „salon”, cum le spuse chelnerul care-i invitase să intre şi de acolo „la grădină” după expresia aceluiaşi.

Intrând în grădină, maiorul şi Alee scoaseră un strigăt de surpriză:

— Asta e!

Armaşu deschise caietul cu desene şi întorcându-se într-o parte şi alta, descoperi nu departe de restaurant, o vilă ascunsă de câţiva brazi înalţi. Părea a fi chiar cea pe care o aveau desenată în schiţele lui Florescu.

— Cred că meritäm acum o masă bună pentru isprava asta şi sper să nu ai nimic împotrivă, făcu Armaşu vesel. Comandară trei fripturi, pentru ei şi pentru şofer. Alec vru şi vin.

— Bine, dar va trebui să conduci.

— N-are importanţă. Cu un şpriţ nu se întâmplă nimic. Şi, poate, cine ştie, nu plec chiar astăzi de aici. Sau nu chiar aşa de repede. Acuma abia ne aşteaptă partea grea a expediţiei noastre.

Mâncară cu mare poftă şi, când ajunseră la vin, maiorul întrebă:

— Cum procedăm?

— Simplu. Vorbeşti cu responsabilul localului, să ne dea o cămăruţă discretă să nu observe clienţii, că se adună toată Sinaia aici, şi-i luăm la rând pe toţi, cu fotografia lui Andrei Florescu în faţă. S-o găsi poate unul să-l recunoască. Şi atunci întrebăm şi de ceilalţi amici cu care era.

— Admiţând că vei izbuti, care va fi rezultatul practic al acestei operaţiuni de recunoaştere?

— Simplu. Pictorul – cred eu – a fost aici de mai multe ori cu nişte prieteni. Destul de curios lucru pentru un om care lucra mult şi care în mod obişnuit nu prea făcea asemenea escapade. Nu pentru că nu i-ar fi plăcut un grătar şi o bere. Dar nu era el omul care pentru asta să facă un drum până la Sinaia. N-avea nici timp şi nici nu obişnuia să iasă cu nişte „amici", el „care avea puţini prieteni şi, după câte ştiu, niciunul amator de astfel de excursii. Aici se ascunde altceva... Poate îl chema cineva la Sinaia pentru o anume treabă. În asemenea locuri se aranjează mai discret unele afaceri. Chestie de atmosferă... Brazi, ozon, aer de vacanţă, destindere. Şi nici nu doreau să fie văzuţi împreună la Bucureşti.

— Nu prea înţeleg, dar, în sfârşit, s-ar putea afla ceva. Fă cum crezi dumneata că e bine.

— Cred că îţi dai seama că eu fac doar supoziţii. Există, cum e şi firesc, riscul de a fabula în gol. Eu am însă indicii că n-a fost numai o singură dată aici. Cândva, când totul se va termina, am să-ţi spun cum am izbutit să culeg de la fiecare din cei cu care am discutat câte un mic amănunt care, iată, m-a adus pe terasa acestui restaurant. Aici, la una din aceste mese, s-a pus la cale crima. Poate crima s-a hotărât în timp ce Andrei Florescu plecase pentru câteva clipe de la masă. Cine ştie? Acum nu cunoaştem încă nimic cu exactitate. Nu te-ai întrebat de ce niciodată el n-a vorbit nimănui nimic despre aceste excursii făcute până aici? înseamnă că avea motive să n-o facă. Sau a vorbit el poate cuiva despre ele şi atunci acest cineva n-are motive să ne-o spună şi nouă. Eu, când am dibuit că Florescu a fost plecat în ultimul timp prin aceste locuri, el, care, repet, n-o prea făcea, deci iată bizarul, faptul suspect, şi mai ales când vedeam că

nimeni nu poate să-mi spună nimic despre asta, am bănuit că ceva nu e în regulă. Lucrurile despre care nu se vorbeşte sunt întotdeauna cele mai interesante şi mai pline de surprize. Şi ca să închei: nu era oare firesc să vină aici cu prietenii săi pe care-i ştii şi i-am interogat, decât cu nişte străini, despre care n-a vorbit niciodată nimic nimănui? Deşi… Armaşu făcu o pauză.

— Deşi ce? întrebă maiorul.

— S-ar putea să fi vorbit totuşi cuiva despre aceste lucruri. Acum nu ştiu încă cu cine Dar hai să ne apucăm de treabă. Du-te şi aranjează scena, să începem spectacolul.

Maiorul dispăru şi după vreo zece minute se întoarse şi-i făcu un semn discret. Alec se ridică imediat şi-i urmă.

Intrară într-o cameră de hotel, elegant mobilată. Luară loc. Alec scoase fotografia şi o aşeză la vedere pe masă. Responsabilul, cu un aer de amabilitate profesională se învârtea şi el prin jur, făcându-şi de lucru. Căuta să le fie cât mai util şi agreabil celor doi.

Maiorul îl luă destul de scurt:

— Primul lucru: discreţie. Să nu se alarmeze lumea. Îi aduci în linişte pe toţi. Dar să începem chiar cu dumneata. îl cunoşti? îi arătă fotografia.

— Nu, să trăiţi. Nu-mi aduc aminte să-l fi văzut pe la mine, pe aici.

— Bine atunci. Fă ce ţi-am spus, te rog.

Responsabilul dispăru, zâmbind iarăşi supus.

Şi aşa începu un lung cortegiu. Se perindară chelneri, barmani, personalul de serviciu de la hotel, care era la etajul doi şi trei al clădirii, până şi paznicii fură chemaţi.

Armaşu, secondat de maior, procedă meticulos, fără grabă, aşa că operaţiunea dură peste o oră şi jumătate.

Rezultatele fură la început descurajatoare. Mai apoi, câţiva, incitaţi probabil şi de atmosfera poliţistă ce se crease în local, ziseră că parcă l-ar cunoaşte pe cel din fotografie. Maiorul, pe bună dreptate, făcu observaţia că fuseseră sugestionaţi de atmosferă şi că nu se putea pune preţ pe mărturii care începeau cu „parcă l-ar mai fi văzut cândva pe aici. Alec îi dădu dreptate, dar nu disperă, întrebă responsabilul dacă nu cumva are şi un schimb de chelneri, în momentul acela ieşiţi din tură. Ideea, în definitiv, simplă, se dovedi a fi cea care dezlegă totul.

După ce aşteptară vreo jumătate de oră, apărură şi cei care urmau să intre după-amiază în schimb. Reluară operaţiunea, şi, aşa cum prevăzuse Armaşu, întâi un băiat de serviciu la mese, apoi un chelner îl recunoscură fără ezitare, fără acel parcă…” enervant, declarând că şi-l amintesc bine pe „domnul” acela tânăr, cu barbă neagră, nu prea vorbăreţ, dar cu un fel distins şi distant de a fi, care atrăgea imediat atenţia. Maiorul îi reţinu pe cei doi şi începu un adevărat interogatoriu.

Închiseră uşa după ceilalţi, curioşi să afle ce se mai întâmplă. Ultimul ieşi, înclinându-se, responsabilul, întrebându-i dacă le mai poate fi util cu ceva.

— Te chemăm noi când vom mai avea nevoie de dumneata.

— Spune-mi te rog, începu Alec cu chelnerul, n-ai nicio ezitare, deci, îl recunoşti?

— Sigur. Parcă-l văd în faţa mea la masă. Vorbea puţin. I-am auzit vocea doar când a cerut să-l servesc

— Cu cine mai era la masă?

— Cu încă trei inşi. Întotdeauna se aşezau în sectorul meu. Le plăcea cum îi servesc.

— Poţi să mi-i descrii?

— Da. Dar, mult mai greu.

— De ce?

— Vedeţi, erau nişte tipi obişnuiţi. Nu aveau ceva care să te facă să-i ţii minte.

— Totuşi, încearcă.

— Unul parcă mi l-aş aduce aminte. Era oleacă mai gras. Mi se pare că şi pleşuv. Să fi avut patruzeci şi ceva de ani. Mai mult nu cred să fi avut.

— Aha! îşi aminti Armaşu de ceva.

— Ceilalţi doi, însă, nu ştiu cum să vă zic, nu mi-i pot aduce aminte. Unul, cel puţin, habar n-am cum arăta! Putea semăna cu oricine. Toţi, însă, bine îmbrăcaţi şi bărbaţi cu dare de mână, clipi şiret ospătarul.

— De câte ori au venit pe aici?

— Cred că de patru sau cinci ori.

— Stăteau mult?

— Destul. Domnul cu barbă, din poză, voia de obicei să plece primul, dar ceilalţi insistau să mai petreacă.

— Beau mult?

— Ceilalţi trei destul de mult. Dar mai mult şpriţuri slabe. Dacă priveai de departe puteai crede că beau de rup. Da’., apă chioară! De aia poţi să bei toată noaptea…

— Domnul cu barbă, însă, ce bea şi cât?

— El nu prea trăgea la şpriţ. Cu coniacul se împăca el cel mai bine şi dacă avea şi cafeaua lângă el, era tare mulţumit. Ştiu că într-o seară el a mai cerut o cafea şi ceilalţi au protestat că nu-i face bine cafeaua, că nu doarme după aia, că-i strică la ficat…

— Dar ce coniacul nu strică la ficat? Mie îmi spui… zâmbi Armaşu, ştiindu-şi slăbiciunea.

— Chiar aşa, să trăiţi, îmi ziceam şi eu, da aşa spuneau cei trei.

— Domnul cu barbă se „făcea” câteodată?

— Oleacă. Într-o seară chiar începuse să vorbească, ceea ce, cum vă spuneam, nu era pe firea lui.

— Interesant! Şi ceilalţi nu-l lăsau să ia cafeaua…

— Da, chiar aşa.

— Şi n-ai tras cu urechea? Cam ce vorbeau?

— Vai de mine, eu sunt om cu educaţie! să trăiţi! Nu mă pretez! Sunt de 25 de ani în meserie. Obrazul, ştiţi, să trăiţi!

— Îl ştiu. Dar lasă astea cu mine, că vă cunosc eu. Băieţi buni, dar când vă ajunge la ureche ceva interesant, nu scăpaţi!

Ospătaru clipi din ochi neîncrezător şi puţin speriat.

— Hai că am văzut eu că ai memorie bună, îl flată Armaşu.

— Da, nu m-a lăsat încă, zâmbi iar liniştit ospătarul, vădit satisfăcut. Noi ospătarii avem nevoie de memorie, altfel ne trage în piept clienţii necinstiţi.

— Bine, bine. Hai, spune ce-ai auzit.

— Mare lucru nu prea se auzea, că vorbeau de obicei încet.

— Totuşi, zici că deveniseră nişte obişnuiţi ai localului. Măcar o dată din cele patru-cinci vizite pe aici, trebuia să fi auzit ceva.

— Într-o seară îmi amintesc că toţi ceilalţi trei discutau aprins, în timp ce cel de colo din fotografie era plecat până la… mă scuzaţi…

— Înţeleg. Şi cam ce discutau?

— Ceva, cum că… parcă ar fi vrut să-l convingă de ceva şi nu izbutiseră. Şi parcă nu ştiau ce să mai facă să-l câştige de partea lor.

— Da, da bine, foarte bine. Dar n-ai prins cu urechea şi altceva mai concret din ce-şi spuneau?

— Nu-mi aduc aminte. Aşa frânturi, doar. Au şi trecut destule zile de atunci. Parcă l-am auzit pe unul întrebând: Oare o şti sau n-o şti?”. Aşa ceva, ori parcă mai bine ştie sau nu ştie unde le-am pus”.

— Mda! Când au fost ultima oară, cum s-au comportat?

— Îmi păreau cam încruntaţi şi mâncau fără poftă. – Care dintre ei?

— Cel cu barbă era ca de obicei, poate mai puţin vorbăreţ. Ceilalţi, însă, erau cam fierţi. Nu le prea ardea nici de băut.

— Când a fost această ultimă vizită? Ospătarul cumpăni o vreme răspunsul.

— Să fi fost marţea, poate miercurea, nu asta, ci cealaltă. Exact nu mai ţin minte.

— Au plecat târziu?

— Da, pentru că au şi venit târziu; după unsprezece. Pe la douăsprezece, douăsprezece şi ceva au plecat.

— Toţi deodată?

— Parcă numai doi la început. Ceilalţi doi au rămas la masă.

— Care?

— Cel cu barbă şi încă unul au plecat. În niciun caz cel grăsuţ şi chel.

— Şi ceilalţi doi?

— Au plecat şi ei după puţin timp.

— Au mai fost şi înainte cei doi a căror figură nu ţi-o poţi aminti?

— Cred că da.

— Şi cine plătea când veneau toţi patru?

— Cam pe rând. Doar pe cel cu barbă nu-l lăsau să plătească, deşi el insista să-şi achite partea. Întotdeauna cei trei se repezeau să-mi dea ei banii.

— Era deci un fel de invitat al lor.

— Cam aşa ceva. Cred chiar că ţineau foarte mult ca să nu plătească el, că prea erau grijulii să mă cheme la plată.

— Dacă ţi-aş aduce nişte fotografii ale lor, i-ai

recunoaşte?

— Cred că da.

— Bine, mulţumesc. Poţi pleca.

Răsuflând uşurat, ospătarul ieşi, zicând de câteva ori „să trăiţi”!

— Ei, ia să vedem ce ne poţi spune dumneata, se adresă Armaşu tânărului ajutor de ospătar.

Acesta se ridică intimidat în picioare.

— Stai jos. Te-am reţinut aici ca să asculţi discuţia, pentru a-ţi reîmprospăta memoria. Dumneata, tinere, i-ai servit la masă. Ştii ceva în plus?

Băiatul era puţin speriat şi răspunse bâlbâindu-se.

— Nu prea ştiu…

— Când le turnai vin în pahare, n-ai auzit nimic?

— Nu, pentru că atunci când mă apropiam să-i servesc, tăceau sau începeau să facă glume cu mine.

— Interesant! Caută să-ţi aduci aminte măcar două, trei vorbe.

— Ştiţi, ei veneau mereu în sectorul unde servea nea Costică.

— Adică ospătarul de adineaori?

— Da. Şi într-o seară domnul cu barbă a vrut altă masă, mai la intrare. Ceilalţi nu erau de acord şi atunci el s-a supărat şi a venit singur la o masă tot din sectorul nostru. Ceilalţi n-au avut ce face şi după câteva clipe au venit şi ei. Trecând pe lângă mine, l-am auzit pe unul dintre ei înjurându-l.

— Cum l-a înjurat?

— De mamă, să trăiţi!

— Şi ceilalţi?

— I-au făcut sst.

— Te întreb şi pe dumneata, dacă le-ai vedea fotografiile, i-ai recunoaşte?

— Poate că da.

— N-ai văzut, când plecau sau veneau, avea vreunul din ei maşină?

— Da. Unul – nu cel chel – ci altul, brunet şi elegant avea o „Škodă” albă, din astea noi, care au venit acuma.

— Bine, îţi mulţumesc. O să te mai caut.

Băiatul ieşi, salutând respectuos.

Maiorul, nerăbdător, întrebă:

— Ei, ce zici?

— Cred că ştiu destule ca să mă întorc deocamdată la Bucureşti.

— Cum deocamdată?

— Pentru că voi reveni aici cât mai repede cu putinţă. Când voi face asta, însă, depinde de dumneata, dacă vrei să mă ajuţi.

— Adică?

— Am nevoie de pozele tuturor bărbaţilor pe care ţi i-am dat pe lista aceea, ştii, când ţi-am cerut datele fiecăruia.

— Nu am pozele tuturor.

— Să le obţii! Le faci acum, dar, dacă se poate, pe neobservate. Trimite nişte fotografi isteţi să-i pândească pe acasă, pe unde lucrează, oriunde, dar să-i fotografieze.

— Speri să-i dibui pe toţi?

— Da. Măcar pe unul şi-mi ajunge deocamdată.

— Şi crezi că unul din cei trei e criminalul?

— Sunt sigur!

— Şi de ce l-ar fi ucis?

— Asta nu ştiu încă. Deşi ceva, ceva parcă s-a clarificat şi în treaba asta. Cei trei aveau interesul, te rog reţine: interesul, să-l aducă aici la băutură. OMu era o chestie de prietenie. Florescu trebuia convins să facă sau să nu facă ceva. Pentru asta şi voiau să-l îmbete. Dar nu prea izbuteau. Poate că dacă ar fi izbutit, scăpa. Sau dacă l-ar fi convins să consimtă la ce i se cerea. Impresia mea

e că pictorul le devenise primejdios prin ceva! Trebuia să aflu prin ce.

— Şi cum ai s-o faci?

— Mai uşor decât îţi închipui. Când aflu măcar un personaj din cei trei, îl urmăresc câteva zile şi imposibil să nu facă el în acest timp măcar un gest, o mişcare care să mă ducă la o explicaţie. Şi acum, hai, fuga la Bucureşti şi să ne punem pe treabă. Dumneata fotografiile, iar eu fac nişte vizite.

— La cine?

— La toţi, răspunse sec Alee Armaşu. Fără excepţie.

Drumul la întoarcere decurse în tăcere. Maiorul nu mai avea nici el chef să pună întrebări, iar Armaşu era gânditor, vădit preocupat de ceva care-l frământa.

CAPITOLUL XVIII

Ajunşi după ora prânzului la Bucureşti cei doi se despărţiră şi Alec îşi începu vizitele pe care şi le propusese.

Sistematic, cum lucra de obicei, se gândi că va rezolva dintr-un singur drum toate vizitele la vecinii lui Florescu. Spera că aceştia, abia veniţi de la serviciu, nu apucaseră să iasă în oraş. Aşa că se grăbi să ajungă cât mai repede.

Îl vizită întâi pe inginerul Traian Coman. Tipul era simpatic şi îi făcu plăcere să-l revadă. Îi părea rău că-l speriase data trecută. Când sună, inginerul îi deschise îmbrăcat în pijama. Păru surprins că-l vede, poate şi puţin neliniştit.

— Poftiţi, intraţi!

— Ce mai faci? îl întrebă Armaşu după ce luase deja loc.

— Mă odihneam puţin, că diseară vreau să merg la film. Ezită puţin şi apoi continuă:

— I-aţi arestat pe soţii Elefterie…

— Da.

— Credeţi că el…

— Deocamdată nu poate aduce nimic care să-i probeze nevinovăţia. Spun deocamdată…

— Hm!

— Poftim?

— Nu. Nimic.

— Se pare că totuşi vrei să spui ceva.

— Da. Dar să nu vă supăraţi pe mine.

— Fii fără grijă. Pot suporta şi opinii contrare.

— Eu v-am mai spus-o. Nu e în stare amărâtul ăla de Elefterie de o treabă ca asta! Şi – izbucni Coman – cred că aţi făcut o prostie, dar una mare de tot. O să vedeţi mai târziu.

— Nu se ştie, zâmbi Alee enigmatic.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Eu? Nu, nimic. Pe dumneata, însă, te-aş ruga să-mi spui ceva.

— Da, poftiţi.

— Eraţi buni prieteni, aşa cum de altfel ai şi recunoscut. Ei bine, a avut Florescu greutăţi materiale? A cerut vreodată nişte sume de bani mai mari? 7

— Nu ştiu. Dar nu cred.

— Dumitale nu ţi-a cerut niciodată?

— Nu!

— Sigur?

— Ei, ce Dumnezeu, doar n-aş avea interesul să ascund aşa ceva. Nu ar fi nimic rău în asta şi v-aş spune-o dacă aş fi făcut-o.

— Bine, te cred, nu te mai supăra degeaba. Ştii că adesea prietenii îşi solicită şi îşi fac reciproc asemenea servicii.

Armaşu se ridică şi înainte de a ieşi din cameră îl mai întrebă:

— Nu ştii cumva printre prietenii lui Andrei se găseşte şi unul care are o „Škodă” albă?

— După câte ştiu, nu. Sau, cel puţin, nu l-am văzut eu în vreo maşină „Škoda” sau cu cineva care să aibă aşa ceva.

— Bine, la revedere. Te-aş ruga, dacă vezi totuşi într-o zi o „Škodă” albă pe aici prin faţa casei, să-i iei numărul. Ne va fi mai util decât ai crede dumneata. Şi să ştii că întotdeauna am avut încredere în sinceritatea dumitale, mai adăugă Armaşu, ca să-l liniştească.

Traian Coman îl urmări cu privirea până închise uşa, fără să-l conducă, însă.

Sună la Beniamin Sturzu. Acesta îi deschise. Elegant ca de obicei, purta cu distincţie un costum perfect croit. Tocmai se pregătea să iasă. Fu foarte surprins, văzându-l pe Armaşu.

— Se pare că nu trebuie să vă reţin. Tocmai plecaţi, într-o vizită, probabil.

— Vai de mine, domnule, dar vizita dumneavoastră îmi face o reală plăcere.

— Nu s-ar părea la prima vedere, că e chiar aşa, zâmbi Alec ironic.

— Vă înşelaţi. Dar vă rog poftiţi înăuntru.

Interiorul era pe măsura locatarului: foarte bine şi cu gust mobilat. îl deranjă doar mirosul unui parfum mult prea puternic, care făcea aerul camerei aproape de nerespirat.

— Mergeaţi la un poker?

— Dumneavoastră aveţi o prea proastă impresie despre mine. Trebuie să vă repet că eu am un principiu în viaţă…

— Corectitudinea! îmi amintesc.

— Exact!

— Pot să vă întreb, totuşi ceva?

— La dispoziţia dumneavoastră!

— Din ce trăiţi, totuşi? Nu mai sunteţi angajat nicăieri de doi ani şi trei luni. Ultima dată aţi lucrat la relaţiile cu străinătatea dintr-un minister.

Sturzu tresări violent.

— Exact, nu?

— Da. Desigur. Văd că le ştiţi pe toate.

— Ce să fac. Mă străduiesc şi eu.

— Am toată stima pentru precizia informaţiilor pe care le deţineţi. Sunteţi un…

— Hai, lasă complimentele, îl întrerupse bine dispus Armaşu.

— Nu! Sunt sincer!

— Dar ai uitat să-mi răspunzi la întrebare. Din ce trăieşti? îl întrebă Alec mai familiar.

— Eu sunt un om ingenios. Mă descurc foarte bine, Chiar dacă nu am o situaţie materială înfloritoare.

— Nu s-ar zice, totuşi, că o duci rău, zise Armaşu privindu-i interiorul şi apoi costumul cu care era îmbrăcat. Se hotărî să devină mai prietenos cu Sturzu.

— Evident, nu pot să susţin că o duc chiar prost.

— Atunci?

— Doriţi aşa de mult să ştiţi?

— Uite ce este. Hai să jucăm cinstit, cu cărţile pe faţă. fără să ne suspectăm unul pe celălalt. Fac precizarea că discuţia noastră nu are nimic oficial, ci e doar aşa ca între două bune cunoştinţe – prieteni chiar – şi dacă te-am întrebat din ce trăieşti, am făcut-o din pură curiozitate pentru că mă interesează pe mine personal cum se poate trăi fără să ai vreun serviciu.

— Mă rog, dacă tot ţineţi să mă atrageţi în cursă, poftiţi.

— Nu e nicio cursă. Şi eu eram până mai ieri, un om neangajat nicăieri.

— Serios?

— Da. Eram pensionar. De boală, bineînţeles.

— Ei bine, pentru că ţineţi atât de mult să ştiţi, aflaţi că eu fac diferite „servicii” unor persoane pentru care îmi încasez onorariul în mod cinstit. Cinstit, înţelegeţi?

— Vai, dar înţeleg foarte bine. Dar continuaţi, făcu Armaşu cu un ton serios.

Şi Beniamin Sturzu îi povesti cu mult umor cam ce învârte el. Afacerile lui erau într-un fel „cinstite” pentru că – zicea el – aşa e corect; dacă iese treaba, ia banii, dacă nu, nu! Şi omul dacă e mulţumit, dă banii fără să protesteze sau să reclame, ba chiar îţi rămâne el recunoscător.

Alec se amuză de istoriile lui Sturzu, apoi rămase pe gânduri.

— Nu voiam să fiu moralist, însă dacă te prinde cineva cu de astea… Dar să revenim la ale noastre. Ai auzit că i-am arestat pe soţii Elefterie?

— Da. M-am bucurat şi eu c-aţi reuşit să daţi de un fir.

— Dumneata îi crezi vinovaţi?

— N-aş putea să mă pronunţ. Am auzit şi eu povestea cu soţia lui Elefterie, dar poţi să ştii care e adevărul. Important, repet, e faptul că aveţi totuşi o pistă de cercetare. Pot să vă întreb şi eu ceva?

— Da.

— La urma urmei, la mine de ce aţi venit acum? Numai ca să vedeţi cum se poate trăi fără serviciu?

— Ca să stăm puţin de vorbă.

— Îmi duceaţi dorul, nu? zâmbi ironic Sturzu.

— Închipuieşte-ţi că da. Dumneata eşti foarte simpatic şi, de ce să n-o spun, al naibii de inteligent.

— Acum e cazul să vă spun eu să lăsaţi complimentele.

— De acord. Le las. Uite ce-aş vrea să ştiu de la dumneata: (întrebarea e strict confidenţială, iar răspunsul dumitale nu-l voi folosi ca probă în anchetă sau ca mărturie – oficială). Ce se spunea, aşa „pe la colţuri”, cum se zice, discret, despre Andrei Florescu? Însă te rog, fii sincer. Ştiu că despre morţi numai bine, dar acum eu vreau adevărul. Dumneata cunoşti pe toată lumea, eşti prieten cred şi cu dracul. Le ştii pe toate. Şi eşti trecut prin multe. Uns cu toate alifiile…

— Grea întrebare. Întâi că nu prea îl vorbea nimeni de rău, pentru simplul motiv că nu se prea ştia nimic despre el. Era un om retras şi nu prea stătea de vorbă cu nimeni, chiar evita oamenii. Cel puţin aici, cu locatarii aşa se purta. Apoi să spun sincer, mie bârfele nu-mi inspiră niciun fel de încredere. Vorbe, domnule, scornite de babele şi pensionarii din cartier!

— Să ştii, totuşi, că din ele extragi uneori amănunte preţioase. Eu am aflat nişte lucruri teribil de interesante de la nişte pensionari.

— Poate. Părerea mea e că Andrei Florescu s-a pierdut singur, singur datorită prietenilor pe care şi i-a cultivat. N-am dovezi precise pentru a susţine această opinie. E o pură impresie, dar vedeţi dumneavoastră, eu ştiu prea bine ce înseamnă un cerc de prieteni dubioşi. I-am avut şi eu o vreme. Numai la rele te duc.

— Te cred…

— …care uneori nu sunt nici măcar prieteni, ci tipi care te cultivă din interes sau pentru că li se pare că ai putea fi ca ei.

— Ai dreptate. Vorbeşti ca un manual de educaţie, glumi Alec.

— Apoi, şi asta, tot confidenţial, continuă Sturzu – netulburat, că la anchetă n-am spus-o. Ei voiau fapte. Eu puteam cel mult să-mi spun păreri vagi. Mie nu-mi prea

plăceau toţi prietenii lui. Eu mă pricep la mutrele oamenilor… Câţiva nu-mi inspirau niciun fel de încredere.

— La cine te referi?

— Nu la unul anume. Sau poate că da. Era de pildă o figură, unul sclivisit cu care l-am văzut odată în oraş. O figură antipatică. Mi-a rămas în memorie. Nu-mi explic de ce. Poate că tocmai pentru că mi-a fost nesuferită mutra lui. Urcau într-o maşină…

— Škodă albă?

— Exact! Şi asta o ştiţi? Sunteţi formidabil!

— Nu sunt de loc formidabil. Am aflat întâmplător de culoarea maşinii.

— Ei, întâmplător! Sunt convins că aţi mers pe o urmă sigură, care v-a dus la ea.

— Mă rog…

— Sunteţi modest. Şi mi-aş permite o mică observaţie.

— Poftim.

— Cu toată figura dumneavoastră inofensivă sunteţi al naibii de primejdios. Lucraţi aparent încet, pe ocolite, dar paşii dumneavoastră vă duc sigur spre criminal, strângându-l ca într-o menghină. Dacă aş fi eu asasinul, zău că m-aţi băga în răcori. Or, să ştiţi că pe mine nu mă sperie oricine cu una cu două.

— Da, chiar! Ai dreptate. Eşti de un calm imperturbabil.

Sturzu clipi intrigat, apoi începu să râdă bine dispus:

— Fitil băgam! Dar nu se prinde… că n-are în ce!

— Ei, cine ştie… replică gânditor Armaşu.

Mai sporovăiră amical o vreme, după care Alec îşi luă rămas bun, promiţându-i lui Sturzu o nouă vizită cât mai curând cu putinţă.

CAPITOLUL XIX

Pe inginerul Nicolae Danciu îl găsi într-o postură

domestică: îşi pregătea singur de mâncare, o friptură în aburi şi în timp ce o supraveghea – tot el îi explică – spăla vasele. Armaşu îl rugă să-şi continue nestingherit treaba.

— Vă rog să mă scuzaţi, nu ştiam că veniţi. Eram gospodină şi fată-n casă în acelaşi timp.

— Nu face nimic. Şi eu sunt holtei, doar că nu am răbdare să-mi gătesc singur. Acasă mănânc doar hrană rece. Pentru ceva cald, la două-trei zile o dată, mă duc la restaurant.

— Eu am ulcer. Trebuie să mă îngrijesc, răspunse Danciu. La restaurant nu prea merg. Nici cu băutura…

— Aşa de tânăr şi ulcer?

— Într-un fel este explicabil. Eu de mic am trăit singur, de capul meu. Am mâncat ce s-a găsit. Şi, de stomacul s-a revoltat la un moment dat. Bem o cafea?

Armaşu nu se opuse. După ce cafelele abureau pe măsuţa din faţa lor, inginerul îl întrebă:

— Am pentru musafiri, că eu nu obişnuiesc, nişte gin. Dacă doriţi…

— Doresc! se bucură Armaşu că are ceva lângă cafea, care altfel nu avea gust pentru el.

Armaşu îşi aprinse o ţigară şi trase câteva fumuri. Ar fi vrut să-l întrebe ceva delicat şi se jenă. Despre actele noastre discrete, omeneşti e mai greu de vorbit. Se aştepta ca Danciu să nu recunoască. Totuşi, după mai multe momente de ezitare se decise să-l întrebe direct, bărbăteşte:

— L-ai ajutat cu bani pe Florescu?

Danciu rămase cu ceaşca de cafea suspendată în aer, când tocmai se pregătea să soarbă din ea. Nu răspunse imediat, apoi se bâlbâi:

— Eu… nu… doar…

— Să vorbim sincer. Ştiu că gestul dumitale era dezinteresat, pornit din considerente pur amicale şi îmi

dau seama că n-am de ajuns tact punându-ţi o asemenea întrebare. Dar, în cazul de faţă, te-aş ruga să laşi la o parte orice complexe. Era cel mai bun prieten al dumitale şi noi vrem să descoperim, totuşi, de ce şi de cine a fost el ucis.

— Vă înţeleg... dar nu îmi dau seama ce legătură are asta cu faptul că eu i-am dat bani. Dar dacă doriţi...

— Atunci, te-aş ruga...

— Din când în când îi mai dădeam ceva bani... dar nu prea mulţi.

— Nu despre asta era vorba. Eu mă refer la un împrumut masiv.

— Nu, niciodată nu mi-a cerut bani. Sau nu mi-a cerut o sumă mare...

— Eu ştiu că artiştii, pictorii, sunt cam cheltuitori. Dar în cazul de faţă mă interesa să ştiu ce nevoie avea el de o sumă mai mare.

— Dar n-a fost mare...

— Oricum. Câteva bune mii de lei!

Danciu se frământă în scaun. Se vedea că ezită să spună adevărul. Până la urmă se decise:

— Da, zise el încet. Eu i-am dat banii!

— Îţi mulţumesc.

— Mă rog...

— Te-aş mai întreba ceva. De fapt, ţi-am mai pus întrebarea: ce a făcut cu banii? Asta mă interesează în primul rând să aflu.

— N-a vrut să-mi spună nici mie, dar am ghicit până la urmă.

— Ai ghicit sau ţi-ai dat seama pe baza unor fapte reale?

— S-a dat singur de gol.

— Cum?

— Mi-a povestit într-o zi că vrea să-şi facă rame la

tablouri, să-şi cartoneze unele desene, să plătească la o tipografie să-i facă nişte prospecte de expoziţie. Atunci am înţeles că pentru asta avusese nevoie de bani şi nu de o sumă obişnuită, ci, evident, de una mai mare.

— Şi eu care îmi închipuiam altceva…

— Ce?

— A! Nu! Nimic. Vezi dumneata, eu sunt un tip cu imaginaţie. Credeam că banii ăştia au fost luaţi pentru cine ştie ce treabă ieşită din comun. În sfârşit… Ia spune, eşti sigur că îi cunoşti toţi prietenii?

— Cred că da…

— Te-aş întreba ceva confidenţial: din toţi cei care-l frecventau era vreunul care-l duşmănea?

— Nu ştiu. Dar parcă m-aţi mai întrebat asta.

— Nu-mi amintesc…

— Nu. Nu ştiu pe cineva care să-l fi urât. Noi toţi îl preţuiam mult şi nu ne supăra niciodată. Evident că îi treceam cu vederea unele momente când nu era prea comunicativ sau prea prietenos. Era artist, şi cum bine ştiţi ei sunt oameni cam… puţin… ieşiţi din comun.

— Nu puţin… Ci mai mult… câteodată…

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ce ai vrut şi dumneata.

— Să ştiţi, însă, că Andrei se comporta destul de normal, pentru un pictor…

— Îi judeci prea aspru pe pictori.

— Nu. Dar aşa cred eu. De fapt nici nu-i acuz pentru asta. Eu îi înţeleg.

Cafeaua se terminase şi discuţia era parcă la fel, pe sfârşite. Armaşu era satisfăcut că măcar atât aflase: cine i-a împrumutat banii, dar, pe de altă parte, nu era totuşi mulţumit. Datele esenţiale lipseau. Poate. chiar şi faptul aparent insignifiant – scopul pentru care fuseseră împrumutaţi banii – era încă destul de neclar. Oare numai

pentru organizarea expoziţiei?

Plecă de la Danciu cu amintirea bunei cafele pe care o băuse. Era deja seară, dar nu prea târziu ca să nu poată face o ultimă vizită în ziua aceea. Poate chiar nefiind gazda acasă. Era mai bine aşa…

CAPITOLUL XX

Ajunse la atelierul lui Andrei Florescu după ce se înserase deja. Doamna Protopopescu îl primi ca de obicei amabilă; oferindu-se să-i facă o cafea. Armaşu o refuză politicos.

— Tocmai mă gândeam că n-aţi mai trecut de câteva zile pe aici şi mă miram.

— Nu vă mai miraţi, doamnă, că iată, am venit, totuşi. Şi cred că o să mai vin pe aici.

— Cum merg treburile? Aţi găsit ceva? Sunt nerăbdătoare să aflu.

— Oarecum… Destul de puţin ca să mă pot pronunţa. În tot cazul sper că sunt pe drumul cel bun şi că în curând o să auziţi veşti senzaţionale.

— Ar trebui condamnat la moarte mizerabilul care l-a asasinat. Ce bestie! Să ucizi un tânăr în floarea vârstei, plin de talent. Să-l condamnaţi la moarte, să-l împuşcaţi, mai ceru o dată bătrâna.

— Asta după ce îl prindem, că deocamdată el se plimbă în libertate şi îşi râde de mine cât sunt de naiv şi de neajutorat. Mă crede probabil mare prost şi deocamdată are dreptate.

— Ei, nu mai spuneţi aşa…

— Da, doamnă. Am impresia că uneori stau de vorbă chiar cu asasinul şi-i povestesc chinurile mele, ceasurile groaznice pe care le trăiesc, eforturile făcute pentru a-l prinde şi el se amuză, ascultându-mă şi râde în sinea lui.

— Chiar aşa domnule?

— Ce să-i faci? Ridicolul meseriei…

— Beţi o cafea? mai încercă o dată doamna Protopopescu.

— Nu. Abia acum o oră am mai băut una.

— Un lichior?

— Să fie, dacă vreţi dumneavoastră…

Doamna Protopopescu scoase dintr-un scrin vechi, sculptat, un lichior de casă şi turnă în pahare.

Băură tăcuţi ca într-un ritual mut. De fapt, ea abia îşi umezi buzele. Această doamnă, privită de aproape, părea mai puţin bătrână. De fapt, rochiile ei veşnic negre induceau în eroare. Probabil, cândva plăcuse mult bărbaţilor. Şi ea ştia asta, mai păstrând şi acum urme de cochetărie în gesturile nervoase uşor febrile încă, dar probabil mult mai lente ca altă dată… Se miră şi el că-i vin asemenea gânduri.

Armaşu o privea relaxat, odihnindu-se parcă. Ar fi vrut s-o mai întrebe câte ceva, clar nu mai avea rost. Aflase tot ce se putea şti de la ea.

După ce mai zăbovi şi timpul necesar pentru a mai bea un păhărel de lichior, se scuză:

— Eu aş trece puţin în atelierul lui Florescu să mai caut câte ceva.

— Vă rog, poftiţi.

Ajuns în atelier, îşi dădu jos haina, şi-o aşeză pe marginea scaunului şi îşi scoase carnetul de note.

— Ei, să vedem acum ce valori materiale avem aici, îşi zise. Şi începu meticulos, cu obişnuinţa sa de ceasornicar, să ia la rând toate obiectele care i se păreau mai noi. În dreptul fiecăruia, pe care-l nota în carnet, scria şi preţul aproximativ.

Muncii aşa peste o oră. Se făcu o listă destul de lungă. Nici el nu se aşteptase să iasă atât de mare.

După ce termină, trase jos o linie şi socoti, într-

adevăr, Florescu se înarmase cu tot ce trebuia pentru proiectata lui expoziţie. Cumpărase absolut tot de ceea ce ar fi avut nevoie pentru ca expoziţia să fie bine pusă la punct. Nu neglijase nimic. Se vedea că o dorise mult şi o prevăzuse în cele mai mici amănunte. Dar cheltuise mulţi bani pentru treaba asta... Prea mulţi... Suma era foarte mare.

Îşi termină lucrul şi se gândi că nu mai are rost s-o deranjeze la plecare pe doamna Protopopescu. Poate deja se culcase.

Ieşi, păşind cu grijă. Ajuns afară, văzu, însă, geamul camerei ei luminat. Probabil îl aşteptase ca să-şi ia la revedere.

Armaşu ezită, dar până la urmă se decise. Era prea grăbit. Trebuia să mai dea un telefon în provincie la amicul său din Baia Mare şi era deja destul de târziu. Deşi se putea ca Beniamin Sturzu, de care ar mai fi avut nevoie, nici să nu fi ajuns încă acasă. Mondenii se culcă la ore mai mici...

CAPITOLUL XXI

Ajuns acasă, se întoarse cu gândul, fără să vrea, la Hortansa Protopopescu. Ciudată persoană! Nici el nu ştia de ce, dar îl intriga. Întotdeauna avusese impresia că această femeie se comportă de parcă ar ascunde ceva. La urma urmei, trebuia să suspecteze pe toată lumea.

Fleacuri, îşi spuse tot el. Probabil e obosit şi începe iar să-i alerge nestăpânită imaginaţia. Telefonă la Beniamin Sturzu. Nu răspunse nimeni.

— Probabil nu vine astă seară acasă. îl caut mâine. Dar ce-ar fi să-l întreb pe inginerul Nicolae Danciu ce părere are despre doamna Protopopescu. Trebuie să o cunoască. Formă numărul lui Danciu.

— Da, răspunse o voce somnoroasă.

— Armaşu la telefon. Drace, îşi zise în acelaşi timp,

băiatul ăsta a început să prindă deja obiceiuri de flăcău bătrân: îşi găteşte singur, se culcă devreme. Apoi cu voce tare:

— Te deranjez pentru o simplă întrebare: O cunoşti pe Hortansa Protopopescu, proprietăreasa casei unde avea Andrei Florescu atelierul?

— Doar din vedere, deoarece n-am fost la atelier decât o dată sau de două ori. Acolo nu prea invita pe nimeni. Era şi asta o ciudăţenie a lui.

— Totuşi, nu ţi-ai putut forma o părere despre ea Măcar vagă.

— Păi dacă am văzut-o doar în treacăt... Mi s-a părut a fi o persoană de „condiţie bună”.

— Mulţumesc. Scuză-mă că te-am deranjat la ora asta Alec închise telefonul, nemulţumit.

Era obosit şi nu prea avea chef de nimic. Treaba mergea greu şi începuse să-l enerveze de-a binelea. îşi spuse că un somn bun nu i-ar strica. Dimineaţa cu mintea mai limpede va vedea ce e de făcut. Mai avea o speranţă... În fond primele fire se ţeseau promiţător. Dar era prea puţin, mult prea puţin...

Primi legătura cu Baia-Mare şi vorbi cu vechiul său amic şi coleg de liceu. După ce termină convorbirea, fu mult mai bine dispus.

La şase dimineaţa era în picioare. După ce îşi pregăti o cafea şi gustă la repezeală ceva, începu cu greu să-şi aranjeze pe masă tot dosarul, mărturie cu mărturie, puse una lângă alta şi deasupra fiecăreia propriile sale note şi observaţii în legătură cu toate persoanele ce puteau fi implicate în crimă.

Începu o nouă lectură. Citea întâi stenograma audierii sau declaraţia luată respectivei persoane şi apoi propriile observaţii în legătură cu aceasta. Trebuiau să apară nişte nepotriviri, mici, neînsemnate poate. Sau

măcar nişte curiozităţi, care să-i stimuleze vechile bănuieli sau să işte altele. Îi luă aşa pe toţi la rând. Soţii Elefterie îi atraseră atenţia prin primele declaraţii, evident mincinoase, apoi ei nu mai prezentau niciun interes. Va trebui să-i spună maiorului Dinu să le dea drumul. Manevra nu dăduse rezultatele la care se aşteptase De fapt nu sperase mare lucru, dar oricum... Cercetă apoi micile „dosare" constituite pentru Agatha Milcoveanu, pentru inginerul Nicolae Danciu, pentru pictorul Jean Pruteanu şi pentru ceilalţi. Ajuns la acesta din urmă zâmbi. Să nu uite să-l mai întrebe şi pe el ceva... În sfârşit, avea toate datele despre ei.

Citi apoi şi despre inginerul Traian Coman şi rămase pe gânduri când ajunse la Hortansa Protopopescu. Dacă totuşi... dar nu se putea. Asta era o treabă de bărbat. îşi alungă gândul, mirându-se şi el de năstruşniiciile ce-i treceau prin minte.

Altul! Beniamin Sturzu. Multe învârtise omul ăsta în viaţa lui! Oricum, un tip foarte inteligent şi mai ales simpatic. îşi aminti că în bloc mai locuia şi familia Ionescu. el doctor – pare-se morfinoman, – ea, cam frivolă, fără ocupaţie. Dar ăştia nu erau niciodată acasă, nu fuseseră nici atunci şi nu prezentau interes De altfel se şi renunţase repede la orice depoziţie din partea lor. Nici nu-l prea cunoscuseră pe pictor. Mai căută în dosar şi revăzu lista de prieteni şi cunoştinţe ale lui Andrei Florescu: Crin Stelaru, critic de artă. Pe el nu-l mai interogase, pentru că se afla în Italia pe vremea aceea, într-o călătorie de studii

Cam asta era. Alec Armaşu trebuia să constate pentru a nu ştiu câta oară că dezlegarea mobilului crimei nu se afla acolo în dosar, în relaţiile pe care le releva acesta. Nu, şi nici în ambianţa pe care o cunoştea, adică garsoniera şi atelierul. Mobilul era unul obscur, de ordinul

unei legături pe care nu o putuse încă descoperi. Mai precis, era vorba de amicii lui misterioşi, cu care se întâlnea la Sinaia. Acolo trebuia să se găsească cheia. Şi odată cu asta începea adevărata vânătoare. Zâmbi gândindu-se că uneori pregătirile hăitaşilor durează mai mult decât vânătoarea propriu-zisă, care e o simplă chestiune de precizie a tirului. Da, bănuielile care le avea şi pentru adeverirea cărora făcuse tot ce putuse se vor verifica astăzi.

Până îi va aduce maiorul fotografiile va trebui să facă o cursă cu maşina. Se îmbrăcă repede şi, după numai un sfert de oră, era în garsoniera cochetă în care de câteva zile dorea să intre, însă nu în prezenţa locatarului ei. Făcu o percheziţie discretă. Mare lucru nu află. Îi atraseră atenţia doar cele două perechi de ochelari, găsiţi într-un sertar. Ieşi tot aşa neobservat cum intrase. Peste o oră era acasă.

Într-adevăr maiorul îi trimise fotografiile într-un plic închis. Corect şi sârguincios cum era. el scrisese pe verso la fiecare numele persoanei. Armaşu zâmbi, dându-şi seama că treaba e inutilă, deoarece îi cunoştea pe toţi. Sau poate cine ştie... Câteva fotografii se vedea că sunt făcute pe neobservate, surprinzând persoana respectivă în cele mai fireşti poziţii. Unul cumpărând o revistă – Jean Pruteanu, – altul aprinzându-şi o ţigară – inginerul Traian Coman, – sau pur şi simplu mergând pe stradă, ca Nicolae Danciu. Fotografia lui Beniamin Sturzu o avuseseră în colecţie, pentru că era o poză în toată puterea cuvântului, luată din faţă, de aproape, în dimensiunea clasică de 6 pe 9 centimetri. Se vedea că-l urmăresc de mult pentru cine ştie ce presupuse escrocherii. Se amuză, gândindu-se cât trebuie să fie de naivi unii oameni... Privi şi poza doamnei Protopopescu, deşi el ceruse doar fotografiile bărbaţilor, dar din exces de zel, maiorul i le trimisese pe toate. Dar

cine ştie, poate va fi şi poza asta bună la ceva, deşi la masa de la restaurantul din Sinaia fuseseră numai bărbaţi.

Le băgă pe toate într-o mapă şi ieşi în grabă. Se urcă în maşină şi peste câteva minute gonea pe şosea.

Ajunse la Sinaia fără niciun incident cu circulaţia, deşi gonise straşnic. Treaba îl intrigă puţin, dar avea să afle explicaţia de cum va intra în restaurantul în care mai fusese nu de mult. La o masă, mai la vedere, îl aştepta calm maiorul, zâmbindu-i larg, satisfăcut, bucuros, că-i poate face o surpriză:

— Ţi-am deschis pârtia, să nu ţi se întâmple ceva. Ai observat că nu te-a deranjat nimeni, deşi goneai cu peste o sută pe oră.

— Da, chiar m-am mirat. Dar ce faci aici?

— Ştiam că aflându-te în posesia fotografiilor, vei veni fuga aici. Aşa că te-am aşteptat la ieşirea din oraş şi ţi-am luat-o puţin înainte.

— Acum te-aş ruga să mă laşi să lucrez singur. Cred că intru în faza decisivă şi ştii că în asemenea momente nu-mi prea place să…

— Nu te speria că nu te deranjez. Şi eu urmăresc aici o pistă…

— Cum?

— E vorba de altă afacere. Un furt.

— A, da, făcu Armaşu liniştit.

— Te las atunci. Ne vedem la Bucureşti.

— Bine! îşi dădu seama, totuşi, că maiorul venise să-l ajute.

Alec chemă chelnerul care-l recunoscuse pe pictor şi pe tânărul său ajutor şi se închise cu ei într-o cameră. Le arătă pe rând fotografiile. Amândoi se repeziră, ca la comandă, când văzură una din ele şi arătară cu degetul:

— El e unul dintre cei trei!!

Armaşu sări de la masă, culese în pripă fotografiile şi, fără să scoată o vorbă, ieşi în fugă şi se urcă în maşină. Zâmbea tot timpul satisfăcut.

Peste o oră şi ceva era la Bucureşti, după o goană nebunească. Ajuns acasă îl căută la telefon pe Beniamin Sturzu. Îl găsi.

— Nu te mişti din casă! Peste zece minute sunt la dumneata. Ai înţeles? Orice s-ar întâmpla. nu ieşi. Nu glumesc, să ştii. Celălalt spuse scurt că a înţeles.

Într-adevăr, peste zece minute era în camera lui Sturzu. Acesta îl aştepta calm şi zâmbitor:

— Ei, mă arestezi, în sfârşit?

— Încă nu.

Sturzu răsuflă uşurat.

— Deci mă mai laşi. Probabil nici acum n-ai încă suficiente dovezi.

— Ba aş avea. Însă, până una alta, îmbracă-te, că ieşim amândoi în oraş. Sturzu se execută întocmai cu mişcări destul de leneşe, clar foarte precise şi sigure. Se urcară în maşina lui Alec. Drumul decurse în tăcere. Peste puţin maşina opri.

— Dar văd că tot la miliţie mă duci. De ce nu-mi spui, domnule, nimic? să-mi iau şi eu ca oamenii, prosop şi pastă de dinţi.

— Lasă prostiile şi urcă. Sturzu tăcu şi urcă alături de Armaşu. Pătrunseră într-o cameră de la al doilea etaj. La un birou simplu de stejar stătea maiorul, aplecat deasupra unor hârtii.

— Cum, ai şi ajuns? făcu acesta surprins.

— Dar dumneata cum ai ajuns?

— Bine, dar eu am plecat imediat după ce am stat de vorbă.

— Păi nici eu nu am zăbovit prea mult.

— Ai aflat ceva cu fotografiile alea?

— Da.

— Şi cu dumnealui ce e? se întoarse întrebător maiorul spre Sturzu, privindu-l cu un prea multă simpatie.

— Am o treabă cu el, răspunse în locul lui, Armaşu. Dă-mi o maşină.

— Ce-ţi trebuie? Ai de ajuns una care e un pericol pentru circulaţie.

— Lasă hârbul meu. Îl ştie tot Bucureştiul. Dă-mi una obişnuită. O Škodă, o Volgă. Ce ai acuma la dispoziţie.

— Ce vrei să faci cu ea?

— Pornesc la vânătoare şi a mea atrage atenţia. Poate cine ştiu eu, mi-o cunoaşte bine şi încă de la distanţă mare.

Maiorul luă telefonul şi dădu un ordin scurt cu o voce autoritară.

— În faţă te aşteaptă o Škodă.

— Bună şi asta. O Škodă va urmări altă Škodă.

Hai cu mine, îi zise lui Sturzu

— Cum, eu nu rămân aici?

— Încă nu!

Ieşiră. Maiorul îi urmări descumpănit cu privirea. L-ar fi întrebat ce descoperise, dar ştia că în asemenea momente nu se poate afla nimic de la Armaşu.

Urcară în maşina pusă la dispoziţie de maior. Armaşu ezită o clipă, apoi porni. Sturzu îl privea liniştit, dar cu o vădită curiozitate. Opriră în faţa unui restaurant.

— Nu ţi-e foame?

— Nu prea.

— Mie îmi este. Dimineaţă abia am apucat să înghit ceva în fugă. Zic, totuşi, să mănânci şi dumneata serios, pentru că presimt că o să ne petrecem restul zilei în această maşină.

Luară loc la o masă şi mâncară fără să scoată unul

vreo vorbă. Într-un târziu, după ce ajunseseră la cafele, Armaşu îi explică:

— Trebuie să mă ajuţi să mai recunosc nişte prieteni ai lui Andrei Florescu.

— Nu cred că sunt eu cel mai indicat.

— Ba eşti mai mult decât îţi închipui dumneata.

— Eu v-am mai spus, stimate domn – Sturzu îşi recăpătase oarecum buna dispoziţie şi elocvenţa obişnuită – că nu am avut cu Florescu decât relaţii normale de colocatari. Tot prietenii lui ar fi mai utili pentru asta. Pruteanu, Danciu, Goman, Agatha Milcoveanu, toţi ăştia de care mi-aţi vorbit şi pe care îi ştie toată lumea că veneau pe la el, ar putea să vă indice şi alte relaţii pe care le avea Florescu.

— Da, ştiu. Dar dumneata mi-ai spus că l-ai văzut într-o zi în compania unui tip cu o faţă sclivisită, antipatică. Urcau – ziceai – într-o Škodă albă. Exact?

— Exact. Dar putea fi ceva întâmplător. Aşa cum mie, tot întâmplător, mi-a rămas mutra ăluia. O fi fost vreo cunoştinţă oarecare, neimportantă. Dacă era dintre cei apropiaţi pictorului, îl dibuiai dumneata până acum, că eşti al naibii de…

— Lasă prostiile. Eu vorbesc serios. Škoda aia am mai întâlnit-o pe parcursul anchetei. Şi tot De lângă Florescu, doar că la Sinaia. Şi eu asta vreau să-i dibui şi pe ceilalţi. Cu ajutorul Škodei şi al dumitale, azi îl avem în mână pe unul dintre ei.

— Cum?

— Ai să vezi. Totul e să-l recunoşti pe cel pe care l-ai mai văzut odată cu pictorul, urcând în maşină.

Plătiră şi porniră din nou. Merseră spre marginea oraşului, într-un cartier industrial. Armaşu opri maşina lângă trotuar şi se uită la ceas.

— Mai avem aproape o oră de aşteptat, deşi clientul

nostru s-ar putea să iasă mai devreme, că nu-i prea place ziua de lucru de opt ore. Până atunci am timp să te instruiesc. Primul lucru: vei trece dumneata la volan.

— Eu?

— Hai nu mai face pe miratul. Şofezi excelent.

— Ai fost şi şofer de taxi prin ’48, ’49.

— Pe cuvânt, sunteţi formidabil, stimate domn! Un geniu, nu altceva şi mă bucur încă o dată că v-am cunoscut! Alec clipi amuzat.

— Nu mi-a fost greu să aflu şi te-aş sfătui să-ţi pui la uşă o broască Yale” sau o siguranţă, ceva. Se intră scandalos de uşor în camera dumitale.

Beniamin Sturzu amuţi subit.

— Şi ţineţi domnule, toate actele la un loc într-un dosar, să nu înnebunească omul căutându-le prin toată casa, dacă are nevoie de unul din ele.

— Domnule, dumneavoastră, dumneata… la mine în casă, aţi percheziţionat?

— Urât cuvânt! Ce e aia „percheziţionat”? Ţi-am făcut o vizită şi ca să nu te deranjez prea tare, am preferat să vin în absenţa dumitale. Te stingheream prea mult. Ar fi trebuit să te ocupi de mine, să faci pe gazda, să prepari o cafea, să-mi dai ceva de băut. Nu-i aşa că era obositor dacă erai acasă? Aşa că m-am servit singur. Mai ai White Horse”? Bun whisky-ul ăsta! Grozav mi-a plăcut!

— Mai am, răspunse uluit Sturzu.

— Atunci mai vin. Poţi să fii acasă de data asta.

— Nu-mi pot reveni.

— Să ştii că nu dădeam de locul unde ţii cafeaua. Am găsit-o cel mai greu.

— Cum, v-aţi făcut şi cafea?

— Eu sunt mare cafegiu. La mine cafeaua e un viciu nu altceva.

— Dar nu v-aţi gândit că vă pot surprinde?

— Nici pomeneală de un asemenea risc!

— De ce?

— Eu îţi ştiu perfect programul. Când te aşezi dumneata la masa de joc în casa Struţeanu, nici inundaţiile nu te ridică în picioare de la ocupaţia asta nobilă.

Sturzu tuşi, înecându-se.

— Ar trebui să mă supăr, totuşi, pe dumneavoastră.

— N-are rost. Ai văzut că n-am făcut nicio dezordine. Am lăsat totul curat, la loc, ca şi cum nu s-ar fi atins nimeni de nimic. Am spălat ibricul, ceaşca

— Ei, nu de asta. Gestul în sine; v-aţi introdus prin efracţie…

— Lasă vorbele mari. Nici dumneata nu crezi în ele. Eu trebuie să ştiu totul. Dar să lăsăm astea. Se apropie ora de ieşire. Rămâi la volan. Eu trec pe bancheta din fund să nu mă recunoască. O să privesc de după perdelele laterale şi poate chiar o să fac nişte poze artistice.

Schimbară locurile şi aşteptară.

— O să-l recunoşti şi dumneata pe cel pe care-l vom însoţi în această zi.

Ieşea din ce în ce mai multă lume pe poarta de peste drum.

Deodată Armaşu exclamă:

— Uite-l!

Sturzu se întoarse spre el, paralizat aproape:

— Dar e…

— Lasă vorba! Ochii pe el şi îmi urmezi indicaţiile de viteză.

Urmăriră întâi troleibuzul în care se urcase. Ajuns în centru, omul coborî, se plimbă o vreme, după care intră prin câteva magazine, părând că vrea să facă cumpărături. De câteva ori erau gata-gata să-l piardă,

fiind obligaţi să oprească maşina prea departe. În sfârşit, intră într-un restaurant.

— Eşti sigur că nu te cunoaşte? îl întrebă Armaşu.

— Ne-am văzut doar pe scări, o dată sau de două ori.

— Atunci intră şi dumneata în restaurant. Vezi ce face şi cu cine este împreună. Ia loc la o masă şi comandă degajat ceva.

— Dar sunt la volan.

— Ei! Doar n-o să bei o jumătate de litru de coniac! Ia şi dumneata un coniac mic, că n-o să mă bagi numai cu atâta într-un stâlp.

Sturzu intră lejer în restaurant. Armaşu rămase singur în fundul maşini, examinând de după perdele intrarea. Avea presimţirea că aici se fixase o întâlnire. Prea se plimbase aşa fără ţel prin oraş omul pe care-l urmărise. Probabil ca să treacă timpul şi să vină ora întâlnirii. îşi aprinse o ţigară şi aşteptă. Se gândi că Sturzu îşi bea deja coniacul. Îl invidie. Deodată privirea îi rămase aţintită în faţă. Prin parbrizul maşinii se vedea apropiindu-se, din ce în ce mai încet, frânând pentru oprire o „Škodă" de culoare albă. Armaşu pregăti minusculul său aparat de fotografiat. Din maşină coborî un tip foarte elegant, cu o faţă satisfăcută, de om bine hrănit. Omul închise portiera cu cheia şi când se întoarse cu faţa traversând strada pentru a intra în restaurant, Alec îi făcu la repezeală două fotografii. îşi notă numărul maşinii şi aşteptă în continuare.

După numai un minut din restaurant apăru Sturzu.

— Tipul cu care cred că l-am văzut pe pictor a intrat şi s-a aşezat lângă celălalt. Vorbesc foarte încet ceva.

— Da? Atunci priveşte în dreapta străzii! Uite şi „Škoda" albă!

— E clar atunci!

— Deocamdată nu e clar nimic! Uite ce faci: intri înapoi în restaurant şi plăteşte-ţi consumaţia sau bea ce mai ai de băut. Asta însă repede. Vii fuga, intri în maşină şi aştepţi. Când ies, îi urmăreşti. Eu îţi fac de acum legătura prin radio cu maiorul Dinu. În treacăt fie spus, mare lucru dacă nu e deja pe urmele mele. Dacă nu el, atunci un om de al lui. Şi cred că e în Volga oprită acolo în urma noastră la vreo cincizeci de metri

— De ce vă urmăreşte?

— Vrea să mă ajute şi ştie că nu-i dau voie să se amestece când lucrez eu. O face totuşi, aşa, discret. Atâta doar că eu observ întotdeauna când e prin preajmă. Deci anunţi prin radio unde te afli. Ei, după ce voi stabili eu legătura, vor sta în permanenţă pe recepţie, aşa că fii liniştit, te aud. Hai, du-te în restaurant! Eu plec să developez filmul. Vei primi prin radio dispoziţii. Poate chiar eu ţi le voi da. Succes! într-o jumătate de oră sunt poate înapoi lângă dumneata.

Legătura se stabili prompt, fără dificultate.

Alec se duse direct la „Volga” neagră care oprise mai departe, în urmă.

Îl luă repede pe cel de la volan.

— Du-mă repede la maiorul Dinu. Celălalt nu-şi putu reveni, decât după ce Armaşu era deja instalat lângă el. Prin oglinda din faţă mai văzu chipul unuia care stătea pe bancheta din fund.

— Câţi sunteţi? Doi?

— Da!

— Hai, fuga! Nu te uita aşa. Nu pe mine ţi-a spus să mă urmăreşti? Ei bine sunt aici. Dacă nu vreţi, atunci luaţi legătura cu maiorul, prin radio.

Cel din fundul maşinii se execută. După ce apelul fu făcut îl informă pe maior cum stau lucrurile.

Aşa cum se aştepta Alec, acesta ceru să vorbească

cu el.

Armaşu îi comunică foarte pe scurt care e situaţia şi îi ceru să developeze cele două clişee, iar apoi să tragă o fugă la Sinaia să întrebe pe chelnerul care îl recunoscuse pe Florescu dacă îl recunoaşte şi pe acesta. Îl propuse să-i aducă filmul chiar cei doi cu Volga. Maiorul acceptă. Îi comunică şi numărul Škodei albe, rugându-l să-i afle proprietarul.

Alec le dădu filmul şi ieşi din maşină, care porni imediat.

Când se înapoie, îl găsi pe Sturzu aşteptând cuminte la volan.

— Sunt tot înăuntru. Dar cum v-aţi întors aşa repede? spuneaţi că peste o jumătate de oră...

— M-am gândit că nu e bine să te las singur, i-am convins pe cei doi din „Volgă” să ducă ei filmul la developat şi am vorbit cu maiorul să afle cine e proprietarul maşinii de peste drum. Acum să vedem ce se mai întâmplă.

Chiar în acel moment, cei doi inşi pe care îi pândeau ieşiră din restaurant şi se urcară în „Škoda* albă.

— Cred că merg la cel de al treilea personaj. Şi cu asta o să cunoaştem toate numele de care avem nevoie.

Urmăriră de departe maşina din faţa lor. După o bună bucată de drum, când intrară într-un cartier mărginaş, „Škoda” opri şi cei doi coborâră, intrând într-o casă singuratică, pierdută într-o bogată verdeaţă, ce o înconjura din toate părţile. Opriră şi ei după colţ.

— Stai aici. În câteva minute sunt înapoi.

— Să nu vi se întâmple ceva.

— Fii fără grijă. Vreau doar să văd numărul casei.

Armaşu se strecură pe lângă gard. Se întunecase de-a binelea şi strada era slab luminată. Fără să ezite, se săltă peste gard şi pătrunse într-un fel de curte sau

grădină. Erau straturi, dar şi mulţi pomi fructiferi. Totul e să nu fie vreun câine pe aici, gândi Armaşu. Se apropie de casă. Se vedea un geam deschis, luminat. Ajunse chiar lângă zid. Se lăsă în jos şi se apropie de geam. Se auzeau nişte voci. părea că se certau.

— Cât o să le ţinem aşa? Am riscat atât şi acum nu am bani nici pentru ca să-mi cumpăr un pachet de ţigări

— Chiar aşa. Ce dracu' mai aşteptăm? se auzi o altă voce. Să începem să le plasăm sau să le topim…

— Trebuie răbdare. Să lăsăm să treacă o vreme. Acum e primejdios, răspunse vocea pe care o cunoştea bine.

— Ştiu că ţie îţi convine. Domnul are serviciu acum. Salar mare! Plus că el ţine prada. Eu nu mai am răbdare.

— Dar închideţi geamul ăla! Cine ştie? Geamul se închise cu zgomot. Armaşu se strecură înapoi la maşină.

La întoarcere, îl lăsă acasă pe Beniamin Sturzu şi se duse la maior. Îl găsi tot la biroul său. Aştepta rezultatul de la Sinaia.

— Am trimis deja un om cu fotografia făcută de dumneata astăzi. Aş putea să-ţi cer acum explicaţii?

— Evident că ai putea să mi le ceri, doar că eu nu ţi le voi da încă. E suficient ca să-ţi spun deocamdată că până mâine dimineaţă, spre prânz, hai să zicem, aflu pe toţi trei tipii cu care venea Florescu la Sinaia.

— Şi cu asta ce ştii în plus?

— Ştiu pe cei care l-au asasinat. E probabil unul din ei, sau poate doi. Până una alta, iată această adresă. Alec îi întinse un bileţel pe care o notase. Află cine locuieşte aici. E unul din cei trei.

— De unde ştii?

— Mâine sper să aflăm totul, ocoli Armaşu răspunsul.

— Pot să-ţi spun peste cinci minute cine e locatarul

sau locatarii; depinde ce clădire este, bloc sau casă particulară.

— După câte am văzut eu e o casă familială. Deci e un titular, sau mai bine zis un proprietar cu familia. Dar, în sfârşit, eu plec, pentru că sunt îngrozitor de obosit. A fost o zi infernală. Poţi să-mi spui şi mâine, tot nu mai fac nimic astă seară.

CAPITOLUL XXIII

Dormi bine, fără vise. De altfel, când ajunsese acasă nu-i ardea de nimic. Nici nu se mai gândi la crimă. Ştia acum anumite lucruri sigure. Urma să afle de ce – în sfârşit, mobilul! – fusese omorât Andrei Florescu. Avea o bănuială, dar totul era încă destul de vag, o simplă construcţie mentală. Aşa că renunţă la orice gând şi dormi aşa cum îşi propusese, de la început. Somnul îi fu adânc şi greu. Dar se sculă refăcut. Ştia că urmează o zi grea, poate cea mai grea din toată urmărirea asta, care părea până la un moment dat fără obiect, ca o fugă într-un deşert în care nu se vedea nimic în jur, nicio oază cât de mică.

După ce îşi bău cafeaua de dimineaţă alături având, bineînţeles, obişnuitul păhărel de coniac, ieşi în grabă pe uşă şi după ce urcă la volan, pe drum, se gândi la planul de bătaie. Trebuie riscat, altfel nu era exclus să i se întâmple o treabă cât se poate de caraghioasă: să ştie sigur cine e criminalul şi să n-aibă dovezi. Ar fi fost culmea! În cutia poştală găsi o recomandată expres de la Baia Mare. O băgă bucuros în buzunar.

Maiorul îl aştepta nerăbdător.

— Am veşti importante pentru dumneata!

— Spune!

— Tipul din fotografia cu „Škoda” era la masă cu Florescu la Sinaia.

— Perfect!

— Şi pentru că mi-ai dat şi numărul maşinii, am – aflat deja şi cine este: Candin Zugravu.

— Ce învârte tipul?

— A fost o vreme directorul unei mari unităţi comerciale. L-au scos de acolo după nişte afaceri încurcate, fără a i se putea însă dovedi vinovăţia. Acum e fără ocupaţie. Adresa: Str. Zorilor 14 bis.

— Bun

— Şi acum cine locuieşte la adresa pe care ai vizitat-o aseară: Leontin Anghelescu. Este şeful magazinului de bijuterii jefuit acum două luni şi ceva. Ştii care magazin, c-am mai vorbit noi despre asta odată.

— Armaşu sări în sus:

— Şi ce-aţi aflat până acum în afacerea bijuteriilor furate?

— Din păcate nimic. Hoţii au dispărut fără urmă, iar bijuteriile la fel. Nici pe piaţa „neagră”, ca aur topit, nu s-a observat nimic. Am supravegheat toate reţelele. Nimic! Parcă au intrat în mormânt. Păzim în continuare pe diferite canale, unde apar ele în mod obişnuit.

— Am înţeles, exclamă Armaşu. Stai aici. Într-o oră ţi le aduc pe toate.

Maiorul îl privi ca pe un nebun:

— Cum o să mi le aduci?

— Da. Doar dacă tipul nu e mai deştept decât mine. Dă-mi însă doi băieţi care să ştie judo şi spune-le că sunt sub comanda mea şi că, fără rezerve, să execute tot ce le ordon. Şi vreau trei perechi de brăţări cochete.

— Dacă vrei, mă rog, zise, ezitând încă, maiorul. După ce dădu totuşi un telefon, îl informă:

— Ai jos o maşină cu doi subofiţeri şi cele necesare. Zici că peste o oră…

— Ei, dacă n-o fi chiar o oră… Până îi prinzi, însă, vei avea rezolvate două din cele mai încurcate cazuri din

cariera dumitale!

Armaşu ieşi în fugă şi, ajuns jos, spuse celor doi subofiţeri:

— Mă urmaţi cu maşina voastră.

El se urcă în vechiul său „Ford” şi nu peste mult timp opri în faţa unui bloc. Ceilalţi opriră şi ei la câţiva metri în urmă.

— Dumneata, spuse el primului, rămâi în maşină şi vezi că de la al doilea geam din stânga, la etajul întâi, o să-ţi fac un semn. Să ştii că acolo sunt. Din când în când, eu o să revin la geam şi o să-ţi fac semn că totul e în regulă. Dacă trec mai mult de zece minute fără ca eu să apar la fereastră, urci sus şi intri cu forţa la apartamentul zece. Clar?

— Da!

— Iar dumneata vii cu mine spuse celui de al doilea. Stai în faţa uşii unde voi intra eu. Dar nu intri decât dacă auzi ceva suspect. Nu vă speriaţi, că iau toate măsurile astea de precauţie, dar am impresia că azi hoţii vor să se jefuiască între ei, suspectându-se reciproc de necinste. Aşa că s-ar putea întâmpla să dăm şi peste altcineva decât locatarul garsonierei. Deci, atenţie!

Urcă împreună cu sergentul şi ajuns la etajul doi, în dreptul uşii ce purta numărul zece, Armaşu îi mai spuse:

— Nu laşi să intre nimeni. Nici pe tatăl dumitale. Ai înţeles?

— Înţeles!

Alec încercă clanţa, pregătindu-şi cu cealaltă mână cheile sale „Yale”. Dar... stupoare! Uşa era deschisă. Era cineva înăuntru! Nu cumva prinseseră de veste că e pe urmele lor şi o şterseră cu pradă cu tot?

Calm, împinse încet, încet uşa garsonierei şi pătrunse în hol. îi făcu în acelaşi timp subofiţerului un semn de „linişte” cu degetul arătător.

Din hol se deschideau trei uşi. În stânga era probabil cămara, în dreapta o uşă cu geam dădea în bucătărie, iar în faţă – Armaşu privi pe lângă perdeaua trasă pe jumătate – a doua uşă cu geam dădea în cameră. Privi în continuare prin geam. Nu se mişca nimic şi se părea că totul e în regulă. îşi dădu însă repede seama că din poziţia în care privea el, nu putea cuprinde şi colţurile camerei, adică cele formate chiar de peretele pe care se afla uşa din spatele căreia privea. Aşteptă. Dacă se găsea cineva înăuntru, era imposibil să nu se trădeze printr-un zgomot cât de mic, un foşnet măcar. Alec avea auzul fin, de ceasornicar şi nu se înşelă aşteptând acel zgomot. El se auzi, în sfârşit, ca o scurtă bufnitură. Probabil cel de din nauntru – exista deci în mod Cert cineva în cameră – se lovise de vreun obiect.

Privi cu încordare prin geamul uşii. Întâi nu văzu nimic, apoi apăru o umbră proiectată pe peretele din stânga. Fereastra camerei se afla în dreapta. Şi, într-un târziu, apăru în câmpul său vizual şi omul.

Era un ins grăsuţ, cu un început de chelie, dar destul de tânăr încă. Se oprise în mijlocul camerei şi se vedea că e nehotărât, parcă dezorientat. Părea că nu găsise ceea ce căuta.

Tipul mai privi în toate părţile şi deodată se repezi la fotoliul imens, aşezat în faţa mesei din mijlocul camerei. Îl răsturnă şi începu să umble pe sub tapiţerie, printre arcuri. Cotrobăia de zor. Îl auzi prin uşă mormăind. O înjurătură, probabil. Apoi înverşunat începu să tragă ceva. Se vede că treaba mergea greu şi se opintea, fiind cu totul absorbit de ceea ce făcea.

— Le-a găsit şi mie nu mi-a trecut prin cap să caut acolo, exclamă Armaşu în gând şi încetişor împinse uşa camerei şi se apropie tiptil de omul ce stătea cu spatele la el, lucrând de zor. Se opri la un pas lângă el. Acum

vedea bine tot ce făcea. Dintre arcuri, omul trăgea din toate puterile un săculeţ, mărişor e drept, dar fiindcă fusese băgat forţat acolo, se înţepenise şi scoaterea lui pretindea eforturi destul de mari.

Opintindu-se încă o dată, omul izbuti să smulgă să culeţul de acolo, dezechilibrându-se, însă, în acelaşi timp.

Armaşu, calm, întinse o mână să-l sprijine ca să nu se răstoarne, iar cu cealaltă apucă sacul:

— Mulţumesc! Şi eu îl căutam.

Celălalt, după un moment de perplexitate totală, se repezi cu pumnul înainte. Nu mai avu timp, însă, să-şi ducă acţiunea până la capăt, pentru că Armaşu, cu un gest scurt, întinse braţul înainte şi cu latul palmei îi lovi puternic beregata.

Omul se prăbuşi fulgerat

Alec îl privi o clipă ca să se convingă dacă e într-adevăr leşinat, apoi scoase o pereche de cătuşe, i le puse şi se îndreptă spre geam. Jos în stradă, din maşină, celălalt subofiţer privea în sus spre el. Îi făcu un semn să vină.

Îşi aprinse o ţigară şi căută în barul din bibliotecă o sticlă. Era gin. Mai băuse el gin aici. Peste câteva secunde apăru subofiţerul, gâfâind.

— Ia-l şi du-l în maşină. Verifică dacă e bine priponit şi stai acolo cu el. Eu voi mai zăbovi pe aici.

Subofiţerul se execută, luându-l pe cel legat, care dădea semne că se trezise.

Se gândi câteva clipe ce să facă apoi îşi dădu jos haina.

Începu sistematic să cotrobăiască prin toată camera. Căută în dulap, continuă cu biblioteca, luă şi paturile la rând. Nimic deosebit. Se duse în cămară. Printre sticle, borcane, cutii de conserve nu i se părea ceva interesant. Totuşi, dacă tocmai în acel loc domestic

mai era ascuns ceva? Mai cotrobăi. Dădu la o parte nişte conserve de pe poliţa de sus. Era cam întuneric în cămară, aşa că mai mult pipăia. Dădu cu mâna de un obiect tare. Era probabil o lădiţă, sau ceva asemănător, o cutie poate. O scoase cu greutate din raft şi o duse în cameră la lumină.

Da. Era o cutiuţă metalică, o casetă pe care erau gravate câteva linii curbe colorate. Încercă s-o deschidă forţând-o. Nu izbuti. Aduse din bucătărie un cuţit enorm. Îl strecură pe lângă capac şi împingându-l puternic, acesta sări cu un zgomot sec. Aşa cum se aştepta şi acolo erau bijuterii, dar dedesubtul lor găsi un mic carnet de culoare gri.

Se aşeză comod în fotoliu şi-l răsfoi. Era un fel de jurnal. Scrisul îl recunoscu uşor. Era al pictorului Andrei Florescu. Citi cu atenţie câteva pagini şi totul se lumină dintr-odată. Jurnalul era de fapt un fel de dări de seamă, de note asupra felului cum se desfăşura urmărirea unor hoţi care jefuiseră un magazin de bijuterii. Începutul, mai ales, era foarte interesant: plimbându-se singur pe stradă într-o seară a fost, într-un fel martorul – singur – al spargerii. Urmărindu-i pe hoţi a aflat adresa unuia din ei, şi prin acesta pe celălalt. Deci doi. Ancheta lui solitară o făcuse pas cu pas. Apoi urmau pagini mai confuze. Bănuieli şi temeri. Lui Florescu începuse să-i fie teamă şi de prieteni. Simţea, oare, un pericol? Bănuia că hoţii ştiu că sunt urmăriţi? Aha! Se sfătuise cu cineva ce să facă şi apoi regreta. Iar nu era sigur. Armaşu citi pe nerăsuflate aproape toate notele.

Era clar. Îi urmărea pe hoţi, dar şi aceştia îl urmăreau, aflând de undeva – de unde? – că sunt supravegheaţi. Revenea obsedant un nume în jurnal. Oare acesta să fie cel care le spusese? Probabil. îşi spuse că va citi mai cu atenţie după aceea caietul şi-l băgă în

buzunar.

Îşi aminti discuţia auzită aseară prin geamul casei în care intraseră cei din „Škoda”. Se pare că ceilalţi doi erau enervaţi, chiar exasperaţi că păstrătorul prăzii nu vrea să le dea ce li se cuvine şi nici nu încearcă să o valorifice, dându-le cotă parte. Se deciseră – probabil fiecare din cei doi, pe cont propriu – să vină să caute prada în casa celui care o păstra.

Nu era exclus, gândi Armaşu, ca să apară şi al doilea s-o caute. Totul era o chestie de răbdare. Poate apare şi celălalt, mai ştii?

Alec luă o carte din bibliotecă. Era un roman de aventuri şi pe nesimţite se lăsă furat de acţiunea trepidantă, plină de suspans a cărţii, când deodată auzi afară nişte voci. Se ridică repede şi ieşi. Pe culoar subofiţerul se certa cu un individ îmbrăcat elegant, un tip cu o faţă cam nesuferită, avea dreptate Beniamin Sturzu.

— Lasă-l să intre, zise Armaşu.

— Spune că are o întâlnire la ora asta cu locatarul de aici.

— Păi dacă o are, să intre.

Celălalt simţi că a căzut în cursă şi dădu să se întoarcă. Armaşu fu însă ceva mai iute şi-l apucă strâns de gulerul hainei, sufocându-l aproape.

— De ce vă grăbiţi, domnule? Dacă tot aveţi o întâlnire cu cel care locuieşte aici, atunci să-l aşteptăm. Nu?

Tipul se opuse, dar era prea târziu. Subofiţerul îi strecurase deja cu abilitate cătuşele la încheieturile mâinilor.

Îl băgară în cameră şi-l aşezară pe un scaun.

Şi acum să chemăm gazda, nu? Doar eşti aşteptat.

Individul îl privi cu ură, smucindu-se în scaun.

Alec formă un număr şi auzi vocea cunoscută.

— Veniţi repede acasă. S-a spart o conductă de apă la apartamentul de deasupra dumneavoastră. Există pericolul de a vi se inunda garsoniera.

Lăsă receptorul jos şi apoi formă alt număr. Îi răspunse maiorul.

— Vino, te rog, repede. Ţi-i pun pe toţi trei în braţe.

După numai zece minute de aşteptare, intră alergând maiorul.

— Ce s-a întâmplat? Am văzut unul legat în maşină, păzit de subofiţer.

— Şi al doilea îl ai în faţă. Acum urmează vânatul cel mai gras. Dar ia loc, te rog. Un gin vrei? E băutura preferată a gazdei.

— Nu, mulţumesc.

— Atunci să aşteptăm.

În aceeaşi clipă se auzi cum cineva alerga pe culoar. Apoi uşa se deschise trântită la perete.

În prag apăru, cu cravata desfăcută, transpirat, inginerul Nicolae Danciu.

— Iată şi gazda. Vă căuta domnul acesta din fotoliu. Şi nu vă speriaţi, nu s-a inundat nimic. Iar avutul dumneavoastră cel mai de preţ – şi Alec îi arătă săculeţul şi cutia pline cu bijuterii – sunt intacte. Plus acest teribil de interesant carneţel, aflat în păstrare la mine.

— Ce s-a întâmplat, se bâlbâi Danciu?

Armaşu se întoarse spre maior.

— Arestează-l, te rog, pe inginerul Nicolae Danciu pentru uciderea cu premeditare a lui Andrei Florescu! Şi pe ceilalţi doi pentru complicitate. Iar pe toţi trei pentru jefuirea magazinului de bijuterii. Şi întorcându-se spre Danciu:

— Nu te-a ajutat cu nimic această crimă. Nu numai Florescu era cel care vă putea divulga furtul, ci chiar voi

înşivă.

CAPITOLUL XXIV

Câteva zile mai târziu, maiorul Dinu se afla, ca şi la începutul acestei povestiri, acasă la Alexandru Armaşu, sorbind pe îndelete dintr-un păhărel de coniac.

Alec pregătea cu gesturi foarte gospodăreşti cafeaua, pe care o servi apoi în ceştile sale din lut ars, frumos pictate cu motive folclorice. Terminând treaba, se aşează şi el într-un fotoliu.

— Probabil ai venit să-ţi povestesc cum l-am dibuit pe Danciu.

— Recunosc că da. Nu-mi iese din cap cum ne-a putut păcăli. Ca să spun aşa, – pe lângă celelalte.

— Îi port pică şi pentru asta, glumi maiorul.

— Cred că ar fi interesant să-ţi relatez cronologic faptele. Aşa o să ajung şi la momentul când Danciu mi-a devenit suspect.

— Cum vrei.

Armaşu se întinse în fotoliu cât mai comod cu putinţă, îşi bău paharul de coniac şi după ce sorbi din cafeaua încă fierbinte, începu:

— Pentru mine a fost clar de la început că asasinul era cineva foarte apropiat victimei, tocmai pentru că a încercat să mă convingă de contrariul.

— Adică?

— A simulat spargerea broaştei „Yale”, ca să lase impresia că a intrat forţând uşa, ca un străin oarecare, ca un hoţ, de exemplu. Dar a făcut-o din interiorul camerei. Înţelegi?

— Da. Şi de asta m-ai pus să sparg din nou broasca aşa cum fusese când am găsit-o. Ai vrut să te convingi dacă se putea intra după ce fusese forţată.

— Exact. Doar că n-a stricat-o îndeajuns. Pentru că, aşa cum ai văzut, nu se putea intra. Deci, concluzie

firească: simulacru de spargere. Asasinul voia să ne inducă în eroare. De fapt, el intrase cu victima. Apoi, nu se vedeau niciun fel de urme care să indice că avusese loc o luptă. Mi-am zis că ori Andrei Florescu adormise şi fusese ucis prin somn sau se trezise chiar în momentul când era cu cureaua după gât şi era prea târziu, ori era treaz şi a fost luat prin surprindere de către asasin, care l-a ucis cu gesturi brutale şi foarte sigure. Dar din moment ce intrase în cameră împreună cu victima, aceasta nu putuse să doarmă. Nu te culci în prezenţa unui musafir. Deci prima ipoteză cade: Florescu nu dormea.

— Aşa cum s-a şi dovedit, de altfel.

— Să lăsăm deocamdată la o parte ce s-a dovedit ulterior sau ce-au recunoscut la sfârşitul anchetei Danciu şi ceilalţi doi. Urmărim acum calea deducţiilor pe care le-am făcut eu. Armaşu mai turnă coniac în pahare şi apoi continuă:

— Trebuia găsită măcar o persoană care să fi văzut ceva în noaptea aceea, pentru că mi se părea imposibil să nu fi văzut nimeni nimic. Florescu intrase în casă la orele nouă şi la zece, zece şi ceva se stinsese lumina la geamul său. De acum încolo nimeni nu ştia nimic! Imposibil! N-am acceptat niciun moment această idee. Trebuia să găsesc totuşi un om care să fi văzut ceva.

— Un tip cu insomnie?

— Lasă că ajungem şi acolo. Cu ocazia primei vizite la atelierul său, Hortansa Protopopescu mi-a spus că venea mai rar să lucreze, iar în ultimul timp aproape de loc. Şi pentru că veni vorba de această doamnă, să ştii că am suspectat-o o vreme de complicitate. Ştiam că nu ea este asasinul, dar mă gândeam că are poate vreun amestec. Dar să lăsăm asta. Pensionaru Calafeteanu – dacă mai ţii minte – mi-au spus pe de altă parte că l-au văzut destul de rar pe acasă în săptămânile din urmă. Am

făcut imediat legătura: Acasă nu prea era văzut, la atelier nu mergea. Atunci unde stătea în majoritatea timpului? Cu ce se ocupa? Fiind în vacanţă, nici la şcoală nu putea fi. Deci apăruse ceva nou. Nu-şi petrecea timpul nici cu Agatha Milcoveanu şi nici cu ceilalţi prieteni. Însemna că omul are totuşi o ocupaţie, că face ceva neştiut de nimeni dintre obişnuiţii casei. Acelaşi bătrân Calafeteanu, când soţia sa a făcut observaţia că Florescu nu dădea bună ziua, i-a răspuns că profesorul era gânditor şi distrat şi că, mai ales în ultimul timp, părea că urmăreşte sau e urmărit de ceva sau cineva. Formidabili bătrânii ăştia! Iar experienţa de viaţă nu e o vorbă de clacă! Şi acum ai să vezi cum răspunsurile cele mai inofensive m-au dus pe calea cea bună. Agatha Milcoveanu avea să-mi confirme – fără voia mea sau a ei – că prietenul său era în ultima vreme cu gândul aiurea, că părea preocupat de ceva, aşa ca atunci când te munceşte o problemă ce trebuia rezolvată. Observă că o dată reţinute aceste lucruri aparent neimportante, mi-a fost destul de uşor să aflu ceva mai târziu că Florescu urmăreşte pe cineva pentru vreo faptă murdară şi că acest cineva a aflat şi voia ori să-l convingă să le devină complice, ori să-l lichideze, ceea ce a şi făcut până la urmă, el fiind un om incoruptibil, dominat de pasiunea adevărului şi a cinstei.

— Ai dreptate. N-am pus la început mare preţ pe aceste observaţii.

— E drept, ele par simple impresii ce pot fi uneori şi false. Tot Agatha Milcoveanu avea să-mi confirme şi altceva: că Andrei Florescu se pregătea pentru a merge într-o excursie. Or, pictorul Jean Pruteanu spusese că prietenul lui pictase în ultimul timp peisaje montane. Legătura între cele două mărturii se impunea: El picta asemenea peisaje, pentru că le văzuse de curând. Tot Pruteanu va recunoaşte desenele din bloc-notesul verde,

ca fiind ultimele la care lucrase Florescu. Ele reprezentau acelaşi peisaj montan. Deci acolo îşi petrecea el timpul. Aceasta m-a convins de un lucru: la Bucureşti, în ambianţa cunoscută, epuizasem toate posibilităţile, dumneata întâi şi eu după aceea. Relaţiile cunoscute nu ne puteau oferi nimic. Trebuia aflat ce făcea victima în excursiile sale şi cu cine mergea în munţi. Acolo era misterul. Între timp aflasem sigur de la cei doi simpatici pensionari că Florescu mai avea două cunoştinţe despre care noi nu ştiam nimic – unul din ei grăsuţ şi chel – şi că în noaptea aceea era cineva în cameră, probabil ucigaşul, care i-a cerut să tragă perdeaua ca să nu fie văzut. (Deci îi era teamă să nu fie recunoscut de cineva de afară!).

— Ard, totuşi, de nerăbdare să aflu mai devreme cum l-ai dibuit pe Danciu.

— Acum pot să-ţi spun. Pentru asta hai să ne întoarcem în decorul montan spre care ne-au îndreptat desenele lui Florescu, ca şi la mărturiile lui Pruteanu şi ale Agathei Milcoveanu. Danciu mi-a spus că şi-a petrecut ultimele zile de dinaintea crimei într-o excursie la munte! Tipul nu era prost să conteste că fusese plecat. În primul rând, că l-aş fi prins cu minciuna şi apoi pentru că excursia aceasta era şi un excelent alibi! Paradoxal la prima vedere, dar în fond de o logică impecabilă. El presupune pe bună dreptate că ancheta o să se desfăşoare în Bucureşti, la locul crimei. Fiind cât mai departe de capitală, era cu atât mai în afara oricăror bănuieli. El n-a venit în Bucureşti decât în noaptea crimei pentru o jumătate de oră, după care în mare viteză s-a reîntors la locul de la care plecase şi unde nici nu i se observase absenţa, ştiindu-se că e în hotel! Şi nimănui nu-i putuse trece prin minte să ancheteze pe cei plecaţi din Bucureşti, mai ales că el a avut grijă să se întoarcă abia peste două zile după comiterea crimei. Aici a fost

pasul decisiv pe care l-am făcut eu: am mutat ancheta din Bucureşti de la locul crimei, deci căutând să cercetez unde îşi petrecuse Florescu în mod misterios vremea din urmă.

Armaşu făcu o pauză pentru a-şi aprinde o ţigară, apoi sorbi o gură de cafea.

— Dar asta n-ar fi fost de ajuns pentru a mi-l face suspect. La urma urmei putea fi şi el la munte ca atâţia alţii, fără să aibă niciun amestec în toată povestea asta. Când te-am rugat să-mi dai fişele tuturor am observat că inginerul Danciu avusese cam multe locuri de muncă şi nu prea stătuse mult în niciunul, şi ce m-a pus pe gânduri a fost mai ales un fapt: numeroasele şi îndelungatele perioade de timp în care nu era angajat nicăieri. Din ce trăia oare în aceste perioade de timp? Şi apoi chiar prietenia între el şi Florescu m-a dus la nişte bănuieli. Prea se împrieteniseră repede. Se cunoscuseră, de fapt, cu câteva luni în urmă!

— Da, completă maiorul. De fapt s-au întâlnit prima dată când Florescu a surprins pe cei doi furând bijuteriile. Şi nu ştia că, la rândul său, e supravegheat şi apoi urmărit până acasă

— Exact. Aflându-i adresa, lui Danciu i-a fost relativ uşor să se împrietenească cu el, pentru a afla ce putuse vedea Florescu, ce ştie în povestea furtului şi mai ales ce are de gând să facă. Lucrurile s-au precipitat când el şi-a dat seama că pictorul a hotărât să ancheteze de unul singur cazul, din pasiune poliţistă sau, pur şi simplu, de dragul adevărului. Aici atât victima, cât şi asasinul, au comis aceeaşi eroare: s-au dat oarecum de gol unul faţă de altul. E drept, asasinul mai puţin. Florescu avea doar nişte bănuieli, Danciu, în schimb, era convins. Când lucrurile s-au complicat a trecut la acţiune: a încercat întâi să-l corupă, ceea ce n-a reuşit, cu toate serile

petrecute la Sinaia, ca apoi să-l ameninţe. Ori de teamă ori, dimpotrivă, din prea multă încredere în sine, Florescu n-a venit să vă spună nimic. De fapt, îl ţineau tot timpul sub observaţie, încercând să-l îmbete. Era şi asta o metodă.

Drumul nostru la Sinaia m-a pus pe urma lor. Depistând localul din schiţă şi recunoscându-l chelnerul şi ajutorul său, mi-a fost uşor, venind cu pozele tuturor celor ce puteau fi implicaţi, să aflu sigur că Danciu era cu el la Sinaia. Cei doi l-au recunoscut şi pe el în fotografie. Plus frânturile de conversaţie auzite de ospătar: „Ştie sau nu ştie unde le-am pus" şi altele. Mi-am dat seama că Florescu le devenise primejdios prin ceva. Sturzu m-a informat că l-a văzut într-o „Škodă" albă cu un tip. ¡Maşina era aceeaşi cu cea văzută la Sinaia. Cercul se strângea mereu. A venit apoi – sau mai înainte, dacă nu mă înşel – descoperirea mea că Danciu îi dăduse o mare sumă de bani împrumut! Prieten, prieten, dar de unde avea el aceşti bani, când de luni de zile stătea fără serviciu? Suspect, nu?

— Da, interveni maiorul. Erau banii din furtul acela de la bancă, de astă primăvară!

— Exact. Asta o ştii acuma, glumi Alee. Şi să mergem mai departe. De ce îi dădea o asemenea sumă? Simplu. Ştia că Florescu nu poate să i-o restituie, cel puţin deocamdată. Cu asta îl avea şi el la mână pe pictor şi-l putea şantaja (îi dăduse banii, aşa cum s-a dovedit la proces în prezenţa unor martori). Şi încă un fapt, iarăşi mărunt, ai să spui dumneata: Făcându-i o vizită când nu era acasă, i-am găsit ochelarii într-un dulap. Ţii minte ce spunea Elefterie, că tipul care se urca în maşină în noaptea crimei purta ochelari? Danciu are un început de miopie şi uneori poartă ochelari. Atunci şi-i pusese probabil doar aşa că, dacă îl vede, totuşi, cineva, să

deruteze, el în mod obişnuit nemaipurtându-i. Naivă manevră, dar să ştii că m-a derutat o vreme, pentru că mereu căutam un tip cu ochelari!

— Simplu, dar te poate induce în eroare aşa ceva, observă maiorul.

— Într-adevăr. Apoi amicul din Baia Mare, căruia i-am dat un telefon, s-a interesat cam ce făcuse Danciu acum câţiva ani, când lucra acolo. M-am îngrozit când am citit: escrocherii, bătăi, violuri şi toate aşa de bine ascunse sau muşamalizate, după aceeaşi tehnică: Avea câţiva şefi de acolo la mână, cu care juca poker şi făcea chefuri şi ăştia îl scoteau basma curată Tipul, de o abjecţie inimaginabilă, mi se părea în stare de orice. Venit, însă, la Bucureşti a derutat pe toată lumea printr-o comportare ireproşabilă la uzina unde lucra şi asta explica referinţele bune ce le aveaţi voi. În afara serviciului însă, şi Bucureştiul nu e Baia Mare... ce să mai vorbim. 'Nu-l ştia nimeni ce face în viaţa particulară. Bănuielile mele s-au adeverit când i-am prins pe ceilalţi doi căutându-i bijuteriile şi când am găsit şi jurnalul lui ¡Florescu în care acesta îşi ţinea evidenţa anchetei. Asta i-a fost, se pare, fatal pictorului! într-o zi a făcut imprudenţa să scape o vorbă faţă de Danciu cum că ar avea un asemenea jurnal.

— N-am înţeles, totuşi, de ce nu l-a distrus după ce l-a ucis pe Florescu.

— Şi prin asta Danciu a dat măsura mizerabilităţii sale. Ai observat că în jurnal e vorba numai de ceilalţi doi, cărora li se dă numele şi adresa. Florescu pe ei îi prinsese furând şi acestora căuta să le demonstreze vinovăţia. Pe Danciu nici nu-l cunoscuse încă; ulterior s-a împrietenit Danciu cu el, pentru a-l supraveghea. Florescu mult mai târziu a început să-l bănuiască, fără însă a spune nimic în jurnal. Ei, aici era totul: ţinând jurnalul, Danciu îi avea la

mână într-un fel pe ceilalţi doi. Despre el nu era vorba acolo. La o adică, o încurcătură să zicem, el putea oferi jurnalul care proba vinovăţia acestora. Ultimele pagini unde răzbate ceva – ceva, aşa ca o bănuială şi referitor la el, puteau fi pur şi simplu rupte. Jurnalul putea fi folosit şi pentru a lichida oarecare pretenţii exagerate ale complicilor.

Armaşu se opri, îşi mai aprinse o ţigară şi-l întrebă pe maior:

— Mai vrei să ştii ceva…

— Ai intuit de la început cum a avut loc crima?

— Nu chiar de la început. Era aproape imposibil. Treptat, mi-am dat seama că Florescu a intrat în cameră cu propriul său asasin fără să ştie că la uşă, în holul întunecos, intrase un al doilea care păzea, iar în stradă în maşină era şi al treilea. Ei încercaseră şi în noaptea aceea să-l ducă la Sinaia, dar nu izbutiseră. S-au dus doar la un local din Bucureşti. Dacă reuşeau, îl asasinau în maşină şi-l aruncau undeva pe marginea şoselei. Pentru că Florescu începuse să fie foarte bănuitor, Danciu l-a condus acasă cu un taxi, iar pe urmele lor venea Škoda albă cu ceilalţi doi. Florescu nu ştia asta. Intrat în cameră cu Danciu, care lăsase intenţionat uşa întredeschisă ca să pătrundă celălalt, Florescu nu se simţea prea bine şi s-a întins în pat ca să se odihnească puţin. Era cu spatele la uşă. Danciu a intrat în baie a luat cureaua de ascuţit briciul. Ştiam că aceasta e arma cu care s-a comis crima, când am văzut ce brici fin avea victima – un brici ce trebuie mereu ascuţit cu o curea – şi s-a apropiat pe nesimţite de pictor. Acesta nu i-a dat nicio atenţie. Cum spuneam, nu se simţea, de altfel, prea bine, deşi nu băuse cine ştie ce mult. În acelaşi timp a intrat în cameră şi cel din hol, care l-a imobilizat brusc pe Florescu, în timp ce Danciu cu o mişcare rapidă i-a strecurat cureaua în

jurul gâtului, strângându-i-l imediat. Şi apoi au dispărut, nu înainte de a defecta broasca „Yale”. Peste câteva secunde în cameră a intrat furios „gelosul” Elefterie, să-l omoare” el. Era prea târziu; o făcuseră deja alţii.

Tăcură o bună bucată de vreme, fumând şi sorbind din când în când din coniac sau din cafele. Într-un târziu, maiorul se ridică.

— Mă duc. Am zăbovit şi aşa destul. Mâine plec cu familia într-o scurtă excursie. Mai am un loc în maşină. Vii cu noi, singuraticule?

Alec, fără să scoată niciun cuvânt, acceptă printr-o înclinaţie a capului.

— Atunci venim să te luăm mâine dimineaţă.

*

A doua zi, pe la şapte şi jumătate, maiorul coborî din maşină în faţa „atelierului de ceasornicărie”, cum îi spunea el de obicei casei lui Armaşu. Dădu să sune şi rămase înmărmurit. De uşă atârna un lacăt enorm pe care Alec îl punea numai când pleca la drum lung. Se duse în spatele casei unde îşi ţinea el vechiul său Ford. Nu mai era acolo

Maiorul se întoarse la maşina sa. Era foarte trist. Ştia că n-o să-l mai vadă multă vreme pe Alec. Poate plecase undeva în Nord, în oraşul acela în care se refugia câteodată când era bolnav şi dorea să fie singur. Poate ceruse un concediu să se refacă după oboseala ultimelor zile. Poate nu se simţea prea bine Poate… Cine ştie…

Maiorul plecă îngândurat, păşind fără grabă.

Redactor! MIHAIL GRĂDINARU
Tehnoredactor. CONST FLOREA
Apărut 1972
Format 70X100/32 Coli de tipar 6.
Editura JUNIMEA Iaşi Palatul Culturii

Tiparul executat la întreprinderea poligrafică Bacău România